



FINSPÅNG

Årsredovisning 2019

Förhandsversion

2020-03-04

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Förvaltningsberättelse	4
Räkenskaper	39
Verksamheter	66

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande

Text från Ulrika

Finspångs kommun

Tre sidor med diagram och uppgifter om kommunen

FLYG

Från regionens flygplatser går direktflyg till exempelvis Amsterdam och ett antal charterdestinationer

PENDLING

Inpendling 3 088 personer/arbetsdag

Utpendling 2 795 personer/arbetsdag

INDUSTRIKOMMUN MED MÅNGA JOBB

Siemens Industrial Turbomachinery 2620 anställda

Gränges AB 470 anställda

Finspångs kommun 1850 anställda

Mo Gård 360 anställda

Region Östergötland ca. 300 anställda

Vart går skattepengarna?

Bild

Politisk organisation

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Finspångs kommuns samlade verksamhet det gångna året. Det betyder att fokus är på den kommunala koncernen.

Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen redovisade ett resultat på 42 mkr för verksamhetsåret 2019. I tabellen nedan ger en överblick över verksamhetens utveckling. Den negativa resultatutvecklingen kan främst tillskrivas ökade kostnader för utbildning och äldreomsorg i takt med en ökande befolkning i dessa åldersgrupper. Även VA-verksamheten redovisar i år ett större underskott.

Det finns dock även positiva inslag i den ekonomiska redovisningen:

- verksamhetens kostnader ökar bara med 0,6 procent mellan 2018 och 2019
- soliditeten fortsätter att öka både i kommunen och koncernen
- merparten av årets investeringar har finansierats med egna medel, endast 14 mkr i nya lån till 185 mkr i investeringar.

Fem år i sammandrag

(definition av nyckeltalen återfinns under rubriken Ord och Uttryck sidan xx)

	Den kommunala koncernen				
	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	474 303	575 461	566 941	579 960	548 688
Verksamhetens kostnader	-1 553 307	-1 674 668	-1 735 822	-1 804 763	-1 816 383
Årets resultat	27 427	106 597	60 131	47 984	41 922
Soliditet	27%	30%	32%	32%	34%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	3,1%	8%	11%	14%	16%
Investeringar (netto)	-161 250	-221 421	-139 496	-148 318	-185 084
Självfinansieringsgrad	80%	66%	152%	92%	74%
Långfristig låneskuld	1 199 800	1 188 621	1 170 053	1 159 761	1 173 761
Antal anställda	1 737	1 825	1 883	1 902	1 942

	Kommunen				
	2015	2016	2017	2018	2019
Folkmängd	21 199	21 526	21 577	21 758	21 911
Kommunal skattesats	22,18	22,15	22,15	22,15	22,15
Verksamhetens intäkter	249 059	334 121	304 649	305 439	268 742
Verksamhetens kostnader	-1 331 772	-1 438 686	-1 481 806	-1 517 235	-1 532 014
Årets resultat	4 063	75 988	22 893	22 045	13 077
Soliditet	23,7%	26,6%	27,3%	27,8%	28,3%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	-1,8%	2,4%	3,7%	6,6%	7,6%
Investeringar (netto)	-59 062	-74 150	-75 968	-38 284	-50 978
Självfinansieringsgrad	112%	99%	166%	210%	74%

	Kommunen				
Långfristig låneskuld	444 879	364 100	335 532	305 240	270 240
Antal anställda	1 665	1 741	1 796	1 811	1 848

Under året har verksamhetens intäkter minskat beroende på minskade statsbidrag från Migrationsverket. Kommunens låneskuld fortsätter att minska, vilket har varit möjligt på grund av den låga investeringsnivån. Anledningen till den låga självfinansieringsgraden 2019 är ett lågt kassaflöde från den löpande verksamheten då medel använts för att minska kortfristiga skulder och öka finansiella placeringar. Investeringarna har finansierats med sparade likvida medel från 2018.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen (Kommunikation)

Organisationsbild (Sofia)

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomi

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) går den ekonomiskt starka perioden för kommunsektorn mot sitt slut för att stabiliseras till en normalnivå, samtidigt som utmaningarna ökar till följd av den demografiska utvecklingen. Kommunerna står inför stora krav på omställningar de kommande åren, inte minst till följd av att det kommer att råda brist på arbetskraft. Det blir allt fler barn, unga och äldre vilket gör att behoven av skola, vård och omsorg ökar. SKR:s prognos visar en svag ökning av skattebasen samtidigt som gapet ökar kraftigt mellan kostnader och intäkter för kommunsektorn de kommande åren. Framöver kommer arbetskraften inte att räcka till. SKR lyfter bland annat att kommunerna kommer att behöva öka sin samverkan, ge möjligheter till att förlänga arbetslivet, effektivisera och digitalisera sin verksamhet.

Internationella skeenden (bytt plats)

Enligt flera bedömare så saktar tillväxten in. Den internationella konjunkturavmattningen påverkar Sverige allt tydligare. Världshandeln och global BNP-tillväxt har utvecklats svagt sedan 2018. Handelskonflikten mellan USA och Kina har dämpat handelsutvecklingen. Höjda tullar slår mot investeringsstillväxten och det är en fortsatt hög osäkerhet och tydliga nedåtrisker. Risker finns i form av förhöjd konfliktnivå, snabbare avmattning än väntat och lägre globalt ränteläge samt en allt snabbare uppvärmning avseende klimatförändringar. Coronavirusets spridning kan få stora konsekvenser för svensk ekonomi. Bilindustrin och elektroniksektorn pekas ut som särskilt utsatta.

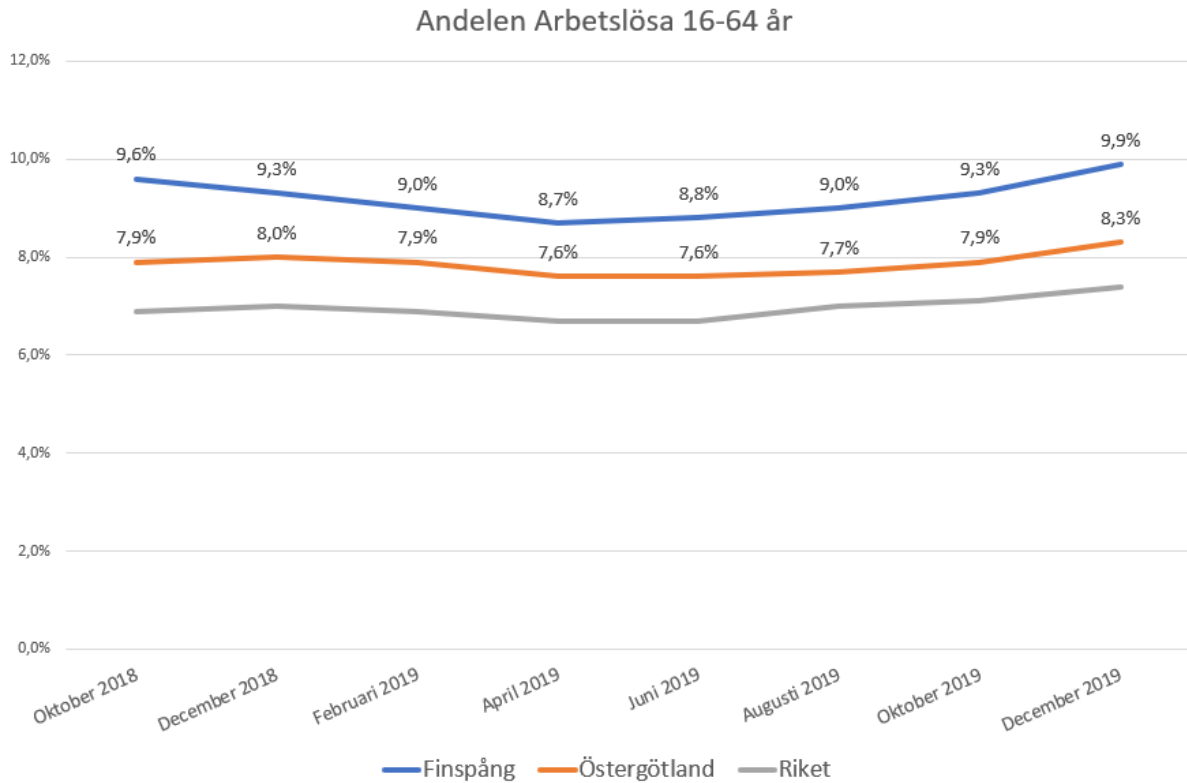
Utvecklingen på arbetsmarknaden (bytt plats)

Finspång har en särställning i landet ur ett näringslivsperspektiv. Den månghundraåriga traditionen av tillverkningsindustri har utvecklat de lokala företagen till framgångsrika och globala aktörer med spetskompetens inom miljö- och energiteknik. Utöver de stora företagen som Siemens Industrial Turbomachinery, Gränges, Hydro Extrusion och SSAB, finns många små och medelstora företag med starka relationer till de internationella företagen genom att vara delar i den kedja som krävs för en framgångsrik produktion och en fortsatt stark utveckling. Finspångs andra stora näringsgren finns inom olika delar av vård- och omsorgssektorn där Region Östergötland och Mo gård är stora arbetsgivare.

Under 2019 startades 59 företag i Finspång mot förra årets antal som var 57 företag. Utvecklingen är lägre än riksgenomsnittet men känns igen från andra kommuner av liknande storlek med ett fåtal väldigt starka arbetsgivare. De företag som startas har en hög överlevnadsgrad och de bidrar också till en annan branschbredd än tidigare år.

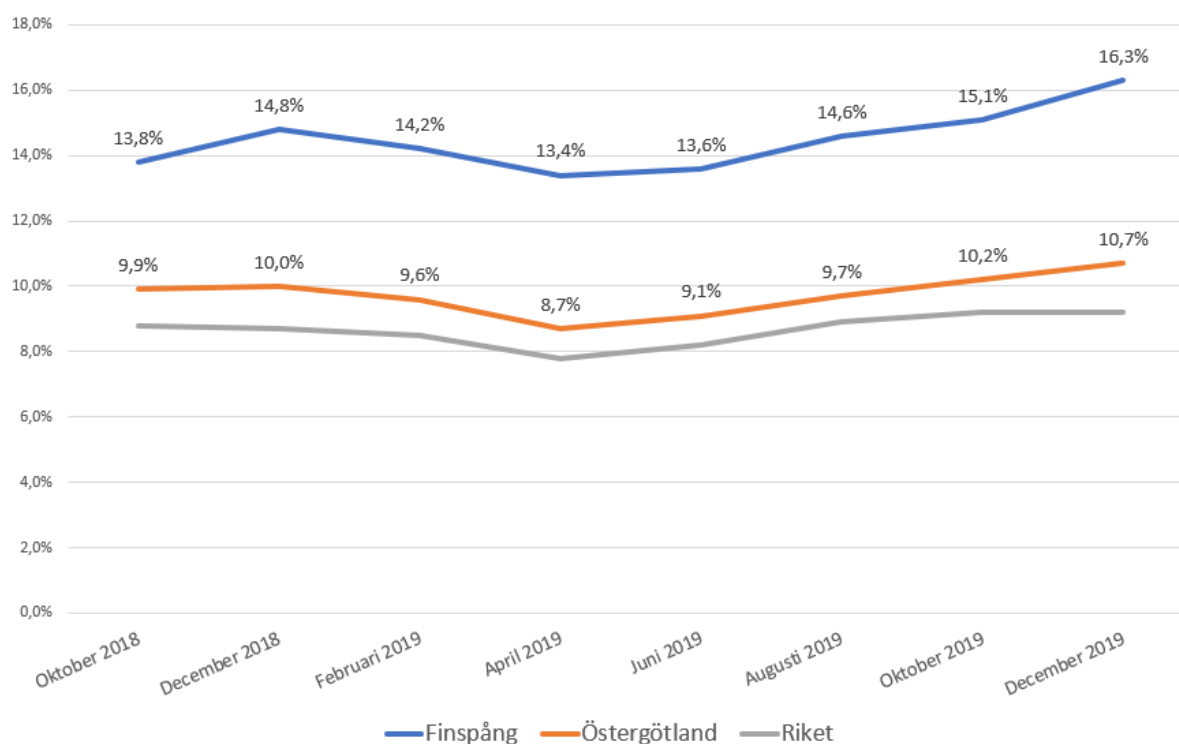
Öppet arbetslösa

Finspångs kommun har en förhållandevis hög arbetslöshet men fram till oktober var antalet arbetslösa färre än motsvarande månader året innan. Under senhösten vände trenden och i december anger arbetsförmedlingen att 9,9 procent av de mellan 16 och 64 år som står till arbetsmarknadens förfogande är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Snittet för riket var under samma månad 7,4 procent.



Det är speciellt bland de unga som arbetslösheten är hög. I åldersspannet 18 till 24 år var i december 16,3 procent av de som stod till arbetsmarknadens förfogande öppet arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska program. Det är en ökning från samma period föregående år med ungefär 15 personer. Finspång ligger högt i förhållande till riket (9,2 procent) och länet (10,7 procent). Andelen arbetslösa unga män är nära på dubbelt så hög (20,1 procent) som andelen arbetslösa unga kvinnor (11,2 procent).

Andelen arbetslösa 18-24 år



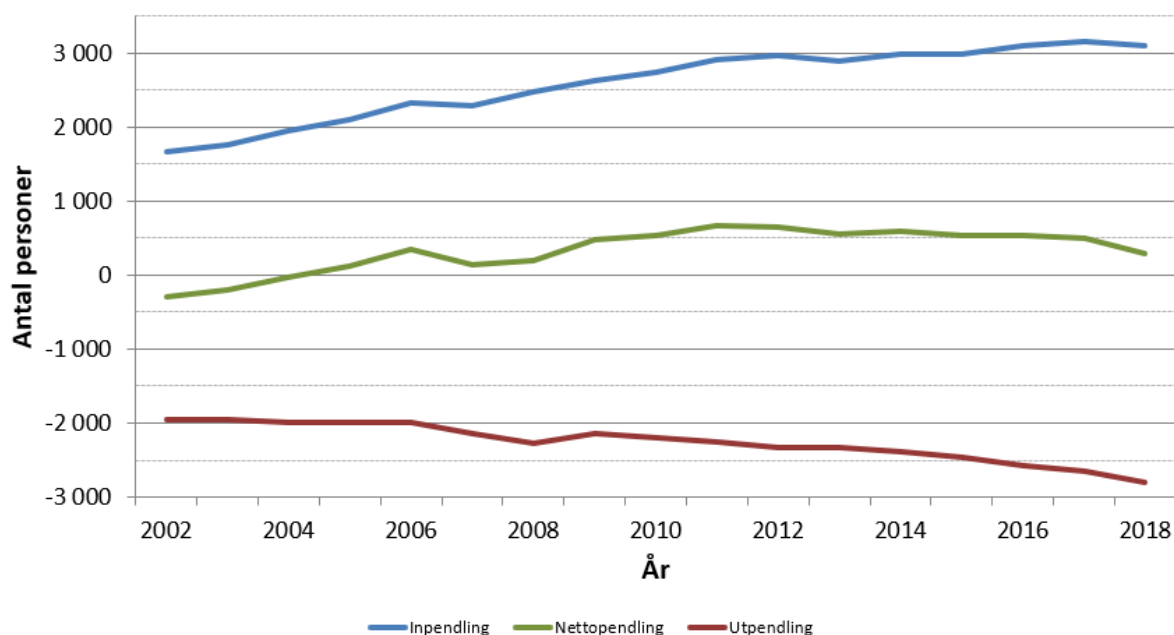
Pendling

Enligt officiell statistik har inpendlingen minskat något men utpendlingen har ökat med 140 personer från föregående mätning.

2 795 personer boende i kommunen pendlar till arbetsplatser i andra kommuner. 67 procent av dessa pendlar till Norrköping följt av Linköping (9,5 procent) och Katrineholm (5 procent). Fler män än kvinnor pendlar ut från kommunen men till Katrineholm och Vingåker är det fler kvinnor som pendlar.

Inpendlingen på 3088 personer är i första hand från Norrköping (68,5 procent) följt av Linköping (10 procent) och Motala (4,5 procent). Dubbelt så många män som kvinnor pendlar till kommunen.

In- och utpendling Finspång



Demografiska förändringar (bytt plats)

BEFOLKNINGEN

Under 2019 ökade invånarantalet med 153 personer och vid årets utgång var 21 911 personer folkbokförda i kommunen.

Kommunens invånarantal sjönk stadigt ända fram till 2009 då vi plötsligt fick en befolkningstillväxt. Sedan dess har befolkningen fortsatt att öka med i snitt 120 personer per år. Invånarantalet i Finspångs centralort har sedan 2009 ökat med nästan 1000 individer.

I de mindre tätorterna sjönk invånarantalet fram till 2012. Sedan vände trenden och det totala invånarantalet ökade för att i nu ligga på samma nivå som 2009. Det finns dock betydande skillnader mellan de olika mindre tätorterna.

Invånarantalet i glesbygden nådde 2012 en lägstanivå. Sedan dess har befolkningen ökat med 1 procent om året. Befolkningstillväxten i glesbygden har procentuellt sett varit lika stor som tillväxten i tätorten sedan 2012.

Vid årets slut var befolkningen i

- centralorten 13 194 invånare
- de mindre tätorterna 4 347 invånare
- glesbygden 4 370 invånare.

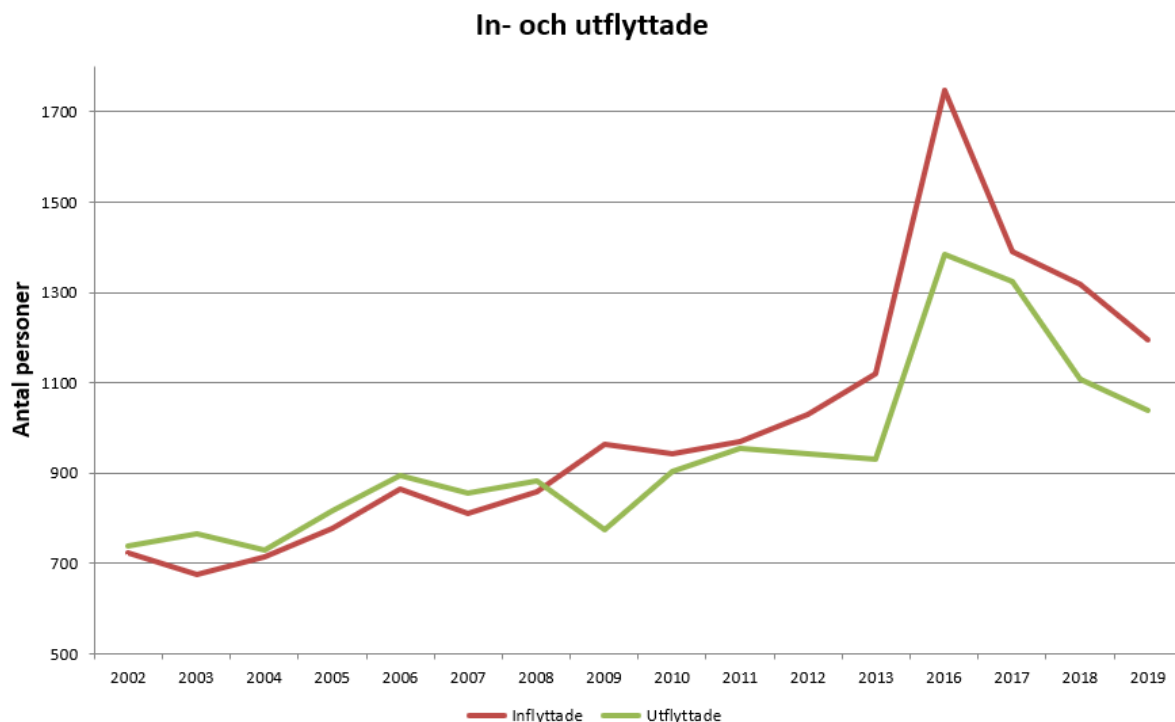
De två största grupperna av utlandsfödda består båda av drygt 400 individer. Grupperna kommer från Syrien respektive Finland. Skillnaden på grupperna ligger i att 96 procent av invånarna födda i Finland är över 50 år medan bara 11 procent av de som är födda i Syrien är över 50 år. Drygt en tredjedel av de syrienfödda är yngre än 20 år.

Vi har under året haft en betydligt lägre invandring och en något större utvandring än vad som varit fallet under senare år. 2016 hade Sverige den högsta invandringen någonsin. Det året hade Finspång ett invandringsöverskott på 705 personer. De två följande åren var invandringsöverskottet 315 personer per år. Årets invandringsöverskott var på 194 personer.

Dödstalen har varit lägre än normalt under året både i Finspång och i riket. Nationellt förklaras de låga dödssiffrorna med att relativt få personer föddes under 20-talet och att det därför finns relativt få riktigt gamla personer. Det är inte en förklaring som kan appliceras på Finspång då vi har haft ett ganska konstant antal personer över 90 år sedan 2011. Befolkningsprognosen pekat till och med på en

liten ökning över de kommande åren.

Flyttningsbenägenheten har varit den lägsta sedan 2013. Anmärkningsvärt är dock att personer över 70 år flyttat ut från kommunen i mycket större grad än tidigare. 1,8 procent av invånarna mellan 71 och 85 har under året flyttat från kommunen. Tidigare har kommunen haft en liten inflyttning i denna åldersgrupp.



Tillväxtnålet 30 000 invånare 2035

Finspångs befolkningsökning sker i åldersspannet 0-18 år samt i åldrarna 25-42 år. I åldersgruppen 0-49 år har ökningen under 2019 varit 0,95 procent. För att nå tillväxtnålet skulle Finspång behöva en genomsnittlig befolkningsökning på 2,7 procent i åldersgruppen. För att uppnå detta krävs både nya bostäder och företagsetableringar, där nya bostäder bedöms vara det primära.

Politiska beslut (Bytt plats)

Under 2019 beslutades en ny strategisk inriktning och målstyrning genom att anta att Strategisk plan 2020-2022 utgår från Agenda 2030 och de 17 globala målen. Anledningen är att vi alla, både medborgare och kommunen som organisation, behöver ta ett ökat ansvar för en mer hållbar värld. Vad som görs lokalt påverkar också globalt. Motivet för det nya sättet att styra, leda och utveckla Finspångs kommun för framtiden har sin grund i detta: att med en helhetssyn på verksamheter bidra till en hållbar framtid för människor och vår miljö!

Under våren 2019 beslutade kommunfullmäktige om en verksamhetsövergång av fastighetsförvaltningen från Vallonbygden till Finspångs kommun. Verksamhetsövergången träder i kraft från och med 1 januari 2020.

Väsentliga förändringar i verksamheten (Bytt plats)

2019 förnyades yttersta förvaltningsledningen genom rekrytering av kommundirektör, utbildningschef, vård och omsorgschef samt ekonomichef.

Under 2019 har det skett ett intensivt arbete att förbereda verksamhetsövergången av fastighetsförvaltningen. En fastighetschef med medarbetare har rekryterats under hösten och ansvaret för fastighetsförvaltningen gäller från den 1 januari 2020.

Under 2019 har Finspångs Tekniska verk startat upp elhandelverksamhet.

Finet bygger ut de södra delarna av kommunen. Projekt har bland annat genomförts i Sjögesätter, Annsjön, Lämmetorp, Hällestad och Ljusfallshammar. Finet har tecknat ett avtal med Finspång Fiber AB som har åtagit sig att bygga ut de norra delarna av kommunen.

Vallonbygden påbörjade under hösten 2018 nybyggnation av 18 st lägenheter på Humlevägen, de stod klara för inflyttning 2019-10-01. Under 2019 påbörjades byggande av nya lägenheter. Det ska bli tio två-rums lägenheter i markplan i första etappen och beräknas bli klart i mars 2020. Lägenheterna tillskapas efter flyttande av tvättstugor och lägenhetsförråd.

Klimatförändringar

Ett av de områden som ur ett globalt-, Sverige- och Finspångsperspektiv genomgående fått ett stort fokus är hur de pågående klimatförändringarna påverkar oss. Hur kan vi anpassa oss efter det som sker samtidigt som vi arbetar för att förhindra eller mildra fortsatta klimatförändringarna? Sverige som land har medialt fått ett stort utrymme genom bland annat klimataktivisterna Greta Thunbergs många och inflytelserika framträdanden. Resultatet i världen har blivit en växande kombinerad miljö- och ungdomsrörelse. Även i Finspångs kommun har uppdraget att arbeta för en hållbar ekologisk utveckling växlats upp under året. Den antagna klimatanpassningsplanen bedöms vara en av de betydelsefullare insatserna tillsammans med den kommande tillgängligheten av fossilfritt bränsle samt tillsättning av kommunens natur- och friluftsråd. Kommunens måltidsservice ökar mängden inköp av ekologiska och närodlade livsmedel.

Kommunen samverkar med näringslivet genom ett tillämpningsbaserat forskningsprojekt om vätgas. Projektet leds av Siemens.

Finspångs Tekniska verk har tillsammans med kommunen arrangerat skräpplockardagar i Finspång i samarbete med Håll Sverige Rent. Ungdomarna i Finspång visar ett av de konkretare resultaten när kommunens skolor vann tävlingen att ha störst andel skräpplockande barn i kampanjen "Vi Håller Rent".

Sedan april 2016 finns en ackumulatortank i drift på Finspångs Tekniska verk. Möjligheten att använda ackumulatören gör att pannorna kan köras med en jämnare last. Det bidrar till bättre miljövärden, lägre produktionskostnad, ett minskat slitage på pannorna samt en förbättrad arbetsmiljö för driftspersonalen. Förutom att reducera toppar och dalar i fjärrvärmeproduktionen skapar ackumulatortanken även en trygghet genom ökad leveranssäkerhet vid eventuella driftstopp i produktionen.

Marknadsförändringar

Efter flera år av generell tillväxt och stark byggbransch visar SCB:s nationella statistik att antalet lägenheter som byggs under 2019 minskar. Östergötlands trend följer den nationella och såväl SCB:s som Sveriges byggindustriers prognoser förutspår att länets bostadsbyggmarknad är på väg att mattas av om än i en mindre takt än i Sverige som helhet.

En tydlig differentiering på marknaden har skett då antalet nybyggnationer av lägenheter i flerbostadshus fortsatt att öka emedan nybyggnationer i småhus minskat kraftigt.

Den reella påverkan i Finspång är inte lika tydlig då en svag byggnationstakt av bostäder i inte kunnat möta upp det marknadsbehov som vuxit under en lång tid i kommunen. Begränsad tillgång till lämplig bostadsmark samt få exploateringsklara detaljplaner har varit viktiga orsaker till tillväxtbegränsningen. En fortsatt stor efterfrågan av bostäder i Finspångs tätort i kombination av ett ökat intresse av externa exploitörer och allt fler produktionsfärdiga detaljplaner bedöms aktivt bidra till ett framtida bostadsbyggande.

En osäkerhet till realisering av kommunens bostadsutveckling finns då kostnaderna i Finspångs kommun per kvadratmeter för bostadsrätter och småhus är avsevärt mindre än i Norrköping och i länet som helhet vilket kan begränsa marknadens intresse. För att skapa en attraktiv boendekommun erfordras att de kommande nybyggnationerna främjar flyttkedjor som möjliggör generationsskiften i

olika bostadsområden.

Konsekvensbeskrivningar

Väsentliga risker enligt fastställd internkontrollplan 2019

Intern kontroll är ett verktyg som skall användas för att säkerställa de, av fullmäktige, fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi.

En riskbedömning görs utifrån externa risker, interna risker och verksamhetsrisker. I bedömningen vägs även de tre perspektiven medborgaren, Finspångs kommun som helhet respektive den anställde in för att få fram en samlad riskbedömning. Kontrollaktiviteter är de konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera risker.

Revisorernas granskning av internkontrollen 2015 bekräftar bilden av ett relativt väl fungerande system, som i allt väsentligt säkerställer god intern kontroll. Det finns upparbetade rutiner och de områden som ska följas upp bygger på genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Kommunstyrelsen får kontinuerligt uppföljning i enlighet med beslutad plan. Någon sammanhållen årsrapport upprättas inte men i och med att internkontrollplanerna och rapporterna från 2020 skapas i ett verksamhetssystem så möjliggör det en sammanställd redovisning framledes. I och med det nya rapporteringssättet från 2020 så kommer åtgärder att tydliggöras i all rapportering.

I internkontrollplanen för år 2019 identifierades nedanstående risker med hög riskfaktor (12 och 16):

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Uppföljning av risk
Verksamhetsrisk			
Sjukfrånvaro	Att sjukfrånvaron ökar	Kommunala koncernen	Uppföljning av personalstatistik vid t2 och årsbokslut
GDPR	Felaktig hantering av personuppgifter enligt GDPR	Kommunala koncernen	Kontinuerlig kontroll av personuppgifter, incidentrapportering vid avvikelser
IT	Produktionsbortfall på grund av avbrott i IT-tjänster	Kommunala koncernen	Incidentrapporter vid avbrott
Utvecklingssatsningar	Att genomförda utvecklingssatsningar inte implementeras i verksamheten	Kommunala koncernen	
Samlad kvalitetsrapport	Brist på styrning	Sektor utbildning	Uppföljning och analys av det systematiska kvalitetsarbetet
Uppföljning detaljplanarbetet	Brist på planlagd mark	Sektor samhällsbyggnad	Följa upp planläget för kommunens detaljplaner samt hur många bostäder som de bedöms kunna ge
Antal placerade barn och ungdomar	Hög andel placerade barn	Sektor social omsorg	Sammanställning av placeringar
Utredningar barn och unga	Lagstadgad utredningstid hålls inte	Sektor social omsorg	Sammanställning av utredningstider
Migrationsrelaterade intäkter och kostnader	Att statsbidragen inte täcker kostnaderna för den verksamhet som bedrivs	Kommunen	Uppföljning av statsbidragen från migrationsverket

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Uppföljning av risk
Resursbrist på nyckelpersoner i kommunen	Försvårar efterlevandet och framtagandet av strategiska planer samt verkställighet av beslutade aktiviteter	Sektor samhällsbyggnad	Avstämning framtagande av planer med tidsplan

Händelser av väsentlig betydelse

Arbetet med den nya översiktsplanen har pågått under hela 2019. Under våren var översiktsplanen ute på samråd. Under den tiden genomfördes flera aktiviteter för att få en bred dialog och kännedom om arbetet. Översiktsplanen beräknas gå ut på utställning sommaren 2020 och sedan antas av kommunfullmäktige under slutet av 2020.

Ett intensivt detaljplanearbete med flertalet planer har pågått under året. Planerna har de olika karaktärerna:

- Nya planer för bostadsbebyggelse
- Nya planer för verksamhetsmark av typen industri
- Nya planer för skolor, äldreboende och andra allmännyttigheter
- Uppdatering av befintliga detaljplaner för ändrad eller utökad användning

Under året har ett planprogram för Vistinge antagits vilket möjliggör för detaljplanläggning av ett nytt bostadsområde. Detaljplan för Melby innebär möjlighet till 100 nya bostäder.

Under 2019 har Finspångs kommun fått en ökad volym inom vård och omsorg. Inom vård och omsorg har hemtjänsttimmarna ökat samtidigt som de särskilda boendena är fullbelagda. Behovet av egna platser inom LSS-verksamheten är stor och i avvaktan på nya boenden så har behoven tillgodosetts genom köpta platser. Arbetet att minska placeringarna inom individ och familjeomsorgen (IFO) har varit lyckosam och fler lösningar sker i kommunens egen regi.

Arbetsförmedlingens omställning och osäkerheten om dess framtida verksamhet får stor betydelse för kommunen och dess verksamheter.

Under 2019 flyttade Biblioteket från lokaler i Bildningen till Amastens lokaler i centrum. Lokalerna har ökat tillgängligheten för kommuninvånarna.

Finspångs kommuns åtagande på ca 30 mkr avseende bostadsrättsföreningen Majeldens har avslutats under året.

Det har inte inträffat någon händelse av väsentlig betydelse efter räkenskapsårets slut.

Köp, försäljning, etablering och nedläggning av verksamhet

Finspångs kommun genomförde inte något större köp eller försäljning.

Under 2019 etablerades HVO-bränsle på en bensinstation som ger förutsättning för kommunen att använda mer miljövänliga drivmedel.

Omstrukturering

Under 2019 flyttade integrationsfrågorna över till sektor socialomsorg.

Ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten

Finspångs kommun samverkar extra med Valdemarsviks kommun genom att kommunen säljer personaladministrativt stöd.

Större investeringar

Infrastrukturprojekt som gång och cykelvägar har påbörjats och avslutats under 2019.

Omklädningsrum på Arena Grosvad och en skatepark är andra investeringar som skett under året.

Betydande rättstvister

Finspångs kommun har inte haft några väsentliga rättstvister under 2019.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunen har en balanserad styrning där kommunfullmäktige beslutat om Visionen, strategisk inriktning de fyra perspektiven Tillväxt och utveckling, Verksamhet, Medarbetare och Ekonomi. Varje perspektiv har ett antal mål och indikatorer som under budgetprocessen tas fram av politiska ledningsgruppen för att sedan fastställs av kommunfullmäktige. Verkställande nivå arbetar sedan med verksamhets- och aktivitetsplaner som beskriver vad sektorn eller enheten ska göra för att uppnå målen och klara sina uppdrag.

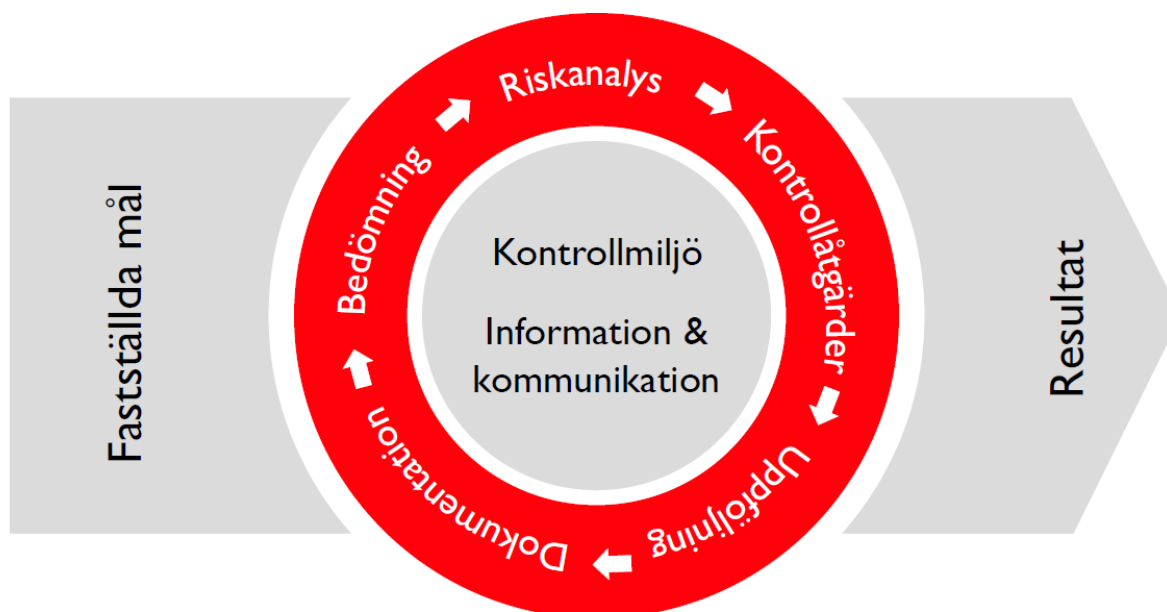
Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker inom enheten, sektorn, kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Tertiäl- och delårsrapporter samt årsredovisning återrapporteras till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har dessutom månadsuppföljningar i maj och oktober samt särskilda uppföljningsgrupper. Så snart budgetavvikelse befaras eller har konstaterats är sektorchef skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter, så att anslaget kan hållas. Om inte sådana åtgärder bedöms som tillräckliga bör sektorchef väcka förslag hos kommunstyrelsen till åtgärder så att sektorns totala anslagsram kan hållas.

Kommunen använder den så kallade RK-modellen för analys av kommunens ekonomi både i budget och bokslutsarbetet. Modellen syftar till att analysera fyra viktiga perspektiv som ska leda fram till en finansiell bedömning av Finspångs kommun. Bedömningen klargör huruvida kommunen har en god ekonomisk hushållning. De fyra delarna är: resultat, kapacitet, risk och kontroll.



Internkontroll är ett verktyg som skall användas för att säkerställa de, av kommunfullmäktige, fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontroll omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamheten och ekonomi. Kommunstyrelsen får kontinuerlig uppföljning i enlighet med beslutad plan. Vid sidan av rapporteringen till kommunstyrelsen rapporteras kontroller direkt till ansvarig chef.

Intern styrning och kontroll



Sammanställning av måluppfyllelse i styrkortet

TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Mål:

- Finspång ska bidra till en hållbar global utveckling
- Finspång ska vara en attraktiv boendekommun
- ◆ Det ska finnas ett rikt utbud av kultur-, fritids- och friluftaktiviteter av god kvalitet
- ◆ Ändamålsenlig och attraktiv utbildning ska finnas i Finspång
- Finspång ska ha en hållbar social utveckling
- Finspång ska ha en hållbar ekologisk utveckling
- ◆ Näringslivet i Finspång ska stärkas och breddas
- Finspång ska vara en trygg kommun att bo och vistas i

VERKSAMHET

Mål:

- I kontakt med kommunen och av kommunen finansierade verksamheter ska god service erbjudas
- Vid behov av stöd och omsorg av kommunen och av kommunen finansierade verksamheter ska genomförandet präglas av god kvalitet, individens delaktighet och trygghet
- ◆ Hög måluppfyllelse inom alla delar av utbildningssystemet

MEDARBETARE

Mål:

- ◆ Finspångs kommun ska vara en attraktiv arbetsplats
- ◆ Finspångs kommun ska ha engagerade och motiverade chefer och medarbetare som är professionella i sin yrkesutövning

EKONOMI

Mål:

- ◆ Finspångs kommun ska ha ekonomisk kontroll
- Finspångs kommun ska ha en hållbar ekonomisk utveckling

Bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen har sammantaget förbättrats något jämfört med föregående år eller ligger kvar på samma resultat beroende på hur man gör bedömningen.

2018 bedömdes sex mål vara helt uppfyllda, medan 5 mål bedöms vara helt uppfyllda 2019. Inget mål

bedöms inte alls vara uppfyllt 2019 jämfört med ett mål 2018. Övriga nio mål bedöms delvis vara uppfyllda 2019 mot åtta mål 2018. Enkelt sammanfattat så har vi ett mindre grönt mål men inget rött vilket i förvaltningens bedömning är en förbättring.

Precis som föregående år har förvaltningsledningen tillsammans diskuterat och stämt av måluppfyllelsen i syfte att säkerställa samsyn, realism och kvalitet i bedömningarna. Arbetet med att kommentera och analysera målen har i och med detta fortsatt att utvecklas ytterligare under året och förvaltningen är nöjda med produkten och processen.

Det är glädjande att resultaten totalt sett har förbättrats gentemot föregående år. Kommunen bedöms inte heller ha några akuta kvalitetsbrister. I likhet med tidigare år, kan det dock konstateras att området som rör service, tillgänglighet och bemötandet, särskilt i relation till kommunens näringsliv, trots förbättringar under året, kräver ett fortsatt förbättringsarbete. Detta inte minst om kommunens vision om 30 000 invånare 2035 ska kunna bli verklighet. Detsamma gäller det fortsatta arbetet med planberedskap då vi behöver skapa ytterligare förutsättningar för att Finspångs ska kunna växa i enlighet med visionen.

Från och med 1 januari 2020 går vi över till en ny styrmodell. Vår nya strategiska plan och budget utgår från de 17 globala målen i Agenda 2030. Det är viktigt att poängtera att vi fortfarande bär med oss de utmaningar som 2019 års redovisning påvisar. Dessa kommer att kräva långtgående åtgärder, inte minst för att de sektorer som brottas med återkommande underskott i sin verksamhet ska få en ekonomi i balans.

Den ny styrmodellen ställer nya krav på förvaltningen. Vi behöver fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med ständiga förbättringar av verksamheten för att nå målsättningarna i Agenda 2030.

För att uppnå detta behöver vi fortsätta att utveckla organisationens arbetssätt. Ledare och medarbetare måste ges möjlighet att i än större utsträckning fokusera på resultat kopplade till de värden som ytterst ska skapas för kommuninvånarna.

Johan Malmberg
Kommundirektör

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

För att möta behoven av kommunal verksamhet måste kommunen se till att verksamheten och ekonomi genomsyras av god ekonomisk hushållning i både kort- och långsiktigt perspektiv.

God ekonomisk hushållning förutsätter ett överskott över tid. Det finns flera orsaker till det. Dels är det viktigt att värdesäkra det egna kapitalet, så att inte inflationen urgröper kommunens ekonomi. Dels behövs en buffert för oförutsedda händelser. Dels bör kommunen klara att finansiera investeringar utan att låna.

För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas en ett klart samband mellan mål, resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmål nås.

De finansiella målen som kommunfullmäktige fastslagit i dokumentet Riktlinjer för god ekonomisk hushållning är styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå i fråga om förmögenhetsutveckling, verksamhetens kostnader, resultatnivåer, investeringsverksamhetens omfattning och finansiering. Principen är att varje generation ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop och inte heller skjuta upp betalningen till framtida generationer.

Via verksamhetens mål ska kommunen göra sitt uppdrag tydligt gentemot medborgarna och brukarna. Verksamhetsmålen skapar förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande av kommunens medel. I verksamhetsmålen bör det därför finnas ett tydligt samband mellan resurser, prestationer och effekter.

Kommunfullmäktige kan i samband med budgetbeslut fatta beslut om avsteg från målen i dokumentet Riktlinjer för god ekonomisk hushållning. För 2019 beslutade kommunfullmäktige att målnivån för årets resultat i förhållande till skatter och statsbidrag ska vara 1 procent för att ge utrymme för särskilda satsningar, varför utvärderingen i styrkortsredovisningen görs mot denna målnivå.

Avstämning av finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål	Resultat	Måluppfyllelse
Årets resultat (före balans-kravsutredning) ska årligen uppgå till två procent av skatteintäkter, generella stats-bidrag och kommunal-ekonomisk utjämning.	Årets resultat uppgår till 1,0 procent av skatteintäkter och statsbidrag. För 2019 beslutades att sänka målet till 1 procent, vilket uppfylls.	Målet är uppfyllt.
Kommunens eget kapital ska inflationssäkras.	Årets resultat uppgick till 2,2 procent av eget kapital. Inflationen (KPI) låg på 1,7 procent.	Målet är uppfyllt.
Kommunens soliditet enligt blandmodellen ska öka eller hållas oförändrad. Soliditet inklusive pensionsförpliktelse ska vara större än noll.	Soliditeten enligt blandmodellen ökade med 0,4 procentenheter. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen är 8 procent.	Målet är uppfyllt.
Kommunens nettokostnader ska inte öka snabbare än skatteintäkter, generella stats-bidrag och kommunalekonomisk utjämning.	Verksamhetens nettokostnader ökade med 3,6 procent. Skatteintäkter och statsbidrag ökade med 3,3 procent.	Målet är inte uppfyllt.
Investeringar bör finansieras med egna medel. Endast stora och långsiktiga investeringar eller investeringar som innebär lägre eller lika driftkostnader kan lånefinansieras.	Årets investeringsutgifter uppgick till 51,2 mkr. Försäljning av anläggningstillgångar uppgick till 0,2 mkr, vilket ger nettoinvesteringar på 51 mkr. Ingen nyupplåning har skett under året	Målet är uppfyllt.
Kommunens skattesats ska vara oförändrad.	Skattesatsen är oförändrad.	Målet är uppfyllt.

Avstämning av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Avstämning av verksamhetsmålen görs i styrkortsredovisningen. En sammanfattning görs under rubriken God ekonomisk hushållning-utvärdering.

Avstämning mot balanskravet

BALANSKRAVSRESULTAT	2015	2016	2017	2018	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	4 063	75 988	22 893	22 045	13 077
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-1 290	-15 459	-2 453	-5 299	-189
+ Realisationsvinster pensionsfond	-515	0	0	-8 519	-957
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	100	0	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	298	-3 151
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	264
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	2 358	60 529	20 440	8 525	9 044
Överfört från tidigare år	-472	0	0	0	0
Balanskravsresultat	1 886	60 529	20 440	8 525	9 044
Upplösning pensionsfond	3 330	0	0	0	0
lansspråktaga markeringar	0	0	-466	-592	0
Årets resultat efter markeringar	5 216	60 529	19 974	7 933	9 044

Resultatutjämningsreserven uppgår till 10 mkr vid balansdagen. Balanskravsuppställningen har anpassats till de krav som ställs i LKBR 11 kap 10 §. Till följd av förändrade redovisningsprinciper för finansiella omsättningstillgångar i LKBR 7 kap 6 § redovisas nu orealiserade vinster och förluster i värdepapper i årets resultat. Denna post har avräknats vid beräkning av balanskravsresultatet.

Väsentliga personalförhållanden

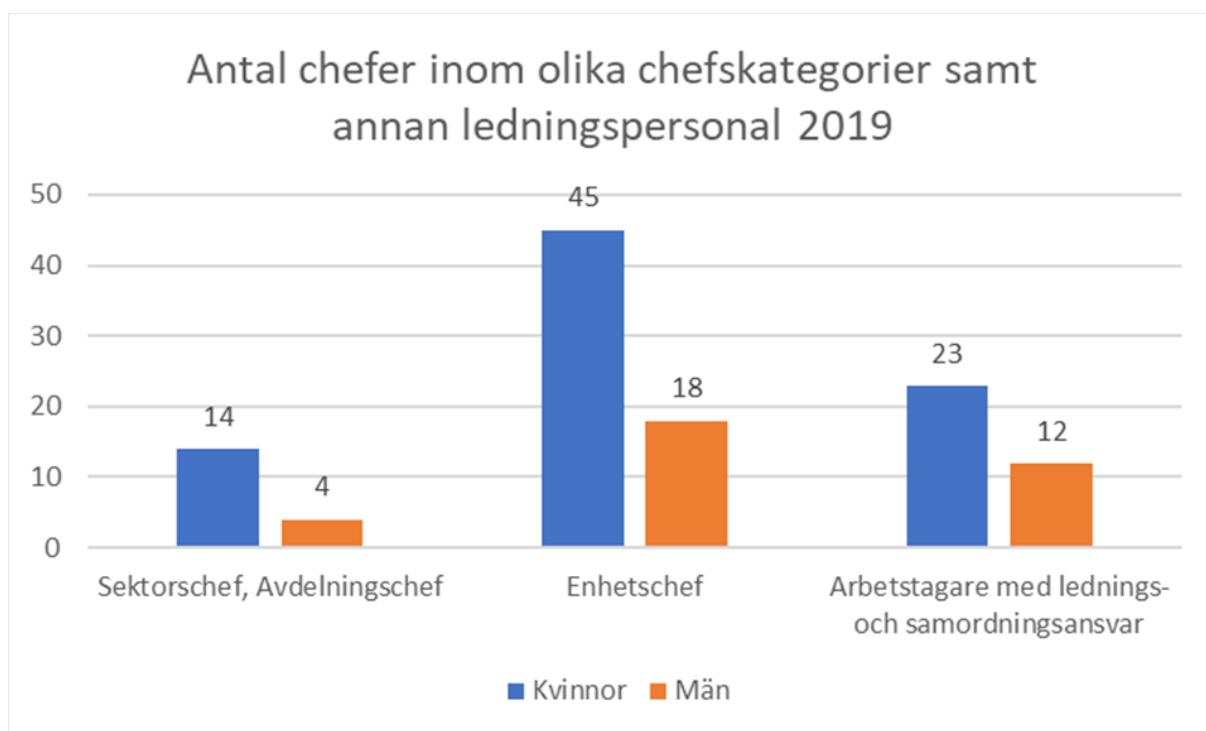
Kommunens personalarbete har sin grund i det personalpolitiska programmet, i de fastställda målen i strategisk plan och budget samt i andra beslut tagna av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Mål för medarbetare i organisationen

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsplats, chefer och medarbetare ska vara engagerade, motiverade och professionella i sin yrkesutövning. Medarbetarenkäter samt rapporten Uppföljning av sjukfrånvaro har legat till grund för insatser som gjorts under året. Måluppfyllelsen för medarbetarperspektivet finns i redovisningen av styrkorten.

Anställningar

Vid årsskiftet var 1 942 personer anställda i kommunkoncernen varav 1 848 personer i Finspångs kommun. Det är 40 personer fler än föregående år varav 37 i kommunen. I statistiken framgår att det finns fler chefer 2019 i jämförelse med 2018. Det har skett en utökning av antalet chefer för att möjliggöra ett mer närvarande ledarskap. Det är högst andel kvinnliga chefer i organisationen men andelen manliga chefer har ökat, från ca 17 procent till 23 procent. Första linjens chefer har en nyckelroll för verksamhetens kvalitet och utveckling. En viktig förutsättning för att kunna utöva sitt ledarskap är antal underställda medarbetare. Det kommunala genomsnittet är 24,5 medarbetare per 1:a linjens chef (27,6 under 2018).



Med sektorchef och enhetschef menas arbetstagare med fullt ledningsansvar där verksamhets-, ekonomiskt- och personalansvar ingår.

I arbetstagare med lednings och samordningsansvar finns förutom chefer ett antal medarbetare med annat ledningsansvar, de ansvarar för en eller två av delarna verksamhet, ekonomi eller personal.

Kommunen har under året lyckats tillsvidareanställa några fler sjuksköterskor. Vidare har fler vårdbiträden anställts samtidigt som antalet undersköterskor minskat något. Den ökade bemanningen beror på ett ökat behov av verksamhet samtidigt som arbete pågår med att utöka grundbemanningen. Ungdomsboendet som avvecklades under året har medfört en minskning med 14 personer som arbetat med socialt och kurativt arbete.

Antalet lärare grundskola och gymnasiet samt förskollärare och lärare i fritidshem har ökat. Det har också de som anställts med kodning som övrigt lärararbete gjort.

Barnskötare och dagbarnvårdare har minskat samtidigt som antalet medarbete som arbetar med 18

övrigt skola och förskola ökat. Sektor utbildning har arbetat med omställning under året för att få en budget i balans. Samtidigt har sektorn fokuserat på att öka grundbemanningen för att minska vikarieanskaffningen på sikt.

Antalet tillsvidareanställda inom kost och lokalvård har minskat även för år 2019.

Teknisk personal har ökat. Det har anställts nya medarbetare inom bygglov, miljö samt fastighet.

Minskat antal medarbetare inom ledningsstaben är till stor del personal från bemanningscentralen, undersköterskor, vårdbiträden och barnskötare som fått fasta tjänster där det pågått ett arbete under året att ge dessa individer fast placeringar i verksamheten.

Det är svårt att rekrytera och i vissa fall behålla utbildad personal. Kompetensutvecklingsinsatser genomförs för att bland annat vidareutbilda medarbetare till barnskötare, förskollärare och undersköterskor och även sjuksköterskor till specialister. Även körkortsutbildningar har erbjudits några av medarbetarna.

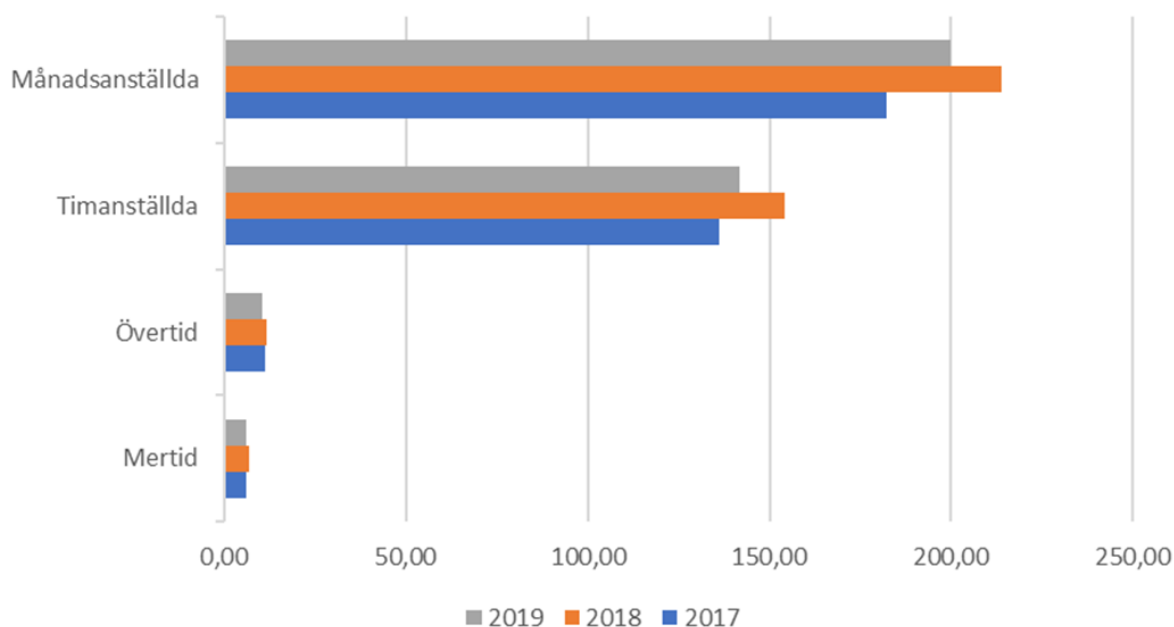
Visstidsanställda, övertid och mertid

I flera av kommunens verksamheter måste vikarier tas in vid ordinarie, eller bokad personals frånvaro. Detta görs genom att ta in tidsbegränsad personal, timanställda eller månadsanställda men även genom att medarbetare arbetar mer än sin ordinarie arbetstid (övertid och mertid). Det pågår ett aktivt arbete med utökad grundbemanning och schemaoptimering. Antalet timvikarier och tidsbegränsade månadsanställningar ha minskat sedan föregående år. Omsatt i årsarbetare motsvarar arbetstiden för timvikarier och tidsbegränsade månadsanställningar 342 årsarbetare under 2019 (368 under 2018). Det är utbildning som står för största minskningen, med totalt ca 30 årsarbetare. Vård och omsorg har minskat med ca 13 årsarbetare och samhällsbyggnad med ca 8 årsarbetare. Sektor social omsorg har utökat timanställda och månadsanställda med ca 22 årsarbetare.

Mertid och övertid har även i år minskat, den totala minskningen är 1,9 årsarbetare. Det är sektor samhällsbyggnad och vård och omsorg som står för större delen av minskningen, 2,3 årsarbetare. Social omsorg har ökat mer och övertid med ca 1 årsarbetare.

Totalt ökade kostnaderna för övertid, timanställningar och månadsanställningar med 12,8 miljoner där kostnaden för månadsanställda vikarier och timanställda var de som ökade mest, med ca 9 respektive 4 miljoner. Den totala kostnaden, inom parentes 2018 års uppgifter, uppgick till cirka 132 mkr (119), varav timvikarierna stod för 48 mkr (44) och månadsanställda för 73 mkr (64).

Total mertid, övertid timanställningar och månadsanställningar 2017-2019



Genomsnittlig ålder

Den genomsnittliga åldern för tillsvidareanställda medarbetare i Finspångs kommun har minskat marginellt jämfört med 2018, 46,3 istället för 46,5 år. Åldersstrukturen följer åldersstrukturen i riket. Finspång har även 2018 något högre andel unga anställda upp till 34 år (28 procent i jämförelse med övriga 27 procent). Inga nya uppgifter finns för 2019. När det gäller medarbetare 35 – 54 år andelen något lägre (46 procent i jämförelse med övriga 47 procent).

Heltid och deltid

Heltid är normen för anställningar i Finspångs kommun även om undantag kan göras. Det finns en övergripande handlingsplan för heltid och till den kompletterande handlingsplaner för att öka andelen heltider.

Antalet medarbetare med tillsvidareanställning ökade och totalt har andelen anställda med heltid ökade något, från 85,6 procent till 86,9 procent. Det finns inte några nya uppgifter för övriga kommuner 2019 men under 2018 hade Finspång högre andel medarbetare med en heltidsanställning som grund. Däremot är det en något lägre andel som arbetar heltid (67 procent jämfört med 68 procent i riket).

Personalomsättning och pensionsavgångar

Kommunen befinner sig i en period då många anställda lämnar arbetslivet. 44 medarbetare gick i pension under 2019. Det var 31 personer som fyllde 65 år under året. Utöver de som fyllt 65 år under året var det 12 personer som redan var över 65 år och 17 personer som var mellan 61 och 64 år som gick i pension under 2019.

Viktigt att notera är att det är fler medarbetare som gått i pension än som uppnått 65 år under året då det finns fler som går i pension innan de fyllt 65. Utifrån rekryteringsutmaningen framåt behöver kommunen se över möjligheten och göra det möjligt och attraktivt för fler att stanna i sina uppdrag.

Totalt nyanställdes 186 personer varav 29 var individer vars visstidsanställningar övergick till tillsvidareanställning per automatik i enlighet med konverteringsregeln i Lagen om anställningsskydd. Kommunen uppmuntrar intern rörlighet. Under 2019 bytte 43 medarbetare uppdrag internt. Inga nya siffror finns för 2019 för övriga kommuner men under 2018 har Finspång i

stort legat på motsvarande nivå som övriga kommuner när det gäller nyanställningar (11 procent i Finspång och 12 procent i riket). När det gäller medarbetare som slutar i kommunen har Finspång en något lägre andel, 9 procent i jämförelse med övriga i Sverige, 11 procent.

Frånvaro

Den sammanlagda frånvaron för tillsvidareanställda - semester, sjukdom, föräldraledighet och vård av barn - motsvarar totalt 422 årsarbetare (396 under 2018). Ytterligare frånvaro, tjänstledighet och studieledighet uppgick till 85 årsarbetare (89 för 2018).

Frisknärvaro, sjukskrivningar och rehabilitering

Långtidsfrisknärvaro är den andel personal som inte varit sjukskriven under året.

Långtidsfrisknärvaron har minskat från 32 till 29 procent. Olika insatser har genomförts för att minska sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron har minskat något, från 6,3 procent till 6,1 procent. Andelen kort- och långtidsfrånvaro är i stort sett oförändrad. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Det är däremot kvinnornas sjukfrånvaro som minskat, från 6,6 till 6,2 procent medan männens ökat, från 4,7 till 5,3. Det är också medarbetare som är yngre än 30 och upp till 49 som minskat sin sjukfrånvaro medan de över 50 år ökat sin. Den totala sjukfrånvarokostnaden har minskat med ca 1,2 mkr.

I flera verksamheter behövs vikarie vid sjukdom. Det medför högre lönekostnader för att få arbetspass utförda (sjuklön och vikarielön) de två första veckorna.

Stöd hälsa och rehab till chefer

Alla chefer har tillgång till ett IT-systemstöd som ska hjälpa dem att snabbt få signaler vid sjukfrånvaro och komma igång tidigt med rehabiliteringsprocessen. HR-konsulter och framförallt rehabiliteringskoordinator finns som stöd för cheferna i rehabiliteringsprocessen. Under året har tjänsten sjuk-frisk fasats ut i organisationen då den inte bedömdes ge det stöd som cheferna behöver i arbetet med sjukfrånvaron. Cheferna har fortsatt systemstöd som signalerar när det är aktuellt för uppstart eller uppföljning i pågående rehabilitering.

Arbete med att se över grundbemanningen har pågått i sektorerna vård och omsorg och social omsorg under året. En högre grundbemanning förväntas ge flera positiva effekter, bland annat i en förbättrad arbetsmiljö och, i förlängningen, en minskad sjukfrånvaro.

Utredning av sjukfrånvaron i organisationen

Sjukfrånvaron följs årligen upp på individnivå. Arbetsvillkoren undersöks och kartläggning sker av riskfaktorer för sjukskrivning.

I tidigare kartläggningar har arbetsvillkor identifierats som kan ha betydelse för arbetsmiljön, och som i förlängningen kan orsaka sjukskrivning. Insatser har sedan planerats utifrån det. I kartläggningen har det framkommit att sjukskrivningsorsak i många fall inte kan härledas till arbetet. Svårigheten att i vissa fall avgöra om orsaken till sjukskrivningen är arbetsrelaterad eller inte, innebär att det är inte möjligt att få fram tillförlitlig statistik som klargör hur stor andel av sjukskrivningarna som är arbetsrelaterade. En uppskattning görs däremot av cheferna. Underlaget används för planering av insatser som kan göras för att minska sjukfrånvaron.

Det innebär att 56 medarbetare har av närmsta chef bedömts ha en sjukfrånvaro som kan kopplas direkt till arbetet. Den mest förekommande orsaken till sjukfrånvaro kopplad till arbetet är psykisk ohälsa som kan härledas till stress eller konflikter på arbetsplatsen. Den näst vanligaste orsaken till sjukdom är skador kopplade till belastning och inomhusmiljö.

Cheferna har genomfört olika insatser för att minska eller förhindra arbetsrelaterad sjukfrånvaro. Förtydligande av mål och uppdrag, översyn processer, utökning av resurser, översyn bemanning, införande av nya chefsled, förflyttningar, anpassning av arbetsuppgifter eller schema, införskaffande av hjälpmedel, arbetsförmågebedömningar, utredning av inomhusmiljö samt ombyggnationer är några insatser som genomförts. Även särskild satsning har genomförts tillsammans med företagshälsan. Insatsen har däremot inte medfört några mätbara resultat i minskad sjukfrånvaro.

Planering av ytterligare insatser kommer att göras.

Arbetsskador och tillbud

Antalet tillbud var 184 (159). Flest rapporterades även i år från sektorer utbildning och social omsorg med 119.

Antalet anmälda arbetsskador ökade från 176 till 243. Flest arbetsskador rapporteras i sektor social omsorg, 40,7 procent. Arbetsskador och tillbud behandlas i samverkanssystemet. Bedömningen är att inte alla tillbud rapporteras in vilket innebär att siffrorna inte är säkerställda.

Personalkostnader, löner och förmåner

Den samlade personalkostnaden ökade med 25 mkr från 1 018 mkr till 1 043 mkr inklusive arbetsgivaravgifter. Det är 2,47 procents ökning. Årets löneöversyn hade ett totalt utfall på 2,45 (2,72) procent. Inga uppdaterade siffror finns för kommuner 2019.

En lönestrategi för kommunen har fastställts. Lönesättningen och lönebildning ska bidra till att målen uppnås i verksamheten. Den är individuell och differentierad och avspeglar uppnådda mål och resultat. Även förutsättningar för att rekrytera och behålla personal påverkas av löne- och anställningsvillkor.

Personalportal finns där kommunens förmåner finns tillgängliga, arbete med att utöka förmånerna har pågått.

Arbetsmiljö och hälsofrämjande arbete

Genom samverkanssystemet finns goda förutsättningar för medarbetare och chefer att arbeta med hälsofrämjande arbetsplatser. Arbete med att erbjuda flexibla arbetstider pågår ständigt för att förbättra för verksamheten och medarbetarna. Centrala parter har tagit fram ett nytt centralt samverkansavtal. Lokalt har ett arbete med att ta fram ett förslag på nytt lokalt avtal pågått under året. Nytt avtal förväntas tecknas och implementeras under 2020.

Rökfri arbetstid

Inga centrala insatser för att sluta röka har erbjudits. Individuella insatser har vid behov erbjudits på respektive enhet. Hur många som röker, hur många som önskar stöd och av vilken typ följs upp av ansvarig chef i det årliga medarbetarsamtalet/resultat- och utvecklingssamtal (RUS). Att rökfri arbetstid gäller har under året diskuterats och medvetandegjorts i olika forum.

Hälsokontroller

En tredjedel av kommunens alla tillsvidareanställda och månadsanställda erbjuds årligen hälsoundersökning. Totalt erbjöds drygt 791 medarbetare hälsoundersökning under 2019. 378 hälsoundersökningar genomfördes. Flera av de som väljer bort att gå gör andra hälsokontroller kontinuerligt eller har annan kontakt med vården. Det finns också de som valt att inte gå för att de bedömer att de inte har tid, att man inte vill resa till Finspång, att man bedömer att man har bra koll på sin egen hälsa redan, att man vet att man är överviktig och inte vill ha det till sig i kontrollen.

Viss ohälsa förebyggdes genom att vissa medarbetare fick ytterligare besök för uppföljning av hälsan, andra hänvisades vidare till primärvård.

Resultatet från hälsoundersökningarna som rör stress och sömnsvårigheter stödjer bilden cheferna uppgett i kartläggning av sjukfrånvaro och arbetsvillkor. Av hälsoundersökningarna som genomförts framgår det att trötthet på grund av sömnsvårighet är ofta förekommande, likaså förhöjt midjemått. Några enstaka hade höga värden på kolesterol och blodtryck.

Hälsoundersökningarna som genomförts baseras till stor del på den självupplevda hälsan med fokus på livsstilsvanor. Generellt skattar medarbetarna sina vanor som sunda (kost och motion). Ca 20 procent av de som undersökts ligger i spannet för hälsorisk avseende högt midjemått och övervikt. Det är en minskning i jämförelse med föregående år då ca 50 procent låg inom det spannet. Insatser för att öka kunskap om hälsofrämjande livsstil och attitydförändringar gällande livsstil kan vara en

aktuell insats för att förbättra hälsan för medarbetarna.

I medarbetarenkäten skattar medarbetarna sin egen hälsa. Andelen positiva svar kring upplevd hälsa (66 procent) är i stort oförändrad sedan tidigare. Respektive enhet kommer att jobba vidare med sina egna personalgrupper utifrån resultatet i medarbetarenkäten. För att förbättra medarbetarnas situation söker sektorerna skapa förutsättningar för ett mer aktivt och närvarande ledarskap.

Företagshälsa

Insatserna hos företagshälsan är mestadels förebyggande (61 %). I det förebyggande arbetet ingår bland annat de hälsokontroller som personalen erbjuds. Förebyggande samtalsstöd och hälsokontroller är de tjänsten som används mest från företagshälsan. Andelen förebyggande arbete har minskat i jämförelse med 2018 samtidigt som rehabiliterande arbete ökat, det är något den gjort de senaste åren.

Jämställdhet och mångfald

Representanter från kommunen deltog i programmet Vinna-Vinna ett regionalt program som ska stärka och utveckla arbetet med mångfald, jämställdhet och tillgänglighet i regionen. Månadens jämställdhets- och mångfaldsfråga finns tillgänglig på Intranätet för att möjliggöra för verksamheterna att diskutera frågan. Dokument för aktiva åtgärder för mångfald, jämställdhet, lika rättigheter och möjligheter finns och har följts upp.

I medarbetarundersökningen framkommer att de flesta upplever att alla blir rättvist behandlade oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Däremot diskuteras inte frågan på samtliga arbetsplatsträffar.

Framtid

Det pågående generationsskiftet på arbetsmarknaden leder till ökad efterfrågan på välfärdstjänster och medför stora rekryteringsbehov. Personer som uppnår pensionsålder ökar under de kommande åren. Under 2019 har förslag på personal- och kompetensförsörjningsplan tagits fram som beräknas fastställas 2020. I den tydliggörs att fortsatt arbete med grundbemanning och schemaoptimering samt SKR:s strategier för att möta rekryteringsutmaningen framåt är viktigt för kommunen att jobba vidare med. Det handlar bland annat om att låta fler jobba mer; att höja sysselsättningsgraderna i organisationen som ett sätt att minska rekryteringsbehovet samtidigt som attraktiviteten för tjänsterna ökar. Det blir allt viktigare att nyttja befintlig kompetens rätt, bredda rekryteringen, utnyttja tekniska effektiviserings-möjligheter, skapa medarbetarengagemang, underlätta lönekarriär och att visa karriärmöjligheter.

Sektorerna rapporterar att det är svårt att hitta kvalificerade kandidater inom flera befattningar. Att arbeta med ständiga förbättringar, att digitalisera och hitta nya effektivare arbetssätt behöver prioriteras. Under 2019 har också en strategi för attraktiv arbetsplats tagits fram som kommer att fastställas under 2020. Kommunens personalförsörjning är beroende av hur väl vi lyckas attrahera arbetskraft samt motivera och utveckla befintliga medarbetare. Att säkerställa att vi är tydliga med vad det innebär att arbeta i Finspångs kommun, med de fördelar och utmaningar vi har, att marknadsföra och information om kommunens yrken är viktigt för framtida rekrytering. Under 2020 kommer ett arbete att genomföras för att tydliggöra vårt arbetsgivarvarumärke ytterligare.

Att skapa förutsättningar för ett närvarande ledarskap och stärka detta, förbättra arbetsmiljön och skapa metoder för att ta tillvara på förbättringsförslag och innovationer är viktigt att jobba vidare med. Fokus på värdegrund, jämställdhet, mångfald och hållbarhet bidrar också till att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Viktigt blir också att visa karriärmöjligheter, underlätta lönekarriär och möjliggöra för medarbetarna att vara delaktiga i utvecklingen framåt.

Att minska sjukfrånvaron har varit och kommer att fortsätta vara ett viktigt område för fokus och förbättring. Gjorda insatser bedöms inte ha haft önskad effekt och kommunen uppnår inte önskvärt

resultat även om sjukfrånvaron minskat något. Fortsatt arbete med grundbemanningen förväntas också ge effekt där nästa steg blir att fokusera ytterligare på hälsosamma scheman.

En lägre sjukfrånvaro är positivt utifrån ett medarbetarperspektiv och leder till minskade kostnader. Verksamheten får en bättre kontinuitet som ger positiva effekter på servicen till våra kunder/brukare. Minskad sjukfrånvaro medför också ett minskat behov av vikarier och därmed lägre kostnader för detta.

Sjukfrånvaron

Procent av gruppens sammanlagda arbetstid	2016	2017	2018	2019
Sjukfrånvaro kvinnor	5,7	5,7	6,6	6,2
Sjukfrånvaro män	3,0	3,5	4,7	5,3
Sjukfrånvaro anställda yngre än 30 år	5,4	5,7	5,9	5,6
Sjukfrånvaro anställda 30-49 år	4,6	4,6	6,0	5,4
Sjukfrånvaro anställda 50 år och äldre	5,9	5,9	6,7	7,0
Total sjukfrånvaro	5,3	5,3	6,3	6,1
Långtidsfrånvaro 60 dagar eller mer	23,8	21,3	30,9	30,8
Sjukfrånvaro månadsanställda i förh. till totala arbetstiden	5,0	5,5	6,0	5,8
Sjukfrånvaro timanställda i förh. till totala arbetstiden	0,3	0,3	0,3	0,2
Sjukfrånvaro endast tillsvidareanställda i förh. till deras arbetstid		5,6	6,5	6,7
Sjukfrånvaro endast månadsanställda visstid i förh. till deras arbetstid		4,8	6,5	4,6
Sjukfrånvaro endast timanställda i förh. till deras arbetstid	3,2	3,9	3,4	3,7

Värdering av resultat och ekonomisk ställning, analys av risker och pensionsförpliktelser

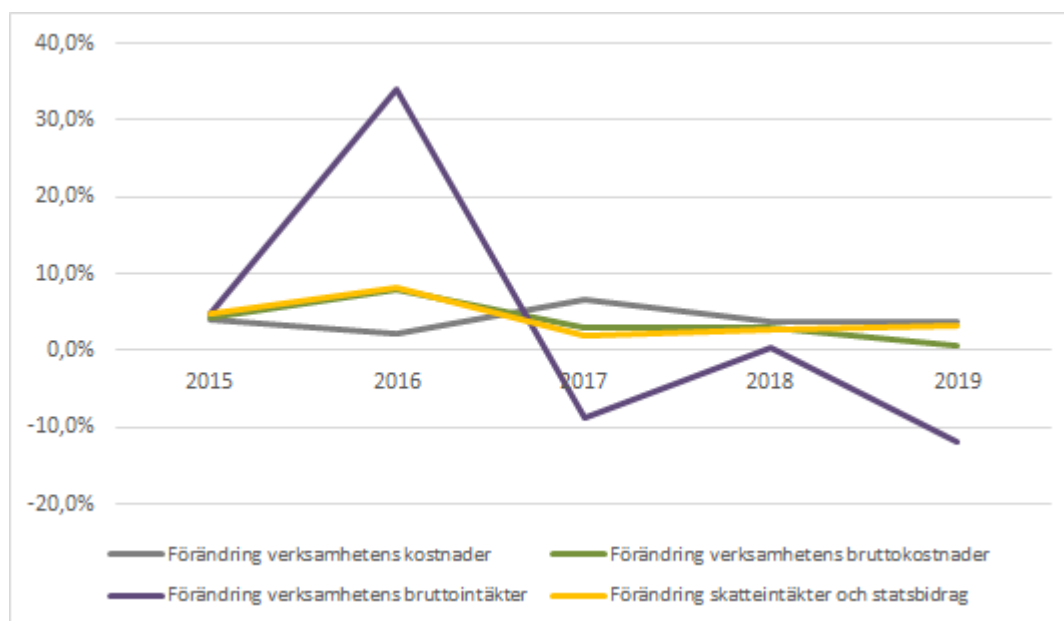
Resultat och kapacitet

Här presenteras de nyckeltal och diagram som beskriver kommunens resultatutveckling och kapacitet att möta nya utmaningar. Varje del kommenteras.

1. Förändring av kostnader och intäkter

(Procentuell förändring)	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens nettokostnader	4	2,2	6,5	3,7	3,6
Skatteintäkter och generella statsbidrag	4,9	8,1	1,8	2,7	3,3
Skatteintäkter och generella statsbidrag *justerad post	4,9	4,2	4,2	2,6	3,3
Lönekostnader inkl. PO	8	9	6	4	3
Pensionskostnader	-1	6	14	6	-4

*Nyckeltalet är justerat för jämförelsestörande poster.



En förutsättning för att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning är att följsamheten mellan löpande intäkter och kostnader är god. Det är av yttersta vikt att kommunens nettokostnadsutveckling följer utvecklingen av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Bruttokostnaderna har bara ökat med 0,6 procent under 2019. De senaste tre åren har kommunens bruttointäkter påverkats kraftigt av svängningar i bidrag från Migrationsverket och detta ger i sin tur svängningar i nettokostnadsutvecklingen. Bidragen från Migrationsverket har halverats från förra året och bidragen för extratjänster har minskat kraftigt. Av den anledningen är det svårt att dra några slutsatser av nyckeltalen utan att gå djupare in i orsakerna.

2. Nettokostnadsandel

(Procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamheten/skatteint. o statsbidr.	90,5	85,3	88,9	89,5	90,0

(Procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Pensionerna/skatteint. o statsbidr.	4,8	4,7	5,2	5,4	5,2
Avskrivningar/skatteint. o statsbidr.	3,7	3,6	3,8	3,9	4,0
Finansnetto/skatteint. o statsbidr.	0,6	0,2	0,2	-0,6	-0,2
Nettokostnader/ skatteint. o statsbidr.	99,6	93,8	98,2	98,3	99,0

Viktigt för kommunens ekonomi är hur nettokostnaderna utvecklas i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatter och statsbidrag som den löpande driften i verksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar samt framtida sparande.

Årets nettokostnader, uppgår till 99 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och finansnetto. Det är en ökning med 0,7 procent jämfört med 2018. Finansnettot är positivt dvs mera intäkter än kostnader, vilket beror på realiserade vinster vid värdering av finansiella omsättningstillgångar.

Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter och därmed ett positivt resultat. Som måttstock inom kommunsektorn för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås brukar sägas att nettokostnadsandelen bör ligga under 98 procent sett över tid. Då kommunen ligger på gränsen för vad som är bra för en trygg framtid bör prioriteten framåt ligga på att stävja kostnadsökningarna då statsbidragen kommer att minska under kommande år.

Ett av kommunens mål för god hållbar ekonomisk hushållning är att resultatet ska uppgå till 1 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Ett sådant resultat ger utrymme för att över en längre tid självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet behålls. Styrtalet uppgår för 2019 till 1 procent och därmed är målet uppfyllt. Sett till den framtid sektorn går till mötes med minskande skatteunderlag och ökade behov av kommunal verksamhet är denna nivå i lägsta laget.

3. Självfinansieringsgrad av investeringar

Koncernen	2015	2016	2017	2018	2019
Internt tillförda medel, mkr	129	145	212	148	137
Årets nettoinvesteringar, mkr	-161	-221	-139	-160	-185
Självfinansieringsgrad, %	80	66	152	92	74
Kommunen					
Internt tillförda medel, mkr	66	74	126	80	38
Årets nettoinvesteringar, mkr	-21	-74	-76	-38	-51
Självfinansieringsgrad, %	100	99	100	100	74
Årets reinvesteringar	-55	-46	-34	-15	-38
Självfinansierings-grad av reinvestering	120	160	100	100	100

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen själv kunde finansiera samtliga investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behövde låna till investeringarna och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärktes. En viktig avvägning är också att

reinvestera på en god nivå så att inte investeringarna på längre sikt blir kostsammare till följd av eftersatt underhållsarbete.

De kommunala bolagen har en högre investeringsvolym i förhållande till sin omsättning än kommunen. (se tabell 4) Internt tillförda medel räcker inte för att finansiera hela volymen utan en viss del finansieras med nya lån.

I strategisk plan för 2018 har kommunfullmäktige fastslagit att investeringar bör finansieras med egna medel, endast stora och långsiktiga investeringar eller investeringar som innebär lägre eller lika driftskostnader kan lånefinansieras.

Den låga självfinansieringsgraden 2019 beror på att delar av pensionsmedelsportföljen omsattes runt årsskiftet 2018/2019. Tillgångar såldes och byttes mot likvida medel vid bokslut 2018 och placerades sedan i början av 2019. I kassaflödet redovisas detta som att internt tillförda medel använts för en ökning av korta placeringar men i själva verket är det likvida medel som använts.

4. Årets investeringar

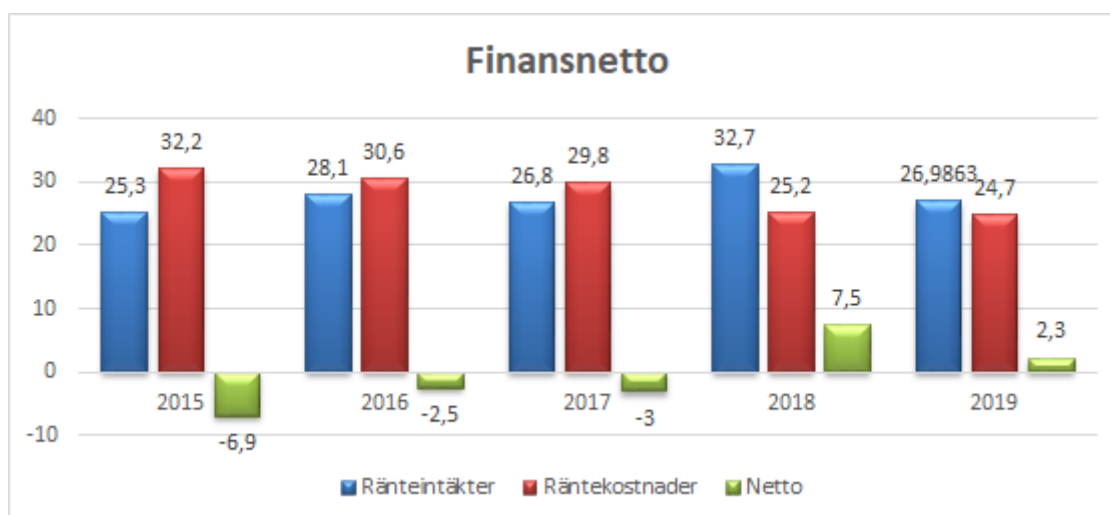
(Procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Koncernen					
Investeringsvolym/ Nettokostnader	10	13	8	9	10
Kommunen					
Investeringsvolym/ Nettokostnader	2	8	6	4	4
Bruttoinvesteringar/ avskrivningar	146	206	161	94	97

För en genomsnittlig kommun i Sverige uppgår investeringsvolymen till mellan fem och sju procent av nettokostnaderna. Då investeringstakten i kommunen just nu är låg och kommunens nettokostnader ökar innebär det att nyckeltalet ligger kvar på samma nivå som i fjol och för 2019 ligger något under intervallet för en genomsnittlig kommun.

Bruttoinvesteringar i relation till avskrivningar visar i vilken mån kommunen reinvesterar i den takt som anläggningstillgångarna skrivs av. Det är nödvändigt med reinvesteringar för att kommunens tillgångar ska stå sig i värde.

5. Finansnetto

Finansnettot består av skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader. Kommunens ränteintäkter kommer från avkastning på koncerninterna lån och orealiserade vinster vid värdering av finansiella omsättningstillgångar. I räntekostnaderna ingår ränta på pensionsskulden. Årets finansnetto uppgår till 2,3 mkr, vilket är 8,4 mkr bättre än budgeterat. Förutom den positiva värderingen bidrar amortering på lån och lägre snittränta till positivt räntenettot för 2019.



6. Årets resultat

	2015	2016	2017	2018	2019
Koncernen					
Årets resultat, mkr	27	107	60	48	42
Resultat efter finansiella poster, mkr	22	29	36	24	28
Kommunen					
Årets resultat, mkr	4,1	76	22,9	22,5	13
Årets resultat, mkr, exkl jämförelsestörande poster	7,4	44,8	22,9	22,5	13
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	0,4	6,2	1,8	1,7	1,0
Årets resultat/eget kapital (%)	0,9	16,1	4,2	3,9	2,2

Finspångs kommunkoncern redovisar ett resultat på 42 mkr. Alla bolag utom Finet redovisar ett plusresultat. Bolagens resultat på sista raden påverkas av bokslutsdispositioner vilket försvårar analysen av utvecklingen. Ett annat mått att mäta bolagens resultat är resultat efter finansiella poster. I tabellen ovan redovisas detta mått för bolagenskoncernen exkl. kommunen. Till skillnad mot kommunen redovisar bolagen en ganska jämn resultatutveckling.

Kommunens verksamhet redovisar ett överskott på 13 mkr. Budgeterat resultat för 2019 för kommunen uppgår till 12,7 mkr. Resultatet är en positiv avvikelse mot budget med 0,3 mkr. Två av fem sektorer presenterar positiva avvikelser i förhållande till budget.

Nedan presenteras en enklare förklaring av förhållandet mellan avsatt budget och uppnått resultat vid årets slut.

	mkr
Budgeterat resultat	12,7
Underskott i sektorernas verksamheter	-34,1
Överskott i kommungemensamma kostnader (lönerrevision, avskrivningar, utvecklingspott)	19,8
Överskott i finansieringsverksamheten (finansiella intäkter o kostnader, nedskrivningar)	14,6
Årets resultat i resultaträkningen	0,3

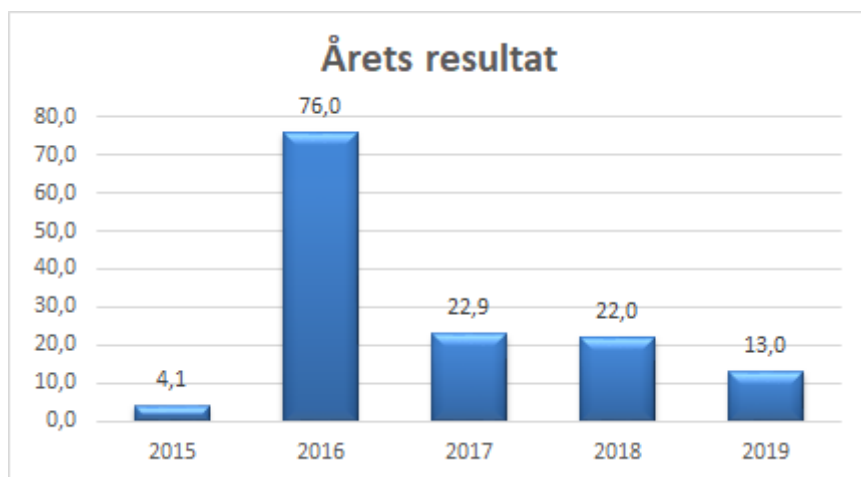
Texten ska uppdateras//Det är två sektorer som redovisar underskott, social omsorg och utbildning. Inom social

omsorg är det främst köpta platser boende enligt LSS (Lag om stöd och service) och SoL (Socialtjänstlagen) som står för underskottet. Kostnaden för placeringar av barn och unga har minskat från förra året och ligger i nivå med budget. Sektorn redovisar också underskott inom personlig assistans. Största delen av sektor utbildnings underskott redovisas inom grundskolan vilket bland annat beror på volymökning under 2018 som inte rymts inom erhållen ram. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen redovisar båda underskott men dessa är lägre än föregående år. Vuxenutbildningen har sänkt sina kostnader från 2017.

Kommuncentrala delar påverkar avvikelsen positivt med nästan 36 mkr. Den största enskilda posten är statsbidraget från Migrationsverket på 11,9 mkr som reserverades i 2017 års bokslut. Lägre generella statsbidrag och ökade pensionskostnader vägs upp av lägre räntekostnader och realisationsvinster i pensionsmedelsportföljen. Medel för nya kapitalkostnader och utvecklingsmedel lämnar också överskott.

Tack vare kommunens goda resultat nåddes det ekonomiska långsiktiga målet om att resultatet ska uppgå till 1 procent av skatter och statsbidrag. Målet är en del i den hållbara ekonomiska utvecklingen. Målet anger en miniminivå för vad kommunen bör prestera för att säkra en god framtid.

För mer detaljerad information till respektive sektors resultat hänvisas till styrkortet längre bak i detta dokument.



7. Soliditet

(Procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Koncernen					
Soliditet	27	20	32	32	34
Kommunen					
Soliditet	24	27	27	28	28,3
Soliditet exkl. internbank	38	44	46	48	50
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	-1,8	2,4	3,7	7,0	7,6
Tillgångsförändring	13	3	1	1	0,5
Förändring eget kapital exkl. avskrivningar.	0,9	16,2	4,2	3,9	2,2

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap, det vill säga hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har desto lägre är skuldsättningsgraden då resterande del upp till 100 procent utgör kommunens skulder. Hur soliditeten utvecklas beror på faktorerna årets resultat samt förändringen av tillgångarna. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tid inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. Ju högre soliditet, desto starkare blir den långsiktiga

finansiella kapaciteten.

Kommunkoncernens soliditet utvecklas åt rätt håll över hela perioden och har en något bättre utveckling än enbart kommunen vilket är positivt då det pekar på att bolagen bidrar till förbättringen.

Kommunens soliditet på 28 procent är en ökning med 0,5 procent, jämfört med året innan. Vid jämförelse av Finspångs kommuns soliditet med andra kommuners är det viktigt att komma ihåg att vi inom koncernen har en internbank, vilket innebär att vi har dotterbolagens skulder i balansräkningen samt fordringar på bolagen. Det gör att vår balansomslutning ökar och därmed minskar soliditeten. Justeras soliditeten för vidareutlåningen till kommunens bolag är den istället 50 procent, vilket är en ökning. En soliditetsnivå på 50 procent anses vara god.

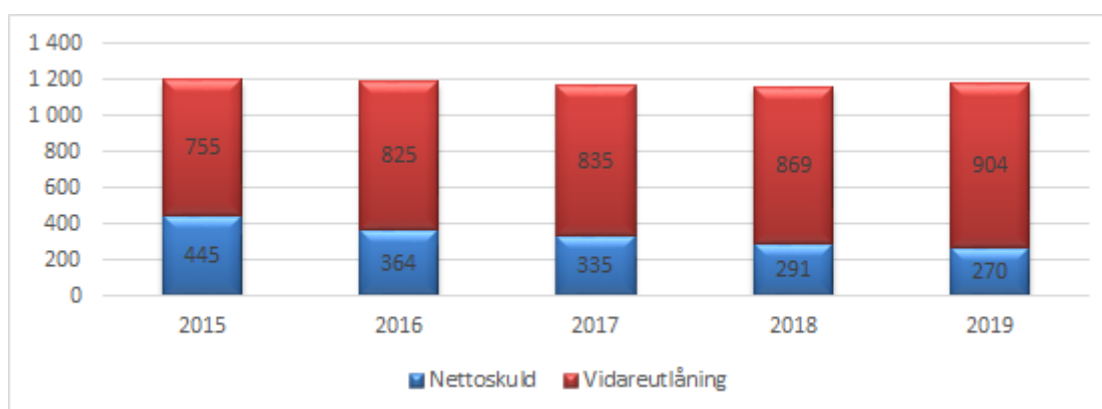
Ansvarsförbindelsen för pensionerna (intjänade före 1998) finns inte med i balansräkningen, vilket är i enlighet med rekommendationerna från rådet för kommunal redovisning. Det traditionella sättet att beräkna soliditeten är att inkludera samtliga pensionsförpliktelser eftersom de är tvingande för kommunerna att betala. Kommunen har som en av sina indikatorer för god ekonomisk kontroll att soliditeten inklusive pensionsförpliktelse ska vara positiv. Kommunen har tack vare de tre senaste årens goda resultat i kombination med en minskad pensionsskuld, en positiv soliditet.

8. Skuldsättningsgrad

(Procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Total skuldsättningsgrad	76	73	73	72	72
– varav avsättningar	3	4	4	4	4
– varav kortfristig skuldsättningsgrad	13	12	13	13	12
– varav långfristig skuldsättningsgrad	60	58	56	55	56

Den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. Kommunens skuldsättningsgrad är oförändrad. Det beror på de marginella förändringarna som skett i både avsättningar och skulder under året.

Totalt så har bruttolåneskulden ökat med 14 mkr. Av diagrammet nedan framgår att merparten (77 procent) av kommunens låneskuld utgörs av vidareutlåning inom kommunkoncernen. Under året har kommunens vidareutlåning till koncernbolagen ökat med 35 mkr. Nettoupplåningen det vill säga kommunens egen del av upplåningen uppgår vid årsskiftet till 270 mkr, vilket är en minskning med 21 mkr jämfört med 2018.



9. Intäkter – jämförelse

	Riket 2018	Länet 2018	Finspång 2018
Skatteintäkter, %	63	57	60
Verksamhetens intäkter, %	24	25	21

	Riket 2018	Länet 2018	Finspång 2018
Generella statsbidrag och utjämning, %	13	18	9
Skattesats, kr	20,70	21,20	22,15
Total skattesats, (exkl. församlingsavgift), kr	32,12	31,91	32,85

Tabellen visar hur kommunkoncernens intäktsmassa är sammansatt jämfört med ett genomsnitt för riket och länet. Jämförelsen görs på koncernnivå för att likställa med kommuner som har affärsmässig verksamhet i förvaltningsform. Syftet med jämförelsen är att på ett övergripande plan visa vilken kapacitet kommunen har att möta eventuellt framtida problem med intäktsökningar, framför allt skattehöjning och taxehöjningar.

Som framgår av tabellen ligger Finspång över genomsnittet i länet när det gäller skatteuttag. Verksamhetens intäkter ligger lägre än genomsnittet i länet och riket. Detta indikerar att det finns utrymme att höja avgifterna vid ekonomiska problem. När det gäller taxehöjningar begränsas dock den möjligheten även av maxtaxereformerna inom förskola och äldreomsorg, även om vi bland annat sett en trend att fler äldre har råd att betala maxtaxa vilket ger högre intäkter. Finspångs kommun får mer i generella statsbidrag och utjämning än våra grannkommuner och har en högre egen skattekraft.

Risk och kontroll

10. Likviditet

	2015	2016	2017	2018	2019
Kassalikviditet (%)	126	113	101	101	107
Likviditetsdagar	68	35	39	39	31
Betalningsberedskap inkl. checkkredit och byggnadskreditiv (%)	133	122	108	116	115
Rörelsekapital, mkr	70	39	8	7	20

Likviditet är ett viktigt nyckeltal och är ett riskområde för kommunens finansiella styrka, eftersom den berör den kortsiktiga betalningsförmågan. Hög likviditet visar på god finansiell styrka och därmed låg potentiell risk.

Ett mått som mäter likviditet eller kortfristig betalningsberedskap är kassalikviditet. Om måttet är 100 procent innebär det att de likvida medlen är lika stora som de kortfristiga skulderna. En bra nivå för kommuner brukar vara mellan 70-80 procent. Kommunens kassalikviditet är mycket god. Utöver de likvida medlen har kommunen checkräkningskrediter på 20 mkr som ytterligare förbättrar kassalikviditeten om de tas med i bedömningen.

11. Finansiella nettotillgångar

(mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Oms.tillgångar + fin. anl. tillgångar*	1 136	1 157	1 156	1 186	1 177
Kort- och långfristiga skulder	1 460	1 432	1 435	1 425	1 416
Netto	-324	-275	-279	-239	-239

*exkl. andelar, aktier och bostadsrätter.

Finansiella nettotillgångar uttrycker betalningsberedskap på "medellång sikt". De finansiella anläggningstillgångarna utgörs till 95 procent av vidareutlåning till koncernens bolag. Kommunens betalningsberedskap på medellång sikt har på grund minskade korta skulder ökat under året.

12. Ränte- och finansieringsrisker

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker, dels i form av operativa risker. Enligt kommunens finanspolicy ska finansverksamhet drivas så att den medverkar till att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och på lång sikt. Den ska också genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag och så att en betryggande säkerhet alltid uppnås. Kommunstyrelsen får varje månad en rapport med avstämning mot policyn. Kommunen har två låneportföljer, en för internbanken och en för fastigheten Bildningen. I tabellen nedan görs en avstämning mot policyn.

Med finansieringsrisk avses risken för att kommunen vid varje tillfälle inte har tillgång till nödvändig finansiering. Finansieringsrisken ska hanteras genom att reglera förfallostrukturen för lånen i skuldportföljen, samt genom att reglera den volymvägda genomsnittliga kapitalbindningstiden i skuldportföljen.

Med ränterisk avses risken för att förändringar i räntenivån påverkar kommunens finansnetto negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken ska hanteras genom att reglera förfallostrukturen för ränteförfall i skuldportföljen, samt genom att reglera den volymvägda genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen. För att reglera ränterisken används fasträntelån och derivat i form av ränteswappar. Räntekostnaden för swapparna uppgår till 14 mkr under 2019.

Internbanken	2018	2019	Policy
Genomsnittlig ränta, % före räntesäkring	0,7	0,7	
Räntebindningstid (år) före räntesäkring	1,3	1,7	
Genomsnittlig ränta, % efter räntesäkring	1,9	1,8	
Räntebindningstid (år) efter räntesäkring	2,4	2,5	2-4
Lån med:			
Rörlig ränta (%)	19	20	<50
Bindningstid 1-2 år	26	25	<25
Bindningstid 2-3 år	21	22	<25
Bindningstid 3-4år	11	11	<25
Bindningstid 4-5 år	11	10	<25
Bindningstid 5-6 år	0	7	<25
Bindningstid 6-7 år	7	6	<25
Bindningstid 7-8 år	6		<25
Bindningstid 8-9 år	0		<25
Bindningstid 9-10 år	0		<25
Kapitalbindningstid (år)	2,3	2,6	>2,5
Förfaller till betalning inom:			
0-1 år (%)	40	23	<25
1-2 år (%)	12	11	<25
2-3 år (%)	11	32	<25
3-4 år (%)	13	18	<25
4-5 år (%)	18	10	<25
5-6 år (%)	0		<25
7-8 år (%)	6	6	<25
Antal affärer	14	14	

Internbanken	2018	2019	Policy
Belopp (mkr)	1 037	1051	
Säkrat med derivat (mkr)	341	341	
Marknadsvärde derivat (mkr)	22	21	
Bildningen			
Genomsnittlig ränta % före räntesäkring	0,3	0,4	
Räntebindningstid (år) före räntesäkring	0,4	0,2	
Genomsnittlig ränta % efter räntesäkring	1,9	2,5	
Räntebindningstid (år) efter räntesäkring	12	12	
Kapitalbindningstid (år)	2,3	1,4	
Lån förfaller till betalning inom:			
0-1 år (%)	42	66	
1-2 år (%)	7	1	
2-3 år (%)	19	1	
3-4 år (%)	10	32	
4-5 år (%)	10	0	
5-6 år (%)	6	0	
7-10 år (%)	6	0	
Antal affärer	3	3	
Belopp (mkr)	131	127	
Säkrat med derivat (mkr)	96	94	
Marknadsvärde derivat (mkr)	16	26	

13. Borgensåtagande och vidareutlåning

(mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Borgensåtagande	25	21	20	19	5
–varav kommunägda företag	3,2	0,6	0,6	0	0
–varav egna hem och småhus	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1
–varav bostadsrättsförening-ar	18	17	16	16	0
–varav föreningar	3	3	3	3	5
Utlåning	770	839	848	882	904
–varav kommunägda företag	755	825	834	869	903
–varav föreningar	15	15	14	14	0,3

Kommunen tecknar ingen borgen för lån till de kommunala bolagen dock finns några gamla borgensåtaganden kvar mot andra externa aktörer. Stora borgensförbindelser kan betyda väsentlig finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån alternativt ägartillskott. Finspångs kommun samlade borgensåtagande uppgår till 5 mkr. Det är en stor minskning jämfört med föregående år. Under året har bostadsrättsföreningen Majelden amorterat hela låneskulden till kommunen och avslutat kommunens borgensåtagande. Ytterligare borgensåtagande kommer att avslutas under våren och en amorteringsplan för minskat borgensåtagande har överenskommit med

en förening. Risken för att behöva infria borgensåtagandet för egna hem bedöms som låg. Under året har inga borgensåtaganden infriats.

14. Pensionsskulden inkl. löneskatt

(mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Avsättning till pensioner	63	68	70	76	83
Pensionsförpliktelse äldre än 1998	509	497	491	444	434
Total pensionsskuld	572	565	561	520	516
Förvaltade medel - finansiella placeringar	58	61	64	65	69
Återlånade medel	514	504	497	465	447
Konsolideringsgrad %	10	11	11	12	13

Pensioner är en växande kostnad för kommunerna. Fram till 1998 hade kommunerna ett helt förmånsbaserat pensionssystem. Därefter infördes en blandmodell där arbetsgivaren kostnadsför och utbetalar 4,5 procent av lönesumman till pensionsavsättning. För anställda med inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp/år kostnadsförs dessutom en förmånsbaserad pension på de överskjutande lönedelarna, och denna bokas upp som en skuld i balansräkningen. Den förmånsbaserade pensionen, enligt det gamla pensionsavtalet fram till 1998, redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse och kostnaderna redovisas först vid pensionernas utbetalning. För 2019 uppgår denna ansvarsförbindelse till 434 mkr inklusive löneskatt. Till följd av ökade pensionsutbetalningar och aktualisering av förmånstagare har summan minskat med 10 mkr jämfört med föregående år. Denna del minskar sedan några år för Finspångs del medan avsättningarna i balansräkningen ökar, om än i mindre omfattning. Den avgiftsbaserade, individuella delen av avtalspensionen (från och med 1998) disponeras av den anställde för eget val av förvaltare och kostnaden bokförs löpande. Denna kostnad uppgick 2018 till 38 mkr inklusive löneskatt, vilket är något högre jämfört med året innan.

Den avgiftsbaserade, individuella delen av avtalspensionen (från och med 1998) disponeras av den anställde för eget val av förvaltare och kostnaden bokförs löpande. Denna kostnad uppgick 2018 till 38 mkr inklusive löneskatt, vilket är på samma nivå som året innan.

Den avsättning som finns upptagen i balansräkningen avser i huvudsak förmånsbestämd ålderspension, särskild avtalspension samt tjänstepension. Sammantaget är skulden 73 mkr inklusive löneskatt, vilket är 7 mkr högre än föregående år.

Kommunen har under några år haft en ekonomisk indikator som säger att soliditeten inklusive pensionsskuld ska vara positiv. Med hjälp av de tre senaste årens goda resultat och en minskning av ansvarsförbindelsen har kommunen lyckats uppnå målet och dessutom öka det med 1,1 procentenheter under 2019. Nyckeltalet uppgår 2019 till 7,6 procent.

2005 avsatte kommunen reavinstmedel från en större fastighetsförsäljning till en pensionsmedelsfond. Samtidigt öronmärktes motsvarande överskottsmedel inom eget kapital. Syftet var att möta kommande ökade utbetalningar respektive kostnader. Marknadsvärdet på de placerade tillgångarna uppgick till 69 mkr vid årsskiftet, vilket är en ökning med 3,5 mkr jämfört med året innan. Detta beror på börsens utveckling under året.

Pensionsplacering	2018	2019	Andel	Policy	Avkastning under året
Marknadsvärde (tkr)					
Likvida medel	12 656	631	1%	0-10%	
Nominella räntepapper	34 108	37 006	54%	50-100%	2,1%

Pensionsplacering	2018	2019	Andel	Policy	Avkastning under året
Realränteobligationer	11 340	10 70	16%	50-100%	0,4%
Aktier				0-40%	
- svenska	0	4 992	7%	0-15%	32,2%
- globala	6 489	15 673	23%	0-25%	32,2%
Alternativa tillgångar	0	0	0	0-10%	
	64 593	69 072	100%		7%
Bokfört värde	52 025	69 072			

Orealiserad värdereglering i kommunens pensionsmedelsportfölj uppgår till 3,1 mkr. Kommunfullmäktige har beslutat om en placeringspolicy för dessa medel. Denna policy reglerar bland annat tillgångsslag, placeringslimiter och kreditlimiter. Policyen innehåller även etiska och miljömässiga riktlinjer för placeringarna. Det övergripande riskmålet i pensionsmedelsplaceringenspolicyen är att den marknadsvärderade konsolideringen alltid ska överstiga 95 procent. Konsolideringen definieras som kvoten mellan tillgångarna och den del av skulden som ska mötas. Vid utgången av 2019 låg konsolideringen på 154 procent.

15. Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

(mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Budgeterat resultat	28,2	19,7	12,5	12,6	12,7
Prognos i tertial 2 per 31 aug	16,4*	33,3*	3,4	4,7	-25,7
Årets resultat	4,1	76	22,9	22,5	13
Budgetavvikelse	-24,1	56	10,4	9,9	0,3

*per 30 juni

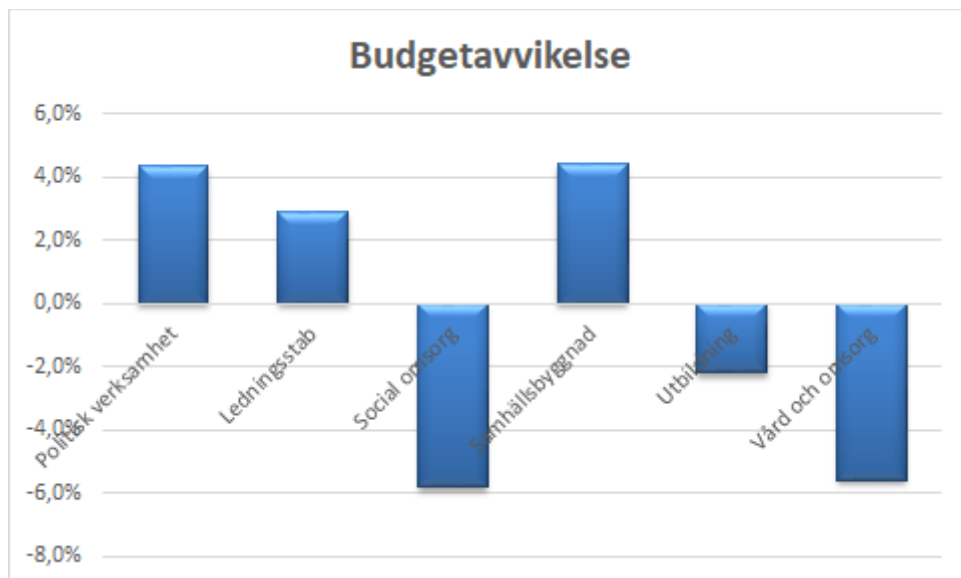
Kommunens ekonomistyrningsregler och uppföljningsprocess ändrades inför 2018 i ett försök att anpassa sig till kommande lagändringar samt lägga fokus på mer kvalitativa analyser i prognosarbetet. Under året gjordes fyra prognoser, den första i april och sista i oktober, där tertial 1 och 2 behandlades i kommunfullmäktige och övriga i kommunstyrelsen. För att nå en korrekt ekonomisk styrning av verksamheten är prognossäkerhet avgörande. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade situationer under året.

Sektor	April	Maj	Augusti	Oktober	December	Prognossäkerhet
Politisk organisation	-351	-367	85	507	613	3,7%
Ledningsstab	69	69	853	777	3 331	2,2%
Social omsorg	-15 438	-16 540	-19 855	-15 561	-13 383	2,8%
Samhällsbyggnad	-119	-119	-332	1 314	3 453	4,8%
Utbildning	-10 500	-12 100	-9 400	-7 500	-11 795	-0,4%
Vård och omsorg	-2 070	-4 577	-17 540	-16 363	-16 330	0,4%
Komgem. kostnader	6 481	6 482	12 640	15 150	19 833	50%
Finansenheten	5 303	5 430	7 831	9 149	14 602	0,5%
Total	-16 625	-21 722	-25 718	-12 527	324	2%

Jämförelse av prognoserna under året visar att de tre sektorer som avslutade året med underskott

redan i sin första prognos flaggade för detta, även om de prognostiserade underskotten varierat under året. Ju längre tid som gått av året desto mer säkra bör prognoserna bli då färre oförutsedda situationer uppkommer. Analysen av fluktuationerna gällande prognoserna ligger oftast i kommunens svaghet att våga prognostisera för överskott i de situationer verksamheterna ser att medel kommer att finnas kvar vid årets slut.

Analysen av skillnaderna mellan augusti månads (T2) prognos och bokslutets verkliga utfall visar att prognosförändringen för kommunen totalt var 2 procent i förhållande till total omsättning. Det innebär att ett av kommunens styrtal för ekonomisk kontroll, om 0,5 procent, ej uppnåddes. För sektorernas del var det två sektorer vars utfall hamnade nära prognosen. Alla sektorer förutom sektor utbildning förbättrade sitt resultat i förhållande till prognosen i delårsbokslutet.



Budgetföljsamhet är ett annat av kommunens indikatorer för ekonomisk kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt men med en maximal negativ avvikelse på 0,5 procent. Kommunen avviker med -13 mkr mot budget, vilket motsvarar 1 procent och innebär att kommunen inte uppnår detta mål. En analys inom verksamheterna visar på större variation och sektorernas budgetföljsamhet varierar i intervallet -5,8 till +4,4 procent.

16. Känslighetsanalys

Händelseförändring	Kostnad/intäkt, m kr
Ränteförändring med 1 %	12
Löneförändring med 1 %	10
Bruttokostnadsförändring med 1 %	15
Generell avgiftsändring med 1 %	4
Generella statsbidrag med 1 %	3
Förändrad utdebitering med 1 kr	39
10 heltidstjänster	5
Befolkningsförändring 100 personer (skatter o statsbidrag)	6

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen ska ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys, som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. Ovanstående sammanställning

redovisar hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi.

17. Ekonomichefens avslutande kommentar

Kommunen har 2019 ett resultat som är i nivå som det som är budgeterat. Bakom den siffran döljer sig dock stora underskott på några sektorer och totalt överskrids budgeten för sektorerna med 38 miljoner kronor. Resultatet räddas av stora överskott på kommungemensamma medel och finansenhetsen. Under kommungemensamma medel återfinns bland annat avsatta medel för kapitalkostnader, sökbara utvecklingsmedel och medel för särskilda satsningar, totalt finns 19,8 miljoner kronor i överskott. På finansenhetsen återfinns kommunens finansiering från skatteintäkter och generella statsbidrag visade på högre skatteintäkter inkluderat förbättrade slutavräkningar för både 2018 års och 2019. Året innebar lägre pensionskostnader än budgeterat samt lägre avskrivningar och räntor på grund av förseningar i investeringsprojekten. Flera lån har omsatts under året till en lägre kostnad vilket varit gynnsamt för kommunen. Resultatet på finansenhetsen är plus 14,6 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen under året ligger på 3,6 procent vilket är någon lägre än den genomsnittliga kostnadsutvecklingen de senaste tio åren.

Skatteintäkter och statsbidrag ligger dock under tioårsnittet med en utveckling på 3,3 procent mot medelvärdet på 3,9 procent. Det är en lägre utveckling av skatteintäkterna på procent som ligger bakom.

Lönekostnaderna ökade totalt med 25 (ökning 38) miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 2,5 (+6,8) procent. Årets löneöversyn resulterade i 2,45 procents påslag. Kommunen har fått 37(15) fler medarbetare med tillsvidareanställning. Antalet årsarbetare timanställda och månadsanställda har minskat med 28,5 årsarbetare. (Inom parentes 2018). Kostnaderna för övertid, fyllnadstid och jour har sjunkit med 0,8 miljoner kronor medan OB och beredskap har ökat med 1,3 miljoner kronor. För första gången på många år så ökar inte pensionskostnaden. Förra året var det flera medarbetare som fick förtida uttag. Ansvarsförbindelsen sjunker med 10 miljoner kronor.

Investeringarna ligger på en låg nivå, bruttoinvesteringarna summerades till 52 miljoner kronor vid slutet av året. Investeringarna dras med stora eftersläpningar, 152 miljoner kronor i beslutade medel skjuts över till 2020. Det är bland annat avsatta medel för exploatering och infrastrukturprojekt som inte kommit igång.

Kommunens ekonomi framåt ger anledning till viss oro. Till budget 2020 har verksamheterna fått ett sparbetning på 13 miljoner kronor. Det pågår ett intensivt arbete med att hitta långsiktiga kostnadsminskningar i verksamheten. Effektiviseringar, god kostnadskontroll, fokus på värdeskapande och minskade kvalitetsbristkostnader är några av de förbättringsmöjligheter som behövs. Mest värde för pengarna genom att göra rätt saker. En utmaning som väntar är att få igång den digitala utvecklingen i större omfattning. Med nya digitala lösningar och tjänster som automatiserar en del arbetsuppgifter kan resurser sparas och kommande arbetskraftsbrist tillsammans med utökade stöd- och servicebehov mötas med större tillförsikt. Under året uppmärksammandes digital läkemedelssigenering som ett gott exempel på genomfört utvecklingsområde inom digitalisering och kvalitetssäkring. Trots en ansträngd ekonomi har det avsatts medel för den digitala utvecklingen i budget 2020-2022.

Finspångs befolkning växer för mer än det tionde året i rad, under 2019 med 153 personer. Det råder stor bostadsbrist i Finspång så för att förverkliga visionen av 30 000 invånare år 2035 behövs utmanande planer och byggnader för framtiden. Just nu är kommunen i slutfasen av en ny översiktsplan, den ska ge förutsättningar att lyckas med visionen. En positiv nyhet som skett under 2019 är att kommunen minskar sin utlåning och sitt borgensåtagande genom att bostadsrättsföreningen Majelden amorterar sin skuld till kommunen och avvecklar kommunens borgensåtagande. Under 2019 har en amorteringsplan för minskat borgensåtagande överenskommit med en förening. Under 2020 finns målet att ytterligare borgensåtagande avslutas. *(Kursivt inte klart)*

Förväntad utveckling

Förutom de utmaningar som finns i vardagen för varje verksamhet är det några övergripande trender som kommer att innebära stora utmaningar, och i värsta fall problem, för kommunerna. Frågorna har sådan karaktär att de griper in i kommunernas verksamhet på ett avgörande sätt. För att bedriva vår verksamhet med bibehållen kvalitet, kommer det därför bli nödvändigt att ompröva våra arbetsätt och på vilket sätt vi nyttjar våra resurser.

Den första utmaningen handlar om demografin. Såväl i landet som i Finspångs kommun kommer befolkningen att öka i åldrarna 0-19 och över 65 år. Ökningen i dessa grupper är dessutom större än för de i yrkesverksam ålder. Detta innebär således att färre ska försörja allt fler, vilket kommer ställa krav på såväl finansiering som hur vi ska klara kompetensförsörjningen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) pekar i sina analyser på tre faktorer för att klara välfärdsuppdraget. Fler behöver arbeta längre, fler kommer att behöva gå upp i tid och slutligen så behöver ny teknik bidra till att resurser läggs på rätt ställe.

Den andra utmaningen handlar om finansiering. Kostnaderna för välfärden bedöms öka utifrån demografiska behov, som kommer ställa stora krav på hållbara finansieringsmodeller. I det fallet utgör Finspång inget undantag. Förutom de behov som finns i befolkningen kommer demografin också innebära allt större behov av investeringar i verksamhetslokaler som exempelvis förskolor, skolor, särskilda boenden, fritidsanläggningar etcetera. Dessa investeringar riskerar att driva på att en allt större andel av resurserna behöver läggas på lokalkostnader. Det finns således ett stort behov av att utnyttja befintliga lokaler på ett så effektivt sätt som möjligt, för att istället styra över resurser på personal.

Den tredje trenden handlar om utvecklingen av ny teknik, inte minst digitalisering. För att möta de ovan nämnda utmaningarna är det avgörande att utnyttja ny teknik där personella resurser inte behövs. I detta sammanhang är det viktigt att komma ihåg att digitaliseringen ska hjälpa till att göra det möjligt att behålla befintlig personal utifrån behov av kompetensförsörjning.

Ytterligare en faktor är de uppgifter som kommunerna står inför när omvärlden runt oss förändras och förväntningarna på oss ökar och nya uppdrag tillkommer. Vårt uppdrag i ett civilt försvar och arbetsförmedlingens förändrade uppdrag är exempel på frågor som varit aktuella under 2019 och fortsatt finns kvar 2020 och fler lär tillkomma.

Slutligen har kommunen satt upp ett ambitiöst tillväxtmål, Vision 30/35. De ovan nämnda trenderna behöver hanteras för att klara av en fortsatt hållbar utveckling och tillväxt i enlighet med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. För detta krävs ett långsiktigt, proaktivt och uthålligt utvecklingsarbete. Om dessa utmaningar inte möts kommer kommunen få allt svårare i den konkurrens som råder kring personal, investeringar, kunskap och befolkning. Finspång behöver fortsätta arbeta proaktivt med frågor som rör demografi, finansieringen av välfärd och inte minst användandet av ny teknik.

Johan Malmberg
Kommundirektör

Räkenskaper

Resultaträkning kommunen

Den sammanställda redovisningen är inte uppdaterad!

Resultaträkning		Kommunen				Budget	Sammanställd redovisning	
		2018	Juste- ring	Justerad RR 2018	2019		2018	2019
Belopp i tkr								
Verksamhetens intäkter	Not 1	305 439	0	305 439	268 722	358 059	579 960	0
Verksamhetens kostnader	Not 1	-1 517 235	0	-1 517 235	-1 532 014	-1 603 801	-1 690 423	0
Avskrivningar	Not 2	-57 745	0	-57 745	-52 575	-56 860	-114 340	0
Verksamhetens nettokostnad		-1 269 541		-1 269 541	-1 315 867	-1 302 602	-1 224 803	0
Skatteintäkter	Not 3	989 347	0	989 347	1 022 708	1 017 839	989 347	1 022 708
Kommunalekonomisk utj.	Not 4	295 150	0	295 150	303 948	303 628	295 150	303 948
Verksamhetens resultat		14 956	0	14 956	10 790	18 865	59 694	1 326 656
Finansiella intäkter	Not 5	32 742	0	32 742	26 986	25 599	13 538	0
Finansiella kostnader	Not 6	-25 230	-423	-25 653	-24 732	-31 743	-25 248	0
Resultat efter finansiella poster		22 468	-423	22 045	13 044	12 720	47 984	1 326 656
Extraordinära poster (netto)								
Årets resultat		22 468	-423	22 045	13 044	12 720	47 984	1 326 656

Driftredovisning

	Intäkter				Kostnader				Netto			
	Föreg. år		Årsbudget		Föreg. år		Årsbudget		Föreg. år		Årsbudget	
	Bokslut 2019	Avvikelse	Bokslut 2019	Avvikelse	Bokslut 2019	Avvikelse	Bokslut 2019	Avvikelse	Bokslut 2019	Avvikelse	Bokslut 2019	Avvikelse
Politisk verksamhet	1 524	1 605	1 757	152	-15 896	-15 730	-15 269	461	-14 372	-14 125	-13 512	613
Ledningsstab	92 626	56 645	57 082	437	-206 102	-171 592	-168 698	2 894	-113 476	-114 947	-111 616	3 331
Social omsorg	97 347	58 840	77 446	18 606	-342 379	-289 185	-321 174	-31 989	-245 032	-230 345	-243 728	-13 383
Samhällsbyggnad	219 132	204 155	210 682	6 527	-295 774	-282 643	-285 717	-3 074	-76 642	-78 488	-75 035	3 453
Utbildning	91 948	84 640	92 692	8 052	-630 644	-627 158	-647 005	-19 847	-538 696	-542 518	-554 313	-11 795
Vård och omsorg	112 402	104 858	118 893	14 035	-404 742	-397 178	-427 543	-30 365	-292 340	-292 320	-308 650	-16 330
Kommungemensamma	14 016	13 269	13 339	70	-6 348	-27 746	-7 983	19 763	7 668	-14 477	5 356	19 833
Egentlig verksamhet	628 995	524 012	571 891	47 879	-1 901 885	-1 811 232	-1 873 389	-62 157	-1 272 890	-1 287 220	-1 301 498	-14 278
Finansenheten	286 026	295 530	297 492	1 962	-282 016	-309 699	-311 991	-2 292	4 010	-14 169	-14 499	-330
Just. finans i verksamheten	-500	0	0	0	-161	124	131	7	-661	124	131	7
Interna poster	-609 082	-583 996	-600 661	-16 664	609 082	583 996	600 661	16 664	0	0,0	0,0	0
Verksamheten	305 439	235 546	268 722	33 177	-1 574 980	-1 536 811	-1 584 588	-47 778	-1 269 541	-1 301 265	-1 315 866	-14 601
Skatteintäkter och statsbidr.	1 284 497	1 321 466	1 326 656	5 190	0	0	0	0	1 284 497	1 321 466	1 326 656	5 190
Finansnetto	32 742	24 385	26 986	2 601	-25 230	-31 866	-24 732	7 134	7 512	-7 481	2 254	9 735
Årets resultat/budget									22 468	12 720	13 044	324
Tilläggsbudget 2019										500		
Beslutad budget 2019										13 220		

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten i strategisk plan fastställs utifrån anslagsområden - *exploatering, boende och näringsliv, klimat och miljöanpassning, offentliga miljöer, samhällsskydd, infrastruktur, fastighetsinvesteringar och verksamhetens investeringar*. Återkommande poster i investeringsbudgeten är medel för reinvesteringar och energieffektiviseringar i fastigheter 13,5 miljoner kronor, medel för sektorernas investeringar i lokalanpassningar, nya inventarier och maskiner 7,5 miljoner kronor och IT-investeringar 2 miljoner kronor. Resterande del av investeringsbudgeten fördelas utifrån politiska prioriteringar; till exempel nya förskolor, nya bostadsområden, gång- och cykelvägar.

Projekt (tkr)	Ombudg. från 2018	Inv. budget 2019	Total budget	Ing. utfall	Utfall 2019	Totalt utfall	Kvar av budget
Exploat. boende och näringsliv	25 900	10 000	35 900	-1 801	-1 073	-2 874	38 774
Fastighetsinvesteringar	74 600	28 500	103 100	40 142	18 522	58 664	44 436
Uppställningsplats tung trafik	0	0	0	6	-6	0	0
Gång- och cykelvägar (GC)	310	0	310	310	0	310	0
Skolskjutshållplatser	1 000	0	1 000	580	-4	576	424
Gc-väg bildningen	1 000	0	1 000	0	437	437	563
Slottsmuren	950	0	950	0	916	916	34
Asfaltering 2018	2 200	0	2 200	2 167	0	2 167	33
Renovering av Hällestadsbron	0	700	700	0	668	668	32
Gång- och cykelvägar (GC)	541	0	541	0	149	149	392
GC-väg Butbro	3 000	0	3 000	2 404	590	2 994	6
GC-väg Storängsskolan	0	1 090	1 090	0	2 056	2 056	-966
Gatunät Sjöviksområdet	750	0	750	124	0	124	626
GC-väg Butbo brodel	1 500	0	1 500	1 099	120	1 219	281

Projekt (tkr)	Ombudg. från 2018	Inv. budget 2019	Total budget	Ing. utfall	Utfall 2019	Totalt utfall	Kvar av budget
Infrastruktur till förfogande	3 565	-1 740	1 825	0	0	0	1 825
Trygghet GC-väg mot Nyhem	250	0	250	63	80	143	107
Kollektivtrafik-åtgärder	784	0	784	0	0	0	784
Busshållplats Willys	200	0	200	0	0	0	200
Strandpromenad Engelska parken	275	0	275	25	0	25	250
Anpassn. Bussh.plats Bäverv.+pendlar-parkering	1 250	0	1 250	2 435	15	2 449	-1 199
Cykelfrämjande insatser	3 000	0	3 000	59	239	298	2 702
Passage RV5 I Vibergarondellen	1 000	0	1 000	0	79	79	921
Omstigningsplats Vistinge	4 300	0	4 300	4 035	0	4 035	265
Personalparkering Högby 1:2	0	0	0	587	-208	379	-379
GC-väg Kolstad	1 500	0	1 500	6	3 534	3 540	-2 040
GC-väg Sjövik	0	1 750	1 750	0	0	0	1 750
GC-väg Norrmalm	0	3 000	3 000	0	62	62	2 938
Asfaltering 2019	0	2 200	2 200	0	1 933	1 933	267
Infrastr. för fastighetsinv.19	0	0	0	0	36	36	-36
Pendlarparkering Mellangrind	0	0	0	0	81	81	-81
Infrastruktur	27 375	7 000	34 375	13 899	10 778	24 677	9 698
Klimat och miljöanpassning	4 468	2 000	6 468	771	2 060	2 830	3 638
Utbyggnad stugby Arena Grosvad	2 866	0	2 866	2 571	102	2 673	193
Digitala skyltar vid infarter	750	0	750	776	123	899	-149
Bergslagstorget vintern 18/19	300	0	300	264	0	264	36
Toalett Bergslagstorget	200	0	200	197	0	197	3
Ny vattenledning konstsnö	0	250	250	0	278	278	-28
Servicehus Grosvad camping 19	0	3 000	3 000	0	0	0	3 000
WI-fi Arena Grosvad	0	0	0	0	106	106	-106
Lekplatser	3 242	-3 086	156	684	-630	54	102

Projekt (tkr)	Ombudg. från 2018	Inv. budget 2019	Total budget	Ing. utfall	Utfall 2019	Totalt utfall	Kvar av budget
Skateboardpark	7 000	0	7 000	43	5 844	5 887	1 113
Offentliga miljöer till förf.	10 200	950	11 150	0	0	0	11 150
Konstgräsplan Lotorp	0	1 300	1 300	0	1 073	1 073	227
Lekplatser	867	0	867	867	0	867	0
Lekplats Vita stan	0	2 100	2 100	0	2 107	2 107	-7
Lekplats Ö-Hårstorp	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000
Leksplats Bruksparken	0	1 486	1 486	0	65	65	1 421
Offentliga miljöer	25 425	7 000	32 425	5 402	9 069	14 470	17 954
Samhällsskydd	2 500	1 000	3 500	507	1 106	1 612	1 888
Verksamhetens investeringar	14 752	9 500	24 252	4 888	11 558	16 447	7 805
Totalsumma	175 020	65 000	240 020	63 807	52 019	115 826	124 194

SEKTOR	Ombudg. från 2018	Inv. budget 2019	Total budget	Ing. utfall	Utfall 2019	Totalt utfall	Kvar av budget	Invproj prognos	Avv budget
Ledningsstab	8 601	-159	8 442	5 757	2 422	8 179	263		
Samhällsbyggnad	53 730	17 623	71 353	43 782	22 071	65 853	5 500		
Social omsorg	0	212	212	0	113	113	99		
Vård och omsorg	2 737	1 080	3 817	1 815	1 573	3 387	430		
Utbildning	925	2 902	3 827	703	3 026	3 729	98		
Avslutade	65 993	21 658	87 651	52 056	29 205	81 261	6 390		
Ledningsstab	8 885	5 357	14 242	2 072	5 103	7 176	7 066	14 242	0
Samhällsbyggnad	99 308	35 135	134 443	9 659	16 189	25 847	108 595	136 916	-2 473
Social omsorg	0	200	200	0	0	0	200	200	0
Vård och omsorg	375	1 500	1 875	0	586	586	1 289	1 875	0
Utbildning	459	1 150	1 609	20	936	956	653	1 609	0
Pågående	109 027	43 342	152 369	11 751	22 813	34 565	117 804	154 842	-2 473
Totalsumma	175 020	65 000	240 020	63 807	52 019	115 826	124 194	154 842	-2 473

Vid årets ingång fanns pågående investeringsprojekt med en budget på 175 mkr. Investeringsbudgeten för 2019 uppgick till 65 mkr enligt strategisk plan. Vid bokslutet fanns investeringsutgifter för 2019 med 52 mkr. Vissa investeringar som avslutades under perioden visade på lägre kostnader, däribland Lillängens förskola som var budgeterad till 40 mkr men där kostnaden

blev 38 mkr. Övriga större projekt som färdigställdes var bland annat stugby Arena Grosvad (2,7 mkr), GC-väg Storängsskolan (2 mkr) och lekplats Vita stan (2,1 mkr). Verksamhetens avslutade investeringar uppgick till 13 mkr exempelvis inventarier inom förskola, gymnasiet och grundskola (3,7 mkr) och nyckelfri hemtjänst (1,7 mkr).

Prognosen för pågående investeringar visade på totala nettokostnader om 155 mkr och därmed en avvikelse med -2,5 mkr, då bland annat projekt Anpassning busshållplats Bävervägen förväntas bli dyrare än beräknat. Flertalet av projekten löper under flera år, inom sektor samhällsbyggnad finns investeringsmedel avsatt för exploatering och infrastrukturprojekt om ännu inte är påbörjade eller delvis påbörjade.

Balansräkning

Belopp i tkr		Kommun				Sammanställd redovisning	
		2018-12-31	Justering	IB 2019-01-01	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar							
Licenser	Not 7	1 316	0	1 316	3 991	522	3 197
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 8	775 578	0	775 578	797 135	1 389 050	1 439 927
Maskiner och inventarier	Not 8	61 217	0	61 217	64 820	461 567	459 542
Pågående nyanläggningar	Not 8	63 807	0	63 807	34 564	117 165	128 863
Summa materiella anläggningstillgångar		900 602	0	900 602	896 519	1 967 782	2 028 332
Bidrag till statlig infrastruktur	Not 9	11 760	0	11 760	11 200	11 760	11 200
Finansiella anläggningstillgångar	Not 10	914 486	-11 180	903 306	924 806	37 567	12 887
Omsättningstillgångar							
Förråd	Not 11	478	0	478	459	5 465	5 446
Övriga omsättningstillgångar	Not 11	3 000	0	3 000	3 000	3 000	3 000
Fordringar	Not 12	102 385	0	102 385	96 819	148 206	142 525
Kortfristiga placeringar	Not 13	52 024	108	52 132	68 441	56 115	65 290
Kassa och bank		113 996	0	113 996	93 202	184 630	184 630
Summa omsättningstillgångar		271 883	108	271 991	261 921	397 416	400 891
SUMMA TILLGÅNGAR		2 100 047	-11 072	2 088 975	2 098 437	2 415 047	2 456 507

		Kommun				Sammanställd redovisning	
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital		591 439	-11 072	580 367	593 411	571 100	604 528
Därav årets resultat	Not 14	22 468	-423	22 045	13 044	47 984	1 326 656
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 15	75 637	0	75 637	82 535	75 680	82 582
Övriga avsättningar	Not 16	7 918	0	7 918	6 475	37 052	35 609
Skulder							
långfristiga skulder		1 159 761	0	1 159 761	1 173 761	1 159 761	1 159 761
kortfristiga skulder	Not 17	265 293	0	265 293	242 255	355 195	332 157
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 100 048	-11 072	2 088 976	2 098 438	2 198 788	2 214 637
Ansvarsförbindelser							
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp		357 360			349 164	366 497	349 164
bland avsättningar och skulder	Not 18						
Löneskatt hänförlig till pensionsförpliktelserna		86 696			84 707	88 912	84 707
Övriga ansvarsförbindelser							
borgensförbindelser	Not 19	20 659			4 847	20 659	4 847

Kassaflödesanalys

		Kommunen			Sammanställd redovisning	
Belopp i tkr		2018	2019	Budget 2019	2018	2019
Den löpande verksamheten						
Årets resultat		22468	13044	13 220	47 984	1 326 656
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 20	63950	58590	63421	121808	
Övriga likviditetspåverkande poster	Not 21					

		Kommunen			Sammanställd redovisning	
Poster som redovisas i annan sektion	Not 22	-5299	-189	0	-5281	
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		81119	71446	76 641	164 511	1 326 656
Förändring i rörelsekapital						
Ökning/minskning av varulager		-16	19	0	0	
Ökning/minskning expl fast		1841	0	0	0	
Ökning/minskning av fordringar		-5486	5566	0	0	
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		2134	-16309	6 500	0	
Ökning/minskning av skulder		634	-23038	0	0	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		80225	37684	83 141	164 511	1 326 656
Investeringsverksamhet						
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-48174	-51200	-65 000	0	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		9890	222	5 000	0	
Förvärv finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	
Försäljning finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-38284	-50978	-60 000	0	0
Finansieringsverksamhet						
.		-33500	-21500	0	0	
Upptagna lån/ långfr skulder		-5291	14000	0	0	
Amortering av skuld		-5000	0	0	0	
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-43791	-7500	0	0	0
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0	0	0	0	0
Förändring av likvida medel		-1850	-20794	23 141	164 511	1 326 656
Likvida medel vid årets början		115846	113996	141 233	206 738	371 249

	Kommunen			Sammanställd redovisning	
Likvida medel vid årets slut	1 139 96	932 02	1 64 374	371 249	1 697 905

Resultaträkning noter

NOT I VERKSAMHETENS INTÄKTER OCH KOSTNADER				
	Kommunen		Koncernen	
	2018	2019	2018	2019
Verksamhetens intäkter				
Statsbidrag	192 863	157 264	192 863	
Avgifter/Taxor	39 671	41 466	346 552	
Övriga externa intäkter	72 905	69 993	143 688	
Interna poster	-		-103 143	
SUMMA	305 439	268 722	579 960	0
Verksamhetens kostnader				
Löner/ Arvoden	-710 431	-732 673	-759 393	
Pensionskostnader	-69 490	-66 994	-76 291	
Personalomkostnader inkl. löneskatt	-238 175	-243 612	-251 865	
Upplösning av bidrag till statlig infrastrukturell inv.	-560	-560		
Utlämnade bidrag	-51 019	-53 350	-51 019	
Övriga externa kostnader	-447 560	-434 824	-654 998	
Interna poster	-		103 143	
Jämförelsestörande poster	0		0	
SUMMA	-1 517 235	-1 532 014	-1 690 423	0
Räkenskapsrevision				
Total kostnad för räkenskapsrevision	72	145		
Summa	72	145		
Kostnaden för räkenskapsrevision avser kostnaden för granskning av delårsbokslut samt årsredovisning för räkenskapsår 2019.				
Den totala kostnaden för revision uppgår till 1 mkr och inkluderar kostnaden för granskning av årsredovisningen 2018 med 93 tkr.				
Verksamhetens kostnader i budget				
Budget 2019	1 565 945	1 660 161		
Ombudget 2018		500		
SUMMA	1 565 945	1 660 661		
Budgetramarnas förändring 2019				

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Driftramar	Anslag strategisk plan 2019	Ramjusterat 2019	Budget 2019	
Kommunfullmäktige	-4 459	520	-3 939	
Överförmyndaren	-2 412	-19	-2 431	
Revision	-1 207	0	-1 207	
Valnämnd	-694	0	-694	
Bygg- och miljönämnden	-128	0	-128	
Kommunstyrelsen	-5 496	-230	-5 726	
Ledningsstaben	-114 700	-247	-114 947	
Sektor samhällsbyggnad	-75 896	-2 592	-78 488	
Sektor utbildning	-533 858	-8 660	-542 518	
Sektor social omsorg	-225 630	-4 715	-230 345	
Sektor vård och omsorg	-288 807	-3 513	-292 320	
Kommungemensamma kostnader	-43 090	28 612	-14 478	
Finansenheten	1 309 597	-9 656	1 299 941	
varav ombudgeteringar från eget kapital	0			
Summa	13 220	-500	12 720	
Under 2019 ramjusterades budgetmedel från kommungemensamma kostnader till sektorerna utifrån utfallet av 2019 års lönerrevision. Beslut om sänkt internränta till 2% har reglerats mellan sektorerna och finansenheten med 10 mkr.				
Kommunstyrelsen fattade flera beslut om utdelning av kommungemensamma medel, däribland IT i skolan och barnomsorg på obekvämt arbetstid till sektor utbildning (6,5 mkr)				
Sektorerna har erhållit 3,4 mkr för kompensation för nya kapitalkostnader i samband med avslutade investeringsprojekt under året.				
Medel till vägsamfälligheter ombudgeterades från eget kapital med 0,5 mkr.				
NOT 2 AVSKRIVNINGAR				
Utgörs av planenliga avskrivningar, som beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden.				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Avskrivningar enligt plan	50 448	52 245	107 043	
Nedskrivningar	7 297	330	7 297	
Summa	57 745	52 575	114 340	0
NOT 3 KOMMUNALSKATTEINTÄKTER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Preliminära skatteintäkter	993 812	1 031 535	993 812	1 031 535
Slutavräkning föregående år	-3 153	516	-3 153	516
Preliminär slutavräkning	-1 312	-9 343	-1 312	-9 343

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Summa	989 347	1 022 708	989 347	1 022 708
NOT 4 KOMMUNALEKOMOMISK UTJÄMNING				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Inkomstutjämningsbidrag	199 078	208 517	199 078	208 517
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	17 578	7 315	17 578	7 315
Bidrag LSS-utjämningen	4 297	11 665	4 297	11 665
Fastighetsavgift	45 734	47 182	45 734	47 182
Regleringsbidrag/avgift	3 384	15 243	3 384	15 243
Tillfälligt kommunstöd ensamkommande unga	831	258	831	258
Tillfälligt statsbidrag extratjänster	1 500	0	1 500	0
Tillfälligt statsbidrag flyktingsituationen	0	0	0	0
Tillfälligt statsbidrag byggbonus	894	0	894	0
Välfärdsmiljarderna	21 854	13 767	21 854	13 767
Summa	295 150	303 948	295 150	303 948
NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ränta, rörliga medel	1 069	906	1 184	
Ränta, internt utlämnade lån	19 319	19 286	0	
Utdelning aktier	3 835	2 320	3 835	
Ränteintäkter derivat	0	0	0	
Realisationsvinst, fsg finansiella anläggningstillgångar	8 519	4 475	8 519	
Summa	32 742	26 986	13 538	0
NOT 6 FINANSIELLA KOSTNADER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ränta på lån	7 015	7 689	7 015	
Räntekostnader derivat	15 967	14 319	15 967	
Ränta pensionsskuld	1 477	1 920	1 477	
Övr räntekostnader	166	173	184	
Realisationsförlust, fsg finansiella anläggningstillgångar	605	631	605	
Summa	25 230	24 732	25 248	0
Justerade finansiella kostnader	423			
Summa	25 653			

Balansräkning noter

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	4 237	4 237	4 237	4 237
Årets nyanskaffningar	0	3 486	0	3 486
Utgående anskaffningsvärde	4 237	7 723	4 237	7 723
Ackumulerade avskrivningar	-2 127	-2 921	-2 921	-3 715
Årets avskrivningar	-794	-811	-794	-811
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 921	-3 732	-3 715	-4 526
Utgående restvärde	1 316	3 991	522	3 197
Avskrivningstider (genomsnittliga)	4	5		
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga immateriella tillgångar.				
Se upplysningar om redovisningsprinciper.				
NOT 8 FASTIGHETER & ANLÄGGNINGAR				
MASKINER & INVENTARIER				
Markreserv	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	13 258	13 114	47 671	51 662
Årets nyanskaffningar	0	0	4 350	4 350
Årets avskrivningar	-128	-17	-128	-17
Årets försäljningar/utrangeringar	-16	0	-30	-14
Omklassificering	0	0	-201	-201
Utgående restvärde	13 114	13 097	51 662	55 780
Verksamhetsfastigheter				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	1 086 585	1 087 882	1 087 882	1 087 882
Årets nyanskaffningar	12 832	51 145	12 832	51 145
Årets försäljningar/utrangeringar	-11 535	-2 448	-11 535	-2 448
Aktiverade ränteutgifter	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 087 882	1 136 579	1 089 179	1 136 579
			0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-441 296	-469 816	-469 816	-469 816
Årets avskrivningar	-33 162	-35 425	-33 162	-35 425
Årets försäljningar/utrangeringar	4 642	2 140	4 642	2 140
Utgående ackumulerade avskrivningar	-469 816	-503 101	-498 336	-503 101

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Utgående restvärde	618 066	633 478	590 843	633 478
Publika fastigheter				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	94 069	116 280	116 280	116 280
Årets nyanskaffningar	22 211	7 843	22 211	7 843
Utgående anskaffningsvärde	116 280	124 123	138 491	124 123
Ingående ackumulerade avskrivningar	-46 962	-49 801	-49 801	-49 801
Årets avskrivningar	-2 839	-3 167	-2 839	-3 167
Årets omklassificeringar	0	0	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-49 801	-52 968	-52 640	-52 968
Utgående restvärde	66 479	71 155	85 851	71 155
Fastigheter för annan verksamhet				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	59 350	56 974	866 936	898 029
Årets nyanskaffningar	3 850	4 589	60 826	61 565
Årets försäljningar/utrangeringar	-6 226	-33	-8 047	-1 854
Årets omklassificering	0	0	-21 686	-21 686
Utgående anskaffningsvärde	56 974	61 530	898 029	936 054
Ackumulerade avskrivningar	-14 271	-14 489	-276 534	-282 828
Årets avskrivningar	-1605	-1673	-19 719	-19 787
Årets försäljningar/utrangeringar	1387	0	2 085	698
Årets uppskrivningar	0	0	-1 060	-1 060
Årets nedskrivningar	0	0	366	366
Årets omklassificering			12 034	12 034
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 489	-16 162	-282 828	-290 577
Utgående restvärde	42 485	45 368	614 507	645 477
Övriga fastigheter				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	32 437	44 708	44 708	44 708
Årets försäljningar/utrangeringar	-156	0	-156	0
Årets nyanskaffningar	12 427	256	12 427	256
Årets omklassificeringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	44 708	44 964	56 979	44 964

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Ackumulerade avskrivningar	-7 756	-9 274	-9 274	-9 274
Årets försäljningar/utrangeringar	16	0	16	0
Årets avskrivningar	-1 534	-1 653	-1 534	-1 653
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 274	-10 927	-10 792	-10 927
Utgående restvärde	35 434	34 037	46 187	34 037
Avskrivningstider (genomsnittliga)	26	26		
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar i mark, byggnader och tekniska anläggningar, se upplysningar om redovisningsprinciper				
Maskiner, fordon, inventarier				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	169 374	180 082	1 034 303	1 051 955
Omklassificering	0	0	3 905	3 905
Årets nyanskaffningar	11 660	13 941	42 308	42 308
Årets försäljningar/ utrangeringar	-952	-943	-28 561	-28 561
Utgående anskaffningsvärde	180 082	193 080	1 051 955	1 069 607
Ingående ackumulerade avskrivningar	-110 250	-118 865	-570 719	-590 392
Årets avskrivningar	-9 567	-10 316	-47 283	-47 283
Årets försäljningar/ utrangeringar	952	921	27 953	27 953
Omklassificering	0	0	-343	-343
Utgående ackumulerade avskrivningar	-118 865	-128 260	-590 392	-610 065
Utgående restvärde	61 217	64 820	461 567	459 542
Avskrivningstider (genomsnittliga)	9	10		
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner, inventarier och fordon.				
Se upplysningar om redovisningsprinciper.				
Pågående investeringar				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående anskaffningsvärde	79 432	63 807	105 466	117 165
Årets nyanskaffningar	48 174	51 200	96 185	96 185
Årets avslutade projekt	-62 981	-81 261	-83 669	-83 669
Preliminära avskrivningar	-818	818	-818	-818
Utgående restvärde	63 807	34 564	117 165	128 863
Poster enligt lag om bostadslån	-	-	-	-
Summa materiella anläggningstillgångar	900 602	896 519	1 967 782	2 028 332

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
NOT 9 BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Bidrag Trafikverket, GC-väg Finspång-Svärtinge	11 000	11 000	11 000	11 000
Upplösning, GC-väg Finspång- Svärtinge (25 år)	-1760	-2200	-1 760	-2 200
Bidrag Trafikverket, åtgärder rv 51 Slottsvägen	3 000	3 000	3 000	3 000
Upplösning, åtgärder rv 51 Slottsvägen (25 år)	-480	-600	-480	-600
Summa	11 760	11 200	11 760	11 200
NOT 10 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier och andelar	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Finspångs förvaltnings- och industrihus AB	8 900	8 900	0	0
Kommentusgruppen	2	2	2	2
Föreningen Folkets Hus i Finspång u p a	36	36	36	36
Östsvenska Yrkehögskolan AB	50	50	50	50
Inera	42	42	42	42
IUC	-	-	52	52
Curt Nicolín gymnasiet	-	-	450	450
Summa	9 030	9 030	632	632
Förlagsbevis				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Kommuninvest	4 100	4 100	4 100	4 100
Summa	4 100	4 100	4 100	4 100
Medlemsinsats Kommuninvest				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Kommuninvest	19 035	7 855	19 035	7 855
Byte av redovisningsprincip för värdering av finansiella instrument	-11 180			
Summa	7 855	7 855	19 035	7 855
Långfristiga fordringar				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Kommunala bolag	868 521	903 521	0	0
HSB:s brf Majelden	13 500	0	13 500	0
Övriga	300	300	300	300

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Summa	882 321	903 821	13 800	300
Summa finansiella anläggningstillgångar	903 306	924 806	37 567	12 887
NOT 11 FÖRRÅD OCH ÖVRIGA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Förråd	478	459	5 465	5 446
Övriga omsättningstillgångar	3 000	3 000	3 000	3 000
Summa	3 478	3 459	8 465	8 446
NOT 12 KORTFRISTIGA FORDRINGAR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Kundfordringar	11 292	8 199	50 254	47 161
Statsbidragsfordringar	51 190	52 883	51 190	52 883
Interimsfordringar	11 489	14 954	15 704	19 169
Momsfordran	12 667	13 273	12 667	13 273
Kortfristig fordran koncernföretag	0	116	-	-
Övriga fordringar	15 747	7 395	18 392	10 040
Summa	102 385	96 819	148 206	142 525

NOT 13 KORTFRISTIGA PLACERINGAR					
	Kommunen			Koncernen	
Aktieindexfonder	2018	Just IB 2019	2019	2018	2019
Ingående balans	5 676	5 676	6 525	5 676	6 525
Årets försäljningar	-14 202	-14 202	-3 976	-14 202	-3 976
Årets köp	15 001	15 001	5 960	15 001	5 960
Värdereglering verkligt värde	0	50	1 733		
Utgående balans	6 475	6 525	10 242	6 475	8 509
Realränteobligationer					
Ingående balans	18 482	18 482	11 499	18 482	11 499
Årets försäljningar	-6 745	-6 745	-99	-6 745	-99
Årets köp	0	0	0	0	0
Värdereglering verkligt värde	-238	-238	-631	-238	
Utgående balans	11 499	11 499	10 769	11 499	11 400

NOT 13 KORTFRISTIGA PLACERINGAR					
Företagscertifikat					
Ingående balans	5 000	5 000	5 057	9 091	5 057
Årets försäljningar	0	0	-1 453	0	-1 453
Årets köp	0	0	5 200	0	5 200
Värdereglering verkligt värde	0	57	286		
Utgående balans	5 000	5 057	9 091	9 091	8 804
Obligationer och andra värdepapper					
Ingående balans	25 000	25 000	29 050	25 000	29 050
Årets försäljningar	-18 000	-18 000	-9 118	-18 000	-9 118
Årets köp	22 111	22 111	16 644	22 111	16 644
Värdereglering verkligt värde	-61	-61	1 762	-61	
Utgående balans	29 050	29 050	38 338	29 050	36 576
Summa	52 024	52 132	68 441	56 115	65 290

NOT 14 EGET KAPITAL				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående eget kapital enl. balansräkningen	568 971	591 439	568 971	591 439
Byte av redovisningsprincip för värdering av finansiella instrument		-11 072		
Årets resultat	22 468	13 044	2 129	13 089
Eget kapital efter justering	591 439	593 411	571 100	604 528
Förändring eget kapital	Årets resultat	Resultat-utjämnings-reserv	Övrigt EK	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2018 års årsredovisning	22 468	0	568 971	591 439
Justeringar ändrade redovisningsprinciper				0
Återföring finansiella anläggningstillgångar			-11 180	-11 180
Omvärdering till verkligt värde	-423		531	108
Årets resultat				0
Eget kapital efter justering	22 045	0	558 322	580 367
Årets resultat med hänsyn tagen till balanskravet	2018	2019		

NOT 14 EGET KAPITAL				
Årets resultat	22 468	13 044		
Realisationsvinst	-5 299	0		
Realisationsförlust	0	0		
Realiserat resultat pensionsfonden	-8 519	0		
Upplösning pensionsfond	0	0		
Värdereglering värdepapper	298	0		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8 948	13 044		
lanspråkstagna markeringar *	-592			
Årets justerade resultat mot balanskravet	8 356	13 044		
*2018 från bostadspolitiska åtgärder - miljöingenjörstjänst, från försäkringsfond				
varav resultatutjämningsreserv				
- årets avsättning	10 000	10 000		
varav reserverat för affärsmässig verksamhet				
Reservation bostadspolitiska åtgärder	12 410	12 410		
varav markeringar under KS				
- arbetsmarknadspolitiska åtgärder	9 534	9 534		
- personalpolitiska åtgärder	5 000	5 000		
- uppbyggnad pensionsreserv	45 160	45 160		
- försäkringsfond	1 941	1 941		
- Transportenheten	2 086	2 086		
- Civilförsvaret	43	43		
NOT 15 AVSÄTTNINGAR TILL PENSIONER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Pensionsbehållning	0	0	0	0
Förmånsbestämd ålderspension	34 808	42 330	34 808	42 330
Övertagande pensionsskuld FFIA	2 109	1 448	2 109	1 448
Särskild avtalspension	15 518	12 563	15 518	12 563
Pension till efterlevande	990	899	990	899
PA-KL pensioner	5 359	6 824	5 359	6 824
Särskild löneskatt	14 767	16 114	14 767	16 114
Andra pensionsavsättningar	2 084	2 357	2 129	2 402
Summa	75 637	82 535	75 680	82 582
Ingående avsättning inkl. löneskatt	70 434	75 637		
Pensionsutbetalningar	-3 019	-3 065		

NOT 14 EGET KAPITAL				
Pensionsskuld FFIA	-115	-661		
Nyintjänad pension	7 872	7 429		
varav förmånsbestämd ålderspension	5 853	6 425		
varav särskild avtalspension	1 315	0		
varav efterlevandepensioner	704	172		
övrigt	0	832		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	1 390	1 842		
Övrig post	-581	-267		
Förändring av löneskatt	1 016	1 347		
Politikeravsättningar	-45	273		
Summa pensionsförpliktelser och löneskatt	76 952	82 535		
Aktualiseringsgrad %	95	95		
Samlad redovisning för kommunens pensionsmedelsförvaltning				
(exkl likvida medel)				
Avsättning pensioner och liknande förpliktelser	75 637	82 535		
Ansvarförbindelser	440 056	433 872		
Summa	515 693	516 407		
Kortfristiga placeringar, marknadsvärde	-52 132	-68 441		
Återlånade medel	463 561	447 966		
Omställningsstöd/visstidspension				
Under året har fyra tidigare politiker erhållit omställningsstöd, en person erhåller fortsatt stöd t o m 2020-06-30.				
Under året har två tidigare politiker erhållit visstidspension, en person erhåller fortsatt pension t o m 2025-03-31.				
Tillgångsslag				
Realräntor	18%	18%		
Nominella räntor	53%	54%		
Svenska aktier	0%	7%		
Globala aktier	10%	23%		
Likvida medel	20%	1%		
De finansiella placeringarna har följt fastställda mål enligt placeringspolicyn. Rapportering sker till kommunstyrelsen varje månad.				
NOT 16 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019

NOT 14 EGET KAPITAL				
Ingående avsättning sanering c-plan Lotorp	2 900	2 900	2900	2900
Ackumulerad förändring sanering c-plan Lotorp	-883	-2 289	-882	-2288,9
Ingående avsättning sanering Rejmyre	5 000	5 000	5000	5000
Ackumulerad förändring sanering Rejmyre	-107	-144	-107	-143,5
Avsättning omställningsstöd avgående politiker	1 007	1 007	1007	1007,2
Ingående avsättning återställning av deponi	-	-	25 243	25 243
Årets förändring avs återställning av deponi	-	-	-57	-57
Ingående avsättning resultatfond VA	-	-	1 068	1 068
Årets förändring avsättning resultatfond VA	-	-	-1 903	-1 903
Ingående avsättning resultatfond avfall	-	-	1 000	1 000
Årets förändring avsättning resultatfond avfall	-	-	3 783	3 783
Utgående övriga avsättningar	7 918	6 475	37 052	35 609
NOT 17 KORTFRISTIGA SKULDER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Leverantörsskulder	43 323	35 963	73 572	66 212
Förutbetalade intäkter	17 828	17 313	17 828	17 313
Övriga interimsskulder	33 705	23 268	82 421	71 984
Källskatt	14 529	14 750	14 529	14 750
Upplupen ränta	3 614	1 618	3 614	1 618
Arbetsgivaravgifter	14 219	14 205	14 219	14 205
Upplupen löneskatt	7 451	7 621	7 451	7 621
Upplupen pensionskostnad Individuell del	30 271	30 969	30 271	30 969
Övriga skulder till staten (inkl. flyktingfond)*	42 501	38 932	53 438	49 869
Kortfristig skuld koncernföretag	2 838	2 310	2 838	2 310
Upplupna semesterlöner	35 292	35 365	35 292	35 365
Upplupna sociala avgifter	17 918	18 247	17 918	18 247
Okompenserad övertid	1 804	1 695	1 804	1 695
Summa	265 293	242 255	355 195	332 157
*2017="38" 884 tkr 2018="35" 525 tkr				

NOT 14 EGET KAPITAL				
NOT 18 PENSIONS FÖRPLIKTELSE EJ UPPTAGNA BLAND SKULDER ELLER AVSÄTTNINGAR				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Ingående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	491 405	444 056	491 405	444 056
Ränte- och basbeloppsuppräknig	8 847	11 277	8 847	11 277
Pensionsutbetalningar	-21 709	-21 476	-21 709	-21 476
Övrig post	-23 134	15	-23 134	15
Förändring av löneskatt	-11 353	-2 471	-11 353	
Summa ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	444 056	433 872	455 409	433 872
NOT 19 BORGENS FÖRBINDELSER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Helägda kommunala bolag	0	0	0	0
HSB	15 749	0	15 749	0
Förlustansvar egna hem	148	100	148	100
Föreningar	4 762	4 747	4 762	4 747
Summa	20 659	4 847	20 659	4 847
FINS PÅNGS KOMMUNS BORGENS ÅTAGANDE GENTEMOT KOMMUNINVEST				
Tkr	Totalt för KI	Vår del	Vår andel %	
SKULDER				
Utlånad upplåning	402 654 280	1 169 351	0,29%	
Ej utlånad upplåning	48 137 143	131 342	0,27%	
Derivat	691 797	2 009	0,29%	
Övriga skulder	9 442 723	25 764	0,27%	
Summa skulder/åtagande	460 925 942	1 328 466	0,29%	
TILLGÅNGAR				
Utlånad upplåning	408 218 058	1 185 509	0,29%	
Likviditetsreserv	48 137 143	131 342	0,27%	
Derivat	1 010 866	2 936	0,29%	
Övriga tillgångar	2 998 497	8 181	0,27%	
Summa tillgångar	460 364 563	1 327 967	0,29%	
Fins pångs kommun har i augusti 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest				

NOT 14 EGET KAPITAL				
i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.				
Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk				
förening har ingått likalydande borgensförbindelser.				
Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar				
fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråkstagande av ovan nämnd borgens-				
förbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på de medel som respektive				
medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas				
respektive insatskapital i Kommuninvests ekonomiska förening.				
Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Finspångs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgens-				
förbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till				
460 925 942 275 kr och totala tillgångar till 460 364 563 304 kr. Kommunens andel av de totala				
förpliktelserna uppgick till 1 328 465 936 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 327 967 372 kr.				
NOT 20 JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER I KASSAFLÖDESANALYS				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Avskrivningar	50448	52245	107043	0
Nedskrivningar	7297	330	7297	330
Gjorda avsättningar	5645	5455	7450	5455
Upplösningens infrastrukturbidrag	560	560	560	560
Övrigt	0	0	-542	-542
Summa	63 950	58 590	121 808	5 803
NOT 21 ÖVRIGA LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Utbetalning av avsättningar för pensioner	0	0	-5 281	0
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl bidrag infrastruktur)	0	0		
Summa	0	0	-5 281	0
NOT 22 POSTER SOM REDOVISAS I ANNAN SEKTION				
	Kommunen		Koncernen	
Tkr	2018	2019	2018	2019
Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-5 299	-189	-5 281	-189

NOT 14 EGET KAPITAL				
Övrigt	0	0		
Summa	-5 299	-189	-5 281	-189
Checkräkningslimit				
Tkr	2018	2019	2018	2019
Kommunen	20 000	20 000	20 000	20 000
Koncernbolagen	30 000	30 000	30 000	30 000
Summa	50 000	50 000	50 000	50 000
REDOVISNING AV OPERATIONELL LEASING				
Under året har kommunens leasingkostnader uppgått till:				
Tkr				
Bilar				
Förfallotider				
- Inom ett år		3 797		
- Senare än ett år men inom fem år		3 047		
- Senare än fem år		-		
Hyror (avtalstid längre än 36 månader)				
Förfallotider				
- Inom ett år		21 354		
- Senare än ett år men inom fem år		85 417		
- Senare än fem år		10 303		
Övrigt				
Förfallotider				
- Inom ett år		4 591		
- Senare än ett år men inom fem år		18 580		
- Senare än fem år		-		

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). I övrigt följer kommunen god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som ges ut av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2019 tillämpas LKBR, vilket innebär att förändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper.

Återföring av tidigare uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar. Tidigare år har uppskrivning gjorts av värdet på andelar i Kommuninvest ekonomisk förening om 11,2 mkr. Med anledning av att LKBR inte medger uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar har dessa återförts. Detta har inte påverkat jämförelsetalen för RR 2018.

Från och med 2015 redovisas finansiella anläggningstillgångar som finansiella omsättningstillgångar enligt RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder. Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde. Med detta som bakgrund har värdet på kommunens finansiella omsättningstillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde. Under 2018 har jämförelsetalen i RR justerats med den värdenedgång som skedde under 2018 med 423 tkr. Jämförelsetalen för föregående år har omräknats till de ändrade redovisningsprinciperna. I not 14 framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna. För att tydliggöra effekterna av detta återfinns i årets BR och RR omräkning av jämförelsetal för 2018 samt motsvarande uppgifter för 2018 års årsredovisning.

Från och med 2019 lämnas upplysning om den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsbokslut och årsredovisning så kallad räkenskapsrevision enligt LKBR och RKR:s R18.

Från och med 2016 redovisas amorteringen av upptagna krediter hos Kommuninvest som kortfristig del av långfristig skuld istället för att ingå i långfristiga skulder.

Från och med delåret 2016 redovisas bidrag till statlig infrastruktur som en egen rad och not i balansräkningen istället för som tidigare under finansiella anläggningstillgångar.

Kommunen tillämpar RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser. Enligt rekommendationen ska avsättning göras med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. De risker och osäkerheter som oundvikligen omgärdar många händelser och förhållanden ska beaktas för att uppnå den bästa uppskattningen av avsättningens värde. Det kan i en del fall även vara nödvändigt att ta kontakt med oberoende experter för att göra relevanta bedömningar. I kommunens fall har avsättningens storlek diskuterats med Länsstyrelsen. Avsättningarna avser framtida saneringskostnader för miljöförorenade områden, dels i Lotorp dels i Rejmyre. Avsättningarna uppgår till 6,5 mkr vid bokslutet 2019.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar. Som anläggningstillgång räknas en tillgång där anskaffningsvärdet uppgår till minst ett basbelopp och som har en livslängd på minst tre år. Samtliga immateriella anläggningstillgångar är externt förvärvade och avser licensavgifter för IT-program. Kommunen tillämpar i enlighet med RKR R4 Materiella anläggningstillgångar, komponentavskrivning sedan 2015 på investeringar med betydande komponenter som har en väsentlig skillnad i nyttjandetid. Kommunen har även inventerat befintliga anläggningstillgångar och gjort komponentindelning för tillgångar med högt redovisat värde och lång kvarvarande nyttjandetid. Bolagen som ingår i kommunkoncernen tillämpar från och med bokslutsåret 2014 BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Lånekostnader i samband med större investeringar redovisas enligt alternativregeln som innebär att lånekostnader får belasta anskaffningsvärdet då anskaffningsvärdet överstiger 1 mkr och pågår under

minst ett år.

Exploateringsfastigheter redovisas från och med 2009 som omsättningstillgångar. Försäljning av exploateringsmark redovisas i resultaträkningen.

Avskrivningstider

Avskrivningstider	År
Byggnader	10-80
Maskiner, tekniska anläggningar och	5-20
Gator, vägar, parker, torg och parkeringsplatser	10-100
Programlicenser	5

Avskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar görs linjärt från tidpunkten för ibruktagande efter en bedömning av nyttjandeperioden. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2015. På tillgångar i form av mark, konst och pågående projekt görs inga avskrivningar.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från teknisk och ekonomisk livslängd. Omprövning av nyttjandeperioder sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (såsom verksamhetsförändringar, teknikskiften med mera). Om ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd avskrivningstid ändras avskrivningstiden.

Pensioner

Pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen. Beräkningen av kommunens pensionsåtagande bygger på de förutsättningar som anges i RIPS 07. Kommunen har i boksluten 2005-2007 reserverat medel för ökade framtida pensionskostnader genom att öronmärka del av årsresultaten och redovisa detta under eget kapital.

Bidrag till statlig infrastruktur

Beslutade bidrag till statlig infrastruktur bokförs som en tillgång i balansräkningen enligt LKBR. Upplösningen av tillgången sker med årliga belopp under 25 års tid.

Hyra/leasing

Leasingavtal med en löptid om tre år eller kortare och av obetydligt värde beaktas i enlighet med RKR R5 som operationella avtal och redovisas som hyresavtal.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges kommuner och regioner (SKR)s decemberprognos enligt RKR R2 Intäkter samt SKRs augustiprognos.

Övriga intäkter

Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar redovisas enligt RKR R2 Intäkter. EU- och statsbidrag redovisas enligt aktuella bidragets villkor och restriktioner. Exempelvis har överskott på driftsprojekt som löper över flera år och som är finansierade med externa medel periodiserats till nästkommande år.

Investeringsbidrag

Statliga investeringsbidrag redovisas som långfristig skuld och intäktsförs linjärt över anläggningens nyttjandeperiod enligt RKR 2.

Driftsredovisningen

Kapitalkostnader består dels av linjär avskrivning, det vill säga lika stora belopp varje år beräknat på

objekts anskaffningsvärden, dels av internränta på det bokförda värdet med 2%.

Sociala avgifter har interdeberiterats verksamheten med 38,33% i samband med löneredovisningen.

Kostnader för timanställda redovisas från 2013 enhetligt för hela kommunen och innebär att mer- och övertid avseende december med utbetalning i januari året därpå inte periodiseras till rätt bokföringsår.

Vissa av kommunens kostnader fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom *interndebitering*, exempelvis hyreskostnader, transporter, kost och lokalvård.

Revisionsberättelse

Ord och uttryck

Anläggningstillgångar är fast och lös egendom avsedd för stadigvarande bruk. Kan vara immateriella (t.ex. IT-system), materiella (t.ex. fastigheter) eller finansiella (t.ex. långfristiga fordringar).

Avskrivningar är planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Avsättningar är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd. Exempel på avsättning är kommunens pensionsskuld.

Balansräkningen visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen. Man kan också säga att den visar hur kapitalet använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder, avsättningar och eget kapital).

Eget kapital visar skillnaden mellan tillgångar och skulder och består av anläggnings- och rörelsekapital.

Internränta är kalkylmässig kostnad för det kapital, bundet i anläggningstillgångar, som utnyttjas av viss verksamhet.

Kapitalkostnad är benämning för internränta och avskrivning.

Kassaflödesanalysen visar hur kommunen investerade under räkenskapsperioden, hur den löpande verksamheten finansierades och vilken inverkan det fick på verksamhetens likvida ställning. Analysen innehåller kompletterande information till resultat- och balansräkningarna, eftersom information om investeringar och finansiering inte kan utläsas enkelt i dem.

Kortfristiga skulder är skulder med en förfallotid inom ett år från bokslutsdagen.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt, det vill säga förmåga att betala skulder i rätt tid.

Långfristiga skulder är skulder med mer än ett års löptid.

Nettoinvesteringar är investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag och försäljningsvärdet på sålda anläggningstillgångar.

Omsättningstillgångar är likvida medel och förråd, kortfristiga fordringar och placeringar som snabbt kan omsättas till likvida medel.

Resultaträkningen visar årets resultat och hur det uppkom. Den visar även förändringen av det egna kapitalet, som man kan utläsa genom att jämföra balansräkningarna de två senaste åren.

Rörelsekapitalet är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar

Skulder klassificeras som antingen kortfristiga (ska betalas inom ett år) eller långfristiga.

Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.

Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser definieras som eget kapital minus pensionsskulden i

ansvarsförbindelsen dividerat med total kapital

Tillgångar klassificeras som omsättningstillgångar eller anläggningstillgångar.

Verksamhetsnyckeltal

Nyckeltal, vård och omsorg	2015	2016	2017	2018	2019
Äldreomsorg:					
Antal invånare över 80 år	1 373	1 364	1 386	1 424	1 423
Antal brukare med beviljad matdistribution/månad	62	59,4	116	153	152,5
Beviljade hemtjänsttimmar/månad	12 794	12 396	12 159	12 217	12 552
Belagda säbo platser/mån	94%	96%	94%	95%	98%
Glömda läkemedelsdoser i särskilt boende	188	197	130	154	156
Glömda läkemedelsdoser inom hemsjukvård	157	172	207	176	161

Nyckeltal utbildning	2015	2016	2017	2018	2019
Antal barn inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg per 15/10	954	1 004	1 011	1 002	1 004
Antal elever i grundskola inkl. F-klass och särskola per 15/10	2 264	2 281	2 284	2 311	2 359
Antal barn i skolbarnsomsorg per 15/10	831	851	879	925	943
Andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program (%)	75	84	72	81	84
Genomsnittligt meritvärde åk 9	197	209	204	215	205
Genomsn. antal gymnasieelever i skolkommunen per 15/10	262	380	389	399	389
Genomsn. antal externa gymnasieelever per 15/10	450	427	415	487	475

Nyckeltal, social omsorg	2015	2016	2017	2018	2019
IFO					
Antal vuxna missbrukare placerade	11	10	21	15	12
Genomsnittligt antal placerade barn	81	75	60	52	47
Särskild omsorg:					
Antal brukare med personlig-assistans/månad	50	50	47	44	37
Antal brukare med kontaktperson/mån	51	51	54	62	60
Korttidsvistelse	28	25	28	38	31

Nyckeltal, social omsorg	2015	2016	2017	2018	2019
Antal brukare i daglig verksamhet/månad	78	87	88	96	89
Antal hushåll som erhåller försörjningsstöd	667	636	611	538	

Nyckeltal, ledningsstaben	2015	2016	2017	2018	2019
Antal besök Arena Grosvad	240 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Antal guideade besökare	4 293	4 531	3 768 *	4317	4548
Antal elever Musikskolan/kulturskolan	401	548	416	431	461
Antal lån på biblioteket	89 723	96 361	88 665	80 738	88 320
* under 2017 har besökare till s:a Maria kyrka getts möjlighet till guideade visningar 4 dagar per vecka istället för tidigare 6 dagar per vecka.					

Nyckeltal, samhällsbyggnad	2015	2016	2017	2018	2019
Kostenheten - statistik					
Luncher/middag/kvällsmat	690 731	750 970	729 554	728 498	730108
Fullkost/dygn	9 754	6 169	6 167	5 677	9867
Lokalvårdsenheten - statistik					
Lokalvård - interna lokaler kvm	79 594	83 201	85 492	84 604	83501
Räddningstjänsten - statistik					
Antal utvecklade bränder under året	-	-	19*	15	9
Räddningstjänstupdrag	110	113	94	106	92
Miljöenheten - statistik					
Livsmedel - tillsynsbesök, objekt	126	84	113	93	92
Livsmedel - tillsynsbesök	172	138	184	136	107
* Statistiken för "antal utvecklade bränder under året" kan inte jämföras med redovisade tal för tidigare år då en koefficient användes. Nu redovisas nyckeltalet i antal.					

Sammanställd redovisning

Finspångs kommun bedriver verksamhet i både förvaltnings- och bolagsform. Bolagsformen är i vissa lägen lämpligare, eftersom den ger en tydlig ansvarsavgränsning och en smidig organisation.

Syftet med koncernredovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Samtliga bolag som ingår i koncernredovisningen är bildade av kommunen. I den samlade verksamheten finns också två så kallade uppdragsföretag. De är Medley, som har entreprenaden på Arena Grosvad, och Curt Nicolin-gymnasiet (CNG), som är ett samägt företag där kommunen inte har något bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med full konsolidering. När det i texten nedan hänvisas till kommunkoncernen omfattas endast de bolag som kommunen grundat och äger i sin helhet. Uppdragsföretagen ingår inte.

Det finansiella samarbetet i kommunkoncernen innebär att in- och utbetalningsströmmar samordnas via ett koncernkonto i bank. Vidare samordnas koncernens externa upplåning

KOMMUNENS BOLAG OCH UPPDRAGSFÖRETAG

I kommunkoncernen ingår Finspångs kommun och Finspångs Förvaltnings- och Industrihus AB (FFIA). FFIA:s dotterbolag är Vallonbygden AB, Finspångs Tekniska Verk AB och Finspångs Stadsnät Finet AB.

Finspångs Förvaltnings- och Industrihus AB:s verksamhet består bland annat av att bebygga och förvalta fastigheter samt att äga och förvalta aktier och värdepapper och därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska även, utöver att vara samordnande moderbolag i kommunens underkoncern, verka för att främja näringslivet i Finspångs kommun, exempelvis genom att tillhandahålla lämpliga industrilokaler.

Vallonbygden AB har som främsta uppgift att vara kommunens organ för bostadsförsörjning. Bolaget har, fram till årsskiftet 2019/20, förvaltningsansvar för alla bebyggda fastigheter i koncernen, bortsett från Finspångs Tekniska Verk AB:s fastigheter.

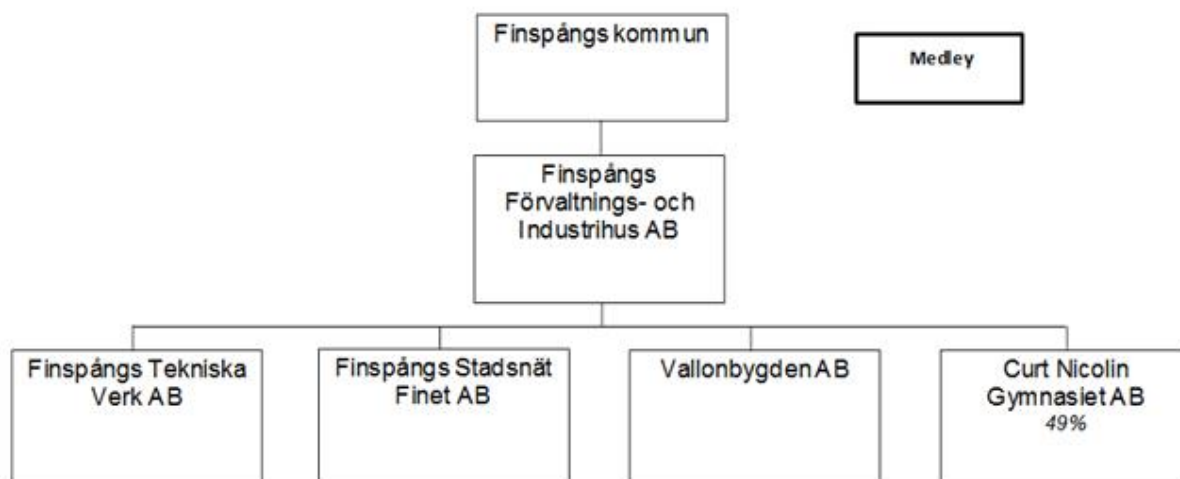
Finspångs Tekniska Verk AB har bland annat som uppgift att producera och distribuera fjärrvärme, tillhandahålla rent vatten, omhänderta avloppsvatten, bedriva grustäkt samt ombesörja renhållning och avfallshantering.

Finspångs Stadsnät Finet AB tillhandahåller service- och kommunikationstjänster inom IT, TV, telefoni och datanät för hushåll och företag inom Finspångs kommun med omnejd. Bolaget har på uppdrag av Finspångs Kommun ansvaret för kommunens datakommunikation.

Curt Nicolin-gymnasiet AB är en av Sveriges första friskolor som inriktar sig på de teknikinriktade gymnasieprogrammen, som för närvarande är tre stycken. Sedan några år tillbaka bedriver de även vård- och omsorgsprogrammet. Verksamheten startade 1996 och ombildades till aktiebolag 2003, då regionens industri och Finspångs kommun blev gemensamma ägare. Kommunens andel uppgår till 49 procent och kommunen har inte något bestämmande inflytande.

Medley AB driver drygt 20 bad- och friskvårdscenter i 17 kommuner runt om i Sverige. Avtalet med Finspångs kommun är det mest omfattande. Utöver äventyrsbadet ingår även bowlinghallen med restaurang. Medley ansvarar för driften av bandyplan, fotbollsplaner och idrottshall. Anläggningen i Finspång hade cirka 250 000 besök 2019.

Bilden nedan visar samtliga bolag i koncernen.



Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncerbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Finspångs kommun		0					
Finspångs Förvaltnings- och Industrihus	100%		0		1 011		
- Vallonbygden AB	100%			211			
- Finspångs Tekniska Verk	100%			800			
- Finspångs Stadsnät Finet AB	100%			0			

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Räntor		Lån	
		Köpare	Säljare	Kostnader	Intäkter	Givare	Mottagare
Finspångs kommun		96 904	7 528		19 275	35 000	
Finspångs Förvaltnings- och Industrihus	100%	1 134	740	677			
- Vallonbygden AB	100%	3 060	65 329	10 663			45 000
- Finspångs Tekniska Verk	100%	2 518	26 105	6 657			-10 000
- Finspångs Stadsnät Finet AB	100%	816	4 730	1 278			0

Resultat och kapacitet

Koncernbolagens ekonomi gjorde att samtliga dotterbolag i år lämnade koncernbidrag till moderbolaget. Några koncernbidrag från FFIA-koncernen till kommunkoncernen förekommer inte.

Koncernens interna fordringar och skulder uppgick till 84 mkr, om man bortser från vidareutlåningen inom koncernen, som vid bokslutet uppgick till dryga 834 mkr. Efter eliminering av interna poster och reavinster redovisade kommunkoncernen ett överskott med 60 mkr, där den största positiva avvikelserna kom från Finspångs kommun.

En koncerns soliditet mäter andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna och kan sägas

vara ett uttryck för den finansiella styrkan på lång sikt. Ett viktigt kriterium gällande soliditet och god ekonomi är att soliditeten över tid bibehålls eller utvecklas i positiv riktning. Soliditeten uppgår till 32 procent, vilket anses vara en tillfredsställande nivå. De senaste årens förbättrade egna kapital till följd av positiva resultat i samtliga bolag är förklaringen till ökningen.

Risk och kontroll

En god ekonomisk hushållning innebär att koncernen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta några drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Koncernen bör ha en sådan likviditet eller kortfristig betalningsberedskap att man kan betala sina löpande utgifter utan besvär. Merparten av de ägda bolagen och kommunen har en god kassalikviditet. Likviditeten minskade från 113 till 112, vilket är en marginell förändring jämfört med föregående år. En kassalikviditet som överstiger 100 procent innebär att samtliga kortfristiga skulder kan betalas om de förfaller till betalning.

Varje bolag upprättar sin egen budget som delges kommunfullmäktige. Avrapportering till kommunen sker vid tertialrapporteringarna i april, augusti samt vid årsbokslut.

Nyckeltal, koncernen (mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoomsättning	474	575	566	580	549
Balansomslutning	2 163	2 253	2 291	2410	2418
Årets resultat	27	107	60	60	42
Investeringsvolym					185
Soliditet (%)	27	30	32	32	34
Antal fast anställda	1 665	1 824	1 882	1882	1942

Finspångs Förvaltnings- och Industrihus AB (FFIA)

Under året har ett arbete inletts för att utveckla uppföljningen av dotterbolagens verksamhet utifrån de krav som återfinns i kommunallagen. Rapportering kommer att ske till styrelsen och kommunstyrelsen i särskilda ärenden under våren

I övrigt har bolaget fortsatt att prioritera det strategiska arbetet med att tillskapa en långsiktig hållbar ekonomi för verksamheten. Ett arbete om att se över bolagets låneskuld har påbörjats. Ambitionen är att få ner räntekostnaderna och ge bolaget en bättre ekonomisk situation. Fastigheterna har också värderats vilket ger vid handen att hyresnivåerna för ett par av fastigheterna behöver ses över och omförhandlas.

Vidare har kommunstyrelsens gett ett uppdrag till kommundirektören och VD i FFIA att ta fram ett förslag på hur koncernstyrningen kan utvecklas och organiseras, vid sidan av hur entreprenaduppdraget till Finspångs Tekniska Verk ska hanteras. Ett särskilt fokus har varit det fortsatta arbetet med att tillsammans med kommunen utveckla Rejmyre till en mötesplats för konst, kultur och handel. Utmaningen i Rejmyre är att det finns stora vakanta ytor i lokalerna. Detta innebär att fastigheterna belastas av kostnader för ytor som är svåra att hyra ut, vilket sammantaget innebär en utmaning för driften av området. FFIA arbetar dock fortlöpande med att analysera hur lokalerna kan utformas för att stödja utvecklingen och möjligheterna till nyetablering i lokalerna.

Moderbolaget (mkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoomsättning	3,4	3,1	3,4	3,4	3,3
Balansomslutning	88	85	87	84	91
Årets resultat	12,1	-1	2,3	0	6,3
Investeringsvolym	0	0,1	0	0	0,4
Soliditet (%)	42	45	46	48	51
Antal fast anställda	0	0	0	0	0

Vallonbygden

Årets största enskilda projekt var nybyggnation av 18 lägenheter på Humlevägen. De stod klara för inflyttning den 1 oktober 2019. På Röda Hårstorp påbörjades byggande av nya marklägenheter vilket varit möjligt då tvättstugor och lägenhetsförråd flyttats. Vid Profilvägen 10 färdigställdes ett utemiljöprojekt med bland annat en ny lekpark och belysning. Därutöver genomfördes renoverings- och underhållsåtgärder för 31 mkr.

Vid årsskiftet fanns 21 (18) outhyrda lägenheter. Genomsnittet outhyrda lägenheter var under året 19 (8). Omflyttningsfrekvensen uppgick till 20,9 procent (17,3%) och totalt tecknade vi 411 (348) nya hyresavtal. Avflyttningarna uppgick till 330 (329).

Mot bakgrund av att bolagets lägenheter är så gott som fullt uthyrda (över 99%) byggs kontinuerligt lämpliga lokaler om till intäktsbärande bostäder. Bolaget räknar med att 2020 blir ett år med gott ekonomiskt resultat i första hand på grund av en fastighetsförsäljning, som kommer ge ett realisationsresultat på ca 26 mkr i resultat.

Hyresförhandlingarna för 2020 är framflyttade till 1 april 2020.

Vallonbygden AB	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoomsättning	174	177	183	186	190
Balansomslutning	491	577	585	635	677
Årets resultat	14,3	11	11,7	9,2	5,2
Investeringsvolym	37	86	45	73	67
Soliditet (%)	20	19	20	20	20
Antal fast anställda)	19	26	26	27	25

Finspångs Tekniska Verk AB

Företaget har under 2019 gjort en satsning på marknad och försäljning. Elhandel har startats upp med besök hos en mängd företag samt deltagande på olika event för att möta invånare och kunder i Finspång. Ett arbete har påbörjats för att öka affärsmässigheten i verksamheten, för att utveckla verksamheten och öka försäljningen inom framförallt fjärrvärme och el.

För framtida utveckling finns stora möjligheter, främst inom energiområdet. Framför allt, genom att fortsatt bygga ut fjärrvärmerna på ett lönsamt sätt, dvs förtätning av befintligt nät, men även genom andra tjänster för att stötta kärnverksamheten och kunderna. En satsning på olika former av tjänster inom energiområdet kommer att påbörjas under 2020.

Under våren 2016 färdigställdes en ackumulatortank för fjärrvärme. Den har trimmats in och bidragit till en jämnare belastning på pannorna. Det har avsevärt minskat fossiloljeförbrukningen då företaget inte längre använder fossiloljepannor för att reglera lasten. Under senare delen av 2019 konverterades oljepannorna till biooljepannor. Förutom två reservpannor är nu fjärrvärmeproduktionen fossiloljefri.

För att möta framtidens kvalitets- och miljökrav tillsammans med förändringar i klimat och ett ambitiöst befolkningsmål måste VA-anläggningarna förnyas. Detta gäller framförallt de största anläggningarna Axsätters avloppsreningsverk och Blekens vattenverk. Utredningar som rör kapacitetsökning och kvalitetsförbättring pågår för båda anläggningarna. Varma somrar och snö- och regnfattiga vintrar gör att nivåer i råvattentäkterna är lägre än normalt. Utredningar för att hitta fler vattentäkter pågår för att säkra vattentillgången.

Nät/Teknik verksamheten har senaste åren rekryterat skickliga medarbetare, men det finns en utmaning i att fortsätta stärka kompetensen inom VA och fjärrvärme. Under året har det

förebyggande arbetet med underhåll och förnyelse av VA-ledningsnätet intensifierats. Det är ett arbete som ytterligare måste stärkas under kommande år.

Finspångs Tekniska Verk AB	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoomsättning	166	176	187	206	207
Balansomslutning	443	456	480	487	474
Årets resultat	4	5,6	5,4	3,1	0
Investeringsvolym	57	32	25	37	52
Soliditet (%)	8	11	13	16	18
Antal fast anställda)	45	49	52	56	59

Finspångs Stadsnät Finet AB

Finet har under året tecknat avtal med Finspång Fiber AB. De åtar sig att bygga ut fibernätet i de norra delarna av kommunen. Finet bygger ut nätet i de södra delarna av kommunen. Projekt har genomförts i Sjögesätter, Annsjön, Lämmetorp, Hällestad, Ljusfallshammar samt Gomma/Skäftesfall. Ytterligare projekt där projektering startat är Falla/Mässelköp, Klintorp/Båtstorp, Köp/Risinge, Prästköp/Solberga, Doverstorp/Sundet och Väg 1135 Sätra-Ljungsbro. Samtidigt arbetas det med färdigställande av förtätningar i centralorten.

På uppdrag av Kommunen har en upphandling för uppgradering av Wifi-nätet till kommunen gjorts

Finspångs Stadsnät Finet AB	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoomsättning	19,5	20,3	20,6	22,3	22,8
Balansomslutning	55	56	65	75	76
Årets resultat	0,5	0	0	0	-0,4
Investeringsvolym	9,6	10,3	15,5	12,7	15
Soliditet (%)	20	21	18	14	13
Antal fast anställda)	8	9	9	8	10

Verksamheter

Styrkortsredovisning

TILLVÄXT OCH UTVECKLING (kommunen som samhällsutvecklare)

Önskat läge

Finspångs kommun ska utvecklas utifrån samhällets behov och efterfrågan i samverkan externt och internt.

Finspång ska bidra till en hållbar global utveckling



Bra

Kommentar

Bedömningen är att måluppfyllelsen är god. Arbetet med att bidra till en hållbar global utveckling i form av framförallt ett kommunövergripande arbete med de 17 globala hållbarhetsmålen som inleddes 2018 har fortsatt med gott resultat även under 2019.

I arbetet med de 17 globala hållbarhetsmålen har under året ett flertal arbetsmöten hållits där tjänstepersoner, politiker och ledningsgrupperna från de kommunala bolagen medverkat. Arbetet har syftat till att identifiera lokala bidrag. Det vill säga vad vi som kommun kan göra för att bidra till de globala målen. Parallellt med detta har också diskuterats vilka indikatorer som kan användas för att se resultat av våra åtgärder. Detta har sedan utmynnat i en ny styrmodell och en ny budget och strategisk plan som baseras på Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen.

Representanter från den politiska ledningen har tillsammans med tjänstepersoner varit på studiebesök i Askers kommun som är en kranskommun till Oslo. Från och med 1 januari 2020 slås Askers kommun ihop med två andra kommuner. I styrningen av den nya kommunen kommer man att använda de 17 globala målen i Agenda 2030 som ramverk. Utbytet av erfarenheter med en kommun som kommit långt i arbetet med Agenda 2030 var mycket inspirerande och besöket lade grunden för ett fortsatt samarbete inom hållbarhetsfrågor.

Finspångs kommun antogs som en av 90 organisationer till det tvååriga nationella utbildningsprogrammet Glokala Sverige. I utbildningsprojektet, som drivs av FN-förbundet i samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR), kommer politiker och tjänstepersoner att få utbildning i vad Agenda 2030 står för och hur den globala agendan påverkar det lokala arbetet. I länet finns det en regional arbetsgrupp inom Glokala Sverige och denna arbetsgrupp har beslutat anordna en Agenda 2030-konferens i slutet av året. Konferensen kommer vara i Finspång och målgruppen är ledande politiker i Östergötland.

Kommunens hållbarhetsarbete har även visat sig i form av ett ökat engagemang på förskolor och skolorna. I kommunens förskolor har det arbetats tematiskt med hållbarhetsfrågor och de globala målen. Bergska gymnasiet har under 2019 tagit fram en global profil på sitt samhällsvetenskapliga program. Den globala profilen är valbar för studenter från och med höstterminen 2019. Under läsåret 2018/19 skrevs ett par gymnasiearbeten av elever i årskurs på tre på gymnasiet kring ämnen som kopplades ihop med kommunens verksamheter. I augusti 2019 presenterade personal från utvecklingsavdelningen de globala målen för lärare och elever inför kommande gymnasiearbeten som ska skrivas under läsåret 2019/20. Dessutom blev Bergska gymnasiet under hösten 2019 en FN-certifierad skola.

Gymnasieskolan har under läsåret 2018/19 haft sex elever på internationella projekt. Länderna de besökt är Tyskland, Litauen och Albanien. Projekten handlade om praktik på barnhem i Litauen, research i Albanien inför gymnasiearbetet och en toleransresa till Berlin. Två elever har inom sitt gymnasiearbete arbetat som volontärer på ett barnhem i Sydafrika.

Under höstterminen 2019 har elever från Bergska gymnasiet via projektmedel från Erasmus+ inlett ett samarbete med skolor i Norge och Tyskland med temat att bygga hållbart och miljövänligt. En projektresa till Norge har genomförts med elever från Bygg- och anläggningsprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet. Under våren 2020 kommer skolan ta emot elever och lärare från Tyskland och Norge.

Tillsammans med Siemens och NCC håller Finspångs kommun ihop ett lokalt hållbarhetsnätverk i Finspång. Nätverket syftar till erfarenhetsutbyte, nya idéer och kunskap kring de globala målen och hur arbetet med de globala målen förs ner på en lokal nivå.

I våras inkom en förfrågan ifrån en av våra vänorter, Salaspils i Lettland, om att bli en nordisk partner till dem i deras EU-projekt SUPERBcity. Under hösten tog Finspångs kommun emot representanter för Salaspils under en vecka och visade upp vår verksamhet. Besöket var framgångsrikt och kommunerna bestämde sig för att fortsätta samarbeta.

Finspångs Tekniska Verk arbetar kontinuerligt med att minska avfallsmängder, minska nedskräpning och att skapa en mer miljöanpassad avfallshantering.

Under april och maj månad deltog över 3 200 barn och unga från Finspång i Håll Sverige Rents kampanj Vi håller rent. Deras fina engagemang och kommunens insatser tog Finspång hela vägen till toppen på prispallen. 7 september bjöd därför organisationen Håll Sverige Rent hela Finspång på en konsert med Electric Banana Band och Bröderna Norberg i Slottsparken.

- Finspång var en av de tio kommuner som hade störst andel skräpplockande barn. Utöver skräpplockningen satsade kommunen bland annat på informationsspridning och annonsering. Valet var därför enkelt när vi skulle utse vilken kommun som skulle vinna konserten med Electric Banana Band, säger Johanna Ragnartz, VD på Håll Sverige Rent.

I de detaljplaner som utarbetats under året har såväl naturvärden som andra miljöfaktorer tillsammans med transportvägar och blandad bostadsbebyggelse prövats. Syftet med detta har varit att ge möjlighet till en resurseffektiv livsstil och ökad trivsel för kommunens invånare.

Kommunen är fortsatt en diplomerad Fairtrade City, vilket bland annat anger ambitionen att välja Fairtrade-märkta produkter, kommunicera ut Fairtrade och uppmärksamma för allmänheten vad diplomerings innebär. Arbetet med att tillskapa en ny och tydligare arbetsordning för Finspång Fairtrade Citys styrgrupp är ett arbete som kommer växlas upp under 2020.

Finspång ska vara en attraktiv boendekommun

 Bra

Kommentar

Bedömningen är att målet är uppfyllt. Befolkningen fortsätter att öka trots att invandringen har varit den lägsta på många år. Beredningen av den nya översiktsplanen och att arbetet med att ta fram detaljplaner för bostadsbyggande fått fart skapar möjligheter för fortsatt befolkningstillväxt.

I Medborgarundersökningen får Finspång bra betygsindex för Rekommendation, Fritidsmöjligheter och Utbildningsmöjligheter men låga värden för Bostäder.

I Finspångs tätort råder brist på planlagd byggklar mark för bostäder och verksamheter och kommunen har svårt att möta efterfrågan. Under året har all kommunens verksamhetsmark reserverats och sålts till intressenter som vill utveckla sin verksamhet i Finspång. Detsamma gäller på bostadsmarknaden där det råder stor brist på byggklar mark. För närvarande finns inga tomter i tätorten att erbjuda de 55 personer som är anslutna till kommunens tomtkö.

Under året har mycket resurser lagts på att skapa förutsättningar för att utveckla Finspång så att kommunen fortsätter att vara en attraktiv boendekommun. Arbetet med att ta fram en ny

översiktsplan för Finspång har fortgått under året. Översiktsplanen ska möjliggöra ytterligare områden för både bostäder och verksamheter. Samråd av förslaget till Översiktsplan 2020 har hållits.

Införandet av det nya kart- och informationssystemet (GIS) gör att rätt information och underlag finns tillgängligt vid planeringen för att utveckla Finspång.

Ett intensivt detaljplanearbete med flertalet planer har pågått under året. Planerna har de olika karaktärerna:

- Nya planer för bostadsbebyggelse
- Nya planer för verksamhetsmark av typen industri
- Nya planer för skolor, äldreboende och andra allmännyttigheter
- Uppdatering av befintliga detaljplaner för ändrad eller utökad användning

Under året har ett planprogram för Vistinge antagits vilket möjliggör för detaljpaneläggning av ett nytt bostadsområde. Detaljplan för Melby innebär möjlighet till 100 nya bostäder.

Detaljplaner för Stora Allén och Rejmyre 1:205, omfattande ungefär 20 bostäder, är klara att läggas fram för antagande.

Detaljplanen för Stationsområdet, som förväntades bli klar under året, har försenats.

Utifrån Finspång kommuns tillväxtmål och planerade utvecklingsområden som exempelvis stationsområdet och lasarettområdet bedöms behovet av resurser inom exploatering och planering vara fortsatt stort. Sektor samhällsbyggnad har under året förstärkt verksamheten med ytterligare en planarkitekt.

Flera av de ledande aktörerna i byggbranschen tror på ett minskat bostadsbyggande i Östergötland det kommande året. Både SCB:s och Sveriges byggindustriers prognoser visar att länets bostadsbyggemarknad är på väg att mattas av.

Enligt SCB:s statistik minskade antalet lägenheter som började byggas nationellt under första halvåret 2019 med 12 procent jämfört med samma period 2018. För Östergötlands del var motsvarande minskning inte i samma omfattning och hamnade på 6 procent. För Östergötlands del ökade antalet lägenheter i flerbostadshus som började byggas med 4 procent medan antalet bostadslägenheter i småhus minskade kraftigt, med 38 procent jämfört med samma period föregående år.

Det är oklart hur den vikande marknaden påverkar Finspång då nyproduktionstakten, sett till befolkningsutvecklingen de senaste åren, varit låg; endast 200 bostäder under en 10-års period, samt att kostnaderna per kvadratmeter för bostadsrätter och småhus är avsevärt mindre än i Norrköping och i länet som helhet.

Att skapa en attraktiv boendekommun är ett mångårigt arbete då det utöver detaljplaner och byggnation även omfattar en flyttkedja som möjliggör ett generationsskifte olika bostadsområden.

Befolkning

Månad	Folkmängd vid periodens slut	Folkökning	Födelseöverskott	Invandringsöverskott	Inrikes flyttningsöverskott	Justeringar
December 2018	21 758					
Januari	21 757	-1	-12	32	-29	8
Februari	21 762	5	-2	18	-11	
Mars	21 767	5	-1	12	-6	
April	21 769	2	-4	16	-7	-3
Maj	21 787	18	10	9	-1	
Juni	21 807	20	1	23	-6	2

Månad	Folkmängd vid periodens slut	Folkökning	Födelseöverskott	Invandringsöverskott	Inrikes flyttningsöverskott	Justeringar
Juli	21 855	48	6	26	17	-1
Augusti	21 870	15	-3	15	3	
September	21 887	17	3	17	-6	3
Oktober	21 863	-24	-10	5	-16	-3
November	21 901	38	5	13	20	
December	21 911	10	-3	8	3	2
Summa		153	-10	194	-39	

Under 2019 ökade invånarantalet med 153 personer och vid årets utgång var 21 911 personer folkbokförda i kommunen. Finspångs befolkningsökning sker främst i åldersspannet 0–18 år samt i åldrarna 24–40 år.

Kommunen har en hög inpendling till arbetsplatser i Finspång. Drygt 3 000 personer har sin arbetsplats i Finspång men är folkbokförda i grannkommunerna. Detta gör att Finspångs fortsatt har en hög nettoinpendling vilket bör kunna vara ett bra underlag för potentiell inflyttning.

Det ska finnas ett rikt utbud av kultur-, fritids- och friluftaktiviteter av god kvalitet



Varning

Kommentar

Bedömningen är att målet om att det ska finnas ett rikt utbud av kultur-, fritids- och friluftaktiviteter inte till fullo uppnås. Mycket är bra som att Finspång har utsetts till Östergötlands bästa friluftskommun, kommunen har under året varit framgångsrik medarrangör till o-ringen i orientering och våra idrotts- och fritidsanläggningar utvecklas. Det finns dock en tendens till att föreningsutbudet för ungdomar inte inkluderar alla och att det upplevs svårt att komma in i det ordinarie föreningslivet.

Arena Grosvad

I slutet av juli var Arena Grosvad en av arenorna för O-ringen i orientering. Två av etapperna gick med utgångspunkt från Grosvad under två tävlingsdagar. Finspångs kommun har fått mycket beröm för sin del av arrangemanget som totalt drog över 23 000 besökare och som O-ringen själva bedömde som mycket lyckat vilket även deras rapport och brukarundersökning visar på. Arrangemanget kan ses som en stor succé både för Arena Grosvad som arena och Finspång som plats för större arrangemang. O-ringen har gett kommunen erfarenhet av större arrangemang och förhoppningsvis också etablerat orten som intressant för mer omfattande event i framtiden.

Utveckling av Arena Grosvad går fortsatt framåt. Antalet omklädningsrum och boendemöjligheter har utökats. Nya platser för aktiviteter har tillkommit under året, bland annat i form av spelplaner för cricket och en beachhandbollsplan. I slutet av augusti påbörjades också byggnation av ny skatepark som anläggs i anslutning till Arena Grosvad.

Besöksantalet på Arena Grosvad 2019 uppskattas till ca 250 000 besökare vilket går att jämföra med föregående år. Notera att mätning endast är för bad och gym.

Arena Grosvad är både en vinter- och en sommaranläggning för att skapa möjlighet till idrott och annan hälsofrämjande verksamhet året om. Under 2019 har höstens väder slagit hårt mot vinteridrottens möjligheter att verka. Den befintliga bandyplanen ligger dessutom inom ett område där markförutsättningarna inte är de bästa vilket påverkat möjligheterna för skridskoåkning. Planen har fått större sättnings- och sektor samhällsbyggnad har fått uppdraget att utreda och föreslå en annan placering. Frågan har diskuterats med bandyförningen men ingen alternativ plats har hittats.

Ett förslag på en tillfällig lösning på befintlig plats har tagits fram och beslutats av kommunstyrelsen.

Friluftsbete

Finspångs kommun är Östergötlands bästa friluftskommun i Naturvårdsverkets undersökning. I den nationella rankningen klättrar Finspång till plats 16 från plats 22.

Ett stort inventeringsarbete av Finspångs friluftsområden har genomförts. Det ligger till grund för den natur- och friluftspan som tas fram och som även använts som underlag i ny översiktsplanen. Natur- och friluftspanen kommer att ge en bra utgångspunkt för hur Finspång kan fortsätta att utvecklas som en ort med ett aktivt och nära natur- och friluftsliv som är tillgängligt för alla.

I nationella sammanhang och i samverkan med andra får kommunen bekräftat att det väl genomtänkta arbetet inspirerar. Kommunens fritidsutvecklare och naturvårdssamordnare har under året varit anlitade som externa föredragshållare vid ett antal tillfällen och var även inbjudna att prata på friluftsförbundets arrangemang under Almedalsveckan tillsammans med kommunstyrelsens ordförande.

Under året har det bildats ett kommunalt Natur- och friluftsråd där friluftsförbundets frågor kan belysas och diskuteras från olika aspekter och perspektiv med direkta ingångar i den politiska processen. I rådet ingår politiker, tjänstepersoner, föreningar och företag i Finspång.

Föreningar

En betydande del av de kultur- och fritidsaktiviteter som finns tillgängliga i Finspång är anordnade av ideella organisationer och privata initiativ. Svenska kommuner och regioners (SKR) utvärderingen Kommunkompassen visade att Finspångs kommun har en välutvecklad samverkan med civilsamhället.

//Sista dag för ansökningarna 27 februari 2019//Ansökningarna om aktivitetsbidrag 2019 visar... att både antalet föreningar och deltagandet i de olika föreningsaktiviteterna minskar "...och vi kan se 2019 (att trenden håller i sig allt vi förbättrar oss, ser en skillnad/ är annorlunda).."

Analys...Invänta Patriks statistik...Oroväckande är att vissa grupper inte inkluderas eller deltar i det utbud som finns att tillgå. En av anledningarna är att kultur- och fritidsintressen allt oftare utövas via olika företag eller kompisgrupper men det finns också tendenser som pekar på att det upplevs svårt att komma in i det ordinarie föreningslivet."

Kommunen har tydligt visat ett proaktivt förhållningssätt till denna utveckling. Lovaktiviteter och satsningar på ungdomar som Sportis camp, Idrottens dag och Camp Grosvad slår under 2019 deltagarerekord och fungerar utmärkt. Dessa aktiviteter är främjande ur ett inkluderande perspektiv och att upplevs som socialpolitiskt viktiga. En bra insats för att främja barns fritid under skolloven samt att ge förutsättningar för att unga kan få direkta ingångar till ordinarie förenings- och friluftaktiviteter som erbjuds i Finspång.

I avtal och samarbete med Sisu har en rad föreningsträffar ägt rum. Temat för året har varit trygg idrott där medverkande föreningar med stöd av Sisu gjort handlingsplaner för den egna föreningen om hur just de kan bedriva en idrott med fokus på trygg miljö för alla deltagare och medlemmar.

Kultur

Den reviderade kulturstrategin ligger hos kommunfullmäktige för beslut. Den nya organisationen för kulturverksamheten i Finspångs kommun som innefattar allmänkultur, kulturskola och bibliotek är på plats. Från att tidigare ha varit tre enhetschefer är det nu en kulturchef med övergripande ansvar och en ny bibliotekschef.

Organisationsförändringen kommer att innebära en större samverkan mellan de olika kulturgrenarna vilket kommer leda till ett bättre resursutnyttjande. Exempelvis genom samarbete mellan bibliotekspedagog, kulturpedagog och kultursamordnare för barn och unga.

Det treåriga Nycirkussamarbetet är avslutat i och med föreställningen Bloom som visades på

Bergslagstorget i slutet av augusti.

Biblioteket

Biblioteksverksamheten har under 2019 präglats av två saker som båda har ledordet: Förändring.

Huvudbiblioteket har under 2019 genomfört en flytt. Gymnasieskolorna som biblioteket delade lokaler med hade behov av större ytor och biblioteket hade önskemål om lättnavigerade lokaler. Beslut togs av kommunfullmäktige och ett stort arbete inleddes av fastighetsägaren Amasten att bygga om övre plan på köpcentret Kristallen. Resultatet av ombyggnaden blev bra och inflyttning av huvudbiblioteket gjordes under sommaren 2019 med invigning i augusti. Under sommaren och hösten var inköp och programverksamheten neddragen för att hantera flytten. Placeringen i centrum har lett till en ökning av att antalet nyregistrerade låntagare. Bibliotekets studierum nyttjas i stor utsträckning och de är bokade dagligen. Bibliotekets placering vid förvaltningstorget har öppnat upp för ett närmare samarbete med övrig kommunal verksamhet. Till exempel har el- och energirådgivning bedrivits i studierum på biblioteket.

Samarbete med andra sektorer pågår även i Skolbibliotekets projekt. Projektet påbörjades hösten 2019 och kommer att pågå i två år. Statligt bidrag från kulturrådet finansierar initiativet. Projektet genomförs i nära samarbete med sektor Utbildning. Projektets tre mål:

- Nulägesanalys över skolbiblioteksverksamheten i Finspångs kommun (2019)
- Uppbyggnad/utveckling av skolbibliotek på utvalda grundskolor i kommunen (2020)
- Ta fram strategiplan för skolbiblioteksutveckling i Finspångs kommun (2021)

I snitt hade biblioteket 4 750 besökare i månaden baserat på den besöksstatistik som finns för de månader biblioteket har haft öppet under 2019. Det blir i snitt 190 besökare per dag då biblioteket har öppet. Totalt antal utlån inklusive omlån var cirka 77 000, omräknat i antal lån per kommuninvånare så blir det 3,5 lån per invånare. Utbudet kring böcker på olika språk är varierat då biblioteket lånade ut böcker på 55 olika språk samt teckenspråk. De fem största språken var i fallande ordning, svenska, engelska, finska, arabiska och persiska. Biblioteket erbjuder också möjligheten att låna böcker digitalt, 3180 utlån skedde av e-media under 2019.

Biblioteket har under året köpt in 3 000 exemplar av böcker, ljudböcker, filmer och tidskrifter.

Biblioteket har genomfört ca 15 programpunkter under 2019 med blandat innehåll och för olika målgrupper. Lokalhistoria, författarbesök, vårens/höstens böcker samt bokcirklar är uppskattade programpunkter med bra besöksantal. Barngrupper från förskolan har besökt biblioteket under hösten där 'lära känna' biblioteket och sagostund har ingått i besöket.

Kulturskolan

Kulturskolan har under 2019 breddat sin verksamhet med undervisning i film och animation. Syftet med den satsningen är att nå fler elever till vår fritidsverksamhet och skapa möjlighet för ett ökat samarbete med grundskolan. I fritidsverksamheten kan vi i nuläget nå 40 barn och unga per vecka vilket innebär 10 procents ökning av vårt elevantal.

För att nå våra nyanlända barn har vi under året fortsatt vårt arbete att samarbeta med SFI-undervisningen i Finspång. Ett flertal av kulturskolans lärare har besökt undervisningen på Bergska och skapat kontakt med i första hand föräldrar till barn som är i vår målgrupp. Vi kan tydligt se en ökning av nyanlända barn i vår verksamhet vilket är glädjande.

Ett kulturlag har bildats under året. Det primära syftet med gruppen är att med en kulturell bredd bedriva utåtriktad och uppsökande verksamhet så vi kan uppnå målet med att nå alla barn i kommunen.

Kulturhuset

Verksamheten för vuxna har haft ett brett utbud av kulturaktiviteter. Under året har 9 konserter, 168 bio-förställningar och två dansföreställningar arrangerats. En stor del av Kulturhusets verksamhet är konferenser och under året har totalt 465 olika möten och konferenser hållits.

För barn och unga har kulturgarantin för grundskolan uppfyllts. Vi har haft statsfinansierade projekt inom skapande skola, barnteatrar och skolbioföreställningar. Totalt har 5 945 barn och unga deltagit vid våra evenemang.

Ändamålsenlig och attraktiv utbildning ska finnas i Finspång



Varning

Kommentar

Bedömningen är att målet om en ändamålsenlig och attraktiv utbildning inte till fullo uppnås för verksamhetsåret 2019. Kvalitetsrapporterna visar att verksamheterna har olika utvecklingsområden. Kommunen arbetar aktivt för att väcka nyfikenhet och öka attraktiviteten för den verksamhet och de utbildningar som finns i kommunen. Nedan redovisas hur de olika verksamheterna har arbetat för att nå målet.

Förskolan

Förskoleplats har kunnat erbjudas till samtliga barn i kommunen. Några familjer har inte fått sitt förstahandsval och därför tackat nej till erbjudande om förskoleplats. Förutom möjligheten att välja förskola nära hemmet eller arbetsplatsen finns möjligheten för föräldrarna att välja en förskola med en specifik pedagogik.

Följande förskolor erbjuder:

- åldershomogena grupper – Hårstorp, Ängslyckan, Lillängen, Sanden samt delar av Dunderbacken
- ur och skur-pedagogik - Brenäs förskola,
- finskspråkig förskoleverksamhet – Dunderbackens förskola
- Reggio Emilia-inspirerad pedagogik - Hårstorps förskola. Även vissa av de andra förskolorna använder sig av denna pedagogik i delar av sin verksamhet.
- Högklints förskola erbjuder under 2019 omsorg under kvällar och nätter.

Allt fler förskolor arbetar utifrån skolverkets intentioner med mindre barngrupper. Syftet är att öka barnens delaktighet och inflytande över sin vardag.

Samtliga förskolor har ökat sin grundbemanning. Förändringen gör att kvaliteten inte äventyras när någon från personalgruppen är frånvarande eftersom man då bemannar med någon som redan ingår i personalgruppen. Denna förändring i grundbemanningen har påverkat barngrupperna positivt. Barnen upplevs som tryggare. Även personalens arbetsmiljö har blivit bättre när vikarieomsättningen minskat.

Ett prioriterat område som förskolan har arbetat med är att utveckla förskolemiljöerna så att de blir ändamålsenliga och speglar läroplanens intentioner. Så väl lärmiljöerna som de fysiska inne- och utemiljöerna har utvecklats. De nya pedagogiska materialen uppmuntrar barnen att vara mer utforskande och experimenterande.

För att tillmötesgå den stora efterfrågan på förskoleplatser har det beslutats att en ny och större förskola ska byggas i Lotorp.

Grundskolan

Under 2019 har grundskolan, med elevernas resultat i fokus, arbetat vidare med att:

- förankra det systematiska kvalitetsarbetet
- öka likvärdigheten på och mellan skolorna
- se över och förbättra gällande rutiner.

I Lärarförbundets rankning av de bästa skolkommunerna 2019 hamnade Finspång på 132 plats av landets 290 kommuner. Det var en markant förbättring från bedömningen från 2018 då kommunens placering var 193.

Våren 2019 fick Grosvadsskolan och Nyhemsskolan F-6 erbjudande från Skolverket att delta i den treåriga utvecklingsinsatsen Samverkan för bästa skola. Under hösten inleddes arbetet på de båda skolorna och hos huvudmannen.

Våra grundskolor har beviljats ett likvärdighetsbidrag som har fördelats främst utifrån socioekonomi. På Grosvadsskolan användes bidraget till att anställa tre skolmentorer. Förutom dessa tre bekostar skolan ytterligare tre skolmentorer. Dessa anställdes under våren och tar över mentoruppdraget från ämneslärarna för årskurserna 7-9.

Förstelärarna har erbjudits kompetensutveckling i form av inbokade forum där varje förstelärare delar med sig av egna praktiska erfarenheter kring skolutveckling och ger exempel på metoder som får undervisningen att fungera.

Forumerna har också använts till att gå igenom och reflektera över förstelärarnas uppdrag.

Skolinspektionen har påpekat att Finspångs grundskolor inte har tillgång till skolbibliotek i den omfattning som skollagen kräver.

Under hösten har en genomgång av hur det ser ut i de olika skolorna gjorts. Några har bibliotek som fungerar väl medan andra saknar det helt. Kartläggningen som genomförts under hösten 2019 visar stora skillnader mellan enheterna. Skillnader som måste utjämnas för att uppfylla skollagens krav på likvärdighet.

Följande områden framkom vid analysen av kartläggningen:

- ändamålsenliga lokaler
- synen på skolbiblioteket som en pedagogisk resurs
- böcker samt andra mediers anpassning till elevernas behov
- personalbemanning

Vidare visade kartläggningen att skolledare har en varierad förståelse kring hur skolbiblioteket kan integreras som en pedagogisk resurs i elevens lärande. Det finns ett behov av att stödja verksamheterna kring organisering och bemanning av skolbiblioteket.

Sektorn har beviljats ett ekonomiskt bidrag från statens kulturråd för att kunna anställa en bibliotekspedagog. Bidraget uppgår till sammanlagt 900 000 kr och är fördelade på två år. Pedagogen ska utveckla samarbetet mellan kommunens grundskolor och kommunbiblioteket och bidra till att skolorna kan bygga upp egna bibliotek. Bibliotekspedagogen tillträdde sin tjänst den 2 september och kommer inom ramen för projektanställningen utveckla skolbiblioteken på skolorna Rejmyre, Grosvad samt Viggestorp. Syftet är att möta skollagens krav men även att sprida goda exempel kring effekterna av ett inkluderande skolbibliotek utifrån en likvärdighet för samtliga skolenheter.

För att väcka intresse och säkerställa framtida kompetensförsörjningsbehov har sektorn deltagit på mässor och på lärarutbildningens inspirations- och marknadsföringsdag.

Den pågående översynen av Finspångs skolstruktur visar att de fysiska lokalerna håller en ojämn kvalitet. Den skiftande lokalkvalitén påverkar också likvärdigheten negativt.

En ny elevhälsoplan har tydliggjort organisationen för elevhälsan i Finspångs kommun. Centrala barn- och elevhälsan har förändrat sitt arbetssätt. Nu möts skolorna av team sammansatta av personer med olika professioner. Teamen arbetar mer förebyggande och med fokus på lärmiljöer och närvaroarbetet.

Gymnasieskolan

Vid årsskiftet 2019 påbörjades en utredning gällande gymnasiet och vuxenutbildningen i Finspång. Syftet med utredningen är att ta fram förslag på hur de gymnasiala verksamheterna kan utvecklas för att fortsätta att vara attraktiva, ändamålsenliga och ekonomiskt hållbara. Samarbetet mellan Bergska gymnasiet, Curt Nicolingymnasiet (CNG) och Vuxenutbildningen skulle också utvecklas.

För att få ett underlag att utgå ifrån genomfördes under vårterminen 2019:

- intervjuer med elever i årskurs 9 och elever på introduktionsprogrammen (IM)
- samtal med CNG ledningsgrupp gällande Finspångs gymnasieutbud
- intervju med två representanter från Tillväxt Finspång.

Under hösten har utvecklingsgruppen skrivit ett förslag på utvecklingsområden. Förslaget behandlar programutbudet, gymnasieprogrammets placering och olika utbildningsformer. Förslaget har lämnats till utbildningschefen för fortsatt utredning.

Under hösten har ett samarbete inletts med CNG gällande Yrkesintroduktionen (IM).

Bergska gymnasiet egen utvecklingsgrupp gjorde under föregående läsår en översyn av de gymnasieval som elever boende i Finspångs närområde gjort. Analysen ledde till att Bergska gymnasiet från och med höstterminen 2019 erbjuder två nya utbildningsvägar på gymnasiet. Ekonomiprogrammet erbjuder inriktningen juridik och Samhällsvetenskapsprogrammet erbjuder en global profil. Ekonomiprogrammet fick många sökande.

Det konstaterades också att yrkesprogrammen behöver utökas eftersom söktrycket är så stort att alla behöriga elever inte kommer in på det program och den skola de önskar.

Under vårterminen startade utvecklingsgruppen på Bergska gymnasiet ett samarbete med representanter från Finspångs kommun kring de av Förenta Nationerna antagna globala målen och implementeringen av Agenda 2030. Klimatfrågan är central för många ungdomar i dagens samhälle och Bergska gymnasiet har under hösten blivit en FN-certifierad skola.

En något högre andel av Finspångseleverna sökte till gymnasieskolorna i Finspång än under de föregående åren. Under antagningsåret 2019 så var det 325 ungdomar från Finspång som skulle söka gymnasieutbildning. 239 av de sökande från Finspång hade val till Bergska gymnasiet och 161 hade något av sina val till en utbildning på Curt Nicolingymnasiet. 83 procent av ungdomarna gjorde något av sina val till en gymnasieutbildning på någon av Finspångs gymnasieskolor.

Ser man enbart till förstahandsvalen så sökte 121 av ungdomarna ett program på Bergska gymnasiet i första hand. I det antalet ingår även sökande till introduktionsprogrammen. 83 av de sökande från Finspång sökte ett program på Curt Nicolingymnasiet i första hand. Det innebär att 63 procent av Finspångs ungdomar i första hand valde ett gymnasieprogram i hemkommunen.

Totalt blev 308 elever antagna. 189 på Curt Nicolingymnasiet och 119 på Bergska gymnasiet.

107 av de antagna eleverna var kvinnor, 201 var män.

Enligt antagningsstatistiken hade totalt 352 elever valt ett gymnasieprogram i Finspång som sitt förstahandsval. 148 av dessa elever var vid söktillfället folkbokförda i en annan kommun än Finspång.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildning erbjuder Svenska för invandrare (SFI), grundläggande och gymnasial utbildning samt olika yrkesutbildningar.

Endast Linköping och Norrköping anordnar fler yrkesutbildningar i regionen än Finspång gör. Det höga antalet genomförda yrkesutbildningar har gjort att vi erhållit högre statsbidrag än förväntat. Vilka yrkesutbildningar som ges, och i vilken form de ges, förändras från termin till termin beroende på vilka behov näringslivet har och vilka förutsättningar de studerande har.

I egen regi finns för närvarande följande ändamålsenliga yrkesutbildningar:

- Barnskötarutbildning inom yrkes-SFI
- Operatörsutbildning inom industri i samverkan med Curt Nicolingymnasiet,
- Köks- och restaurangutbildning,
- Vård- och omsorgsprogrammet erbjuds i samarbete med extern utbildningsanordnare.

Det finns även möjlighet att läsa på distans. Distansutbildningarna genomförs av externa utbildare.

Vuxenutbildningen håller på att bygga upp ett Lärcentrum där eleverna får stöd av lärare på plats på eftermiddag och kvällstid. Detta främst för att möta distanselevernas behov men även de elever som har närstudier.

I regionen finns nätverk för Vuxenutbildningen där frågan om attraktivitet, utbud och behov ständigt diskuteras.

Digitala verktyg

Sektor utbildning fortsätter utveckla förhållningssättet digitalisering i syfte att ge eleverna en utvecklad digital kompetens. En ny utbildningsplan för att fortbilda personal inom digitalisering är presenterad för verksamheterna. Implementeringen av digitala verktyg i form av datorer och läsplattor följer tidsplanen. Gymnasieskolan har tidigare haft en egen lösning men är numera införlivade i den gemensamma digitaliseringsplanen.

Personalen får kontinuerlig kompetensutveckling att:

- förstå digitaliseringens påverkan på samhället
- kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt
- kunna lösa problem och omsätta idéer i handling.

Sektor utbildnings digitaliseringsgrupp förbereder för att upphandla två nya verksamhetssystem. Det ena för bedömning av elevers kunskapsutveckling inom grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Det andra för dokumentation och kommunikation med vårdnadshavare inom förskolan.

Finspång ska ha en hållbar social utveckling



Bra

Kommentar

Bedömningen är att Finspång har en hållbar social utveckling. Arbetet för god hälsa och välbefinnande är omfattande, sektorsövergripande och konkret. Det lyckade resultatet av extratjänster bidrar starkt till bedömningen. Därutöver är sjukpenningtalet lägre i Finspång än i riket.

Ingen fattigdom

Statistiska centralbyråns mätning gällande barn och ungdomar i ekonomiskt utsatta hushåll visar att 9,5 procent av invånarna 0-19 år bodde i ekonomiskt utsatta hushåll i Finspångs kommun 2017. I jämförelse med riket samma år hade Finspång en lite högre andel barn och ungdomar i ekonomiskt utsatta hushåll. I alla beslut som tas inom försörjningsstöd idag beaktas barnperspektivet. Arbetsmarknadsenheten arbetar för att få ut föräldrar i sysselsättning, till exempel via extratjänster, i syfte att lyfta familjerna ur ekonomisk utsatthet.

Arbetet fortgår för att merparten av de som får försörjningsstöd och som står till arbetsmarknadens förfogande, ska befinna sig i kompetenshöjande verksamhet. Kön till kommunens arbetsmarknadsenhet växer och för närvarande står ungefär 40 personer i kö till 100 platser. Ökningen bedöms bero på att Arbetsförmedlingens erbjudna insatser blir allt färre. Arbetet med extratjänster under perioden 2017-2019 gav ett mycket bra resultat då ungefär 40 procent av personerna i extratjänst gick över till anställning eller studier. Detta kan jämföras med att arbetsmarknadsåtgärder brukar ge ett resultat där 20-25 procent går in i självförsörjning efter avslutad åtgärd. Gruppchefen för vuxenenheten och enhetschefen för försörjningsstöd har fått ett uppdrag att tillsammans arbeta fram ett arbetssätt och flöde som främjar samarbete kring behandling och sysselsättning. Det långsiktiga målet är att därigenom minska behovet av långvarigt försörjningsstöd.

Andelen vuxna biståndstagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något i den senaste nationella mätningen. Finspång ligger några procentenheter under riket i stort. Försörjningsstödsenheten arbetar aktivt för att försöka förebygga att gruppen med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd ökar, bland annat genom extratjänster. Främsta anledningen till att kommuninvånarna uppbär försörjningsstöd är arbetslöshet, vilket ger goda förutsättningar för att

arbeta med att dessa personer ska komma i arbete.

Hälsa och välbefinnande

Folkhälsorådet har haft kontinuerliga sammanträden under året och de frågor som avhandlats har varit av skiftande karaktär, alltifrån aspekter inom ANDT-området till områden rörande socialt engagemang, fritidsfrågor och mänskliga rättigheter.

Projektet Tidiga och samordnade insatser för barn & unga (TSI) startade under hösten 2018. Det är ett regeringsuppdrag som gått till Skolverket och Socialstyrelsen och som pågår 2018-2020. Syftet är att utveckla goda och hållbara samverkansformer mellan skola, förskola, socialtjänst och regionen. Inom TSI har det under året pågått arbete inom olika områden. Ett område har varit att genomföra en vägledningsgrupp för föräldrar med barn i förskoleåldern. Fler liknande grupper kommer startas framöver. Möjligheten att starta en Familjecentral i Finspång har utretts och ligger för politiskt beslut. Ungdomshälsan har genomfört en utbildning om hälsa för kommunens elever i årskurs 8. Ett arbete pågår för att se över befintliga samverkansrutiner och framtagande av struktur för aktuella rutiner.

Kommunens förskolor arbetar med hållbarhet ur socialt och ekologiskt perspektiv. Målet är att tillsammans skapa nyfikenhet och ett långsiktigt engagemang i arbetet med de olika hållbarhetsperspektiven. Personalen har gått utbildning inom området och under 2020 kommer medel att sökas från Kulturrådet för att kunna erbjuda eleverna teaterföreläsningar med temat hållbarhet.

Kommunens arbete med sommarlovsaktiviteter har fortsatt varit väldigt lyckosamt. Det finns ett stort intresse av aktiviteterna. Alla intresserade barn och unga fick inte plats på alla de aktiviteter som de hade önskat att delta i under sommaren 2019. Kommunen har i samarbete med idrottsrörelsens studieförbund SISU erbjudit utbildningar riktade till kommunens idrottsföreningar inom temat trygg idrott. I samband med detta har föreningarna, med stöd av SISU och kommunen, tagit fram handlingsplaner för arbetet med trygg idrott. Arbete sker kontinuerligt med att verkställa fritidsbeslut, exempelvis inom idrotten, gällande skatepark och lekparken men också kring mer naturinspirerande och naturvårdande insatser.

Resultatet för 2019 års ungdomsenkät Om mig, som genomförs årligen med elever i årskurs 8 och år 2 i gymnasiet, sammanställs och rapporteras på hemkommunnivå av regionen under februari 2020. Enkäten syftar till att få kunskap om ungdomars hälsa och livsstil. Ett utvecklingsarbete är startat under året i Finspång för att förbättra användandet av resultaten i Om mig – enkäten, genom att tillsätta en arbetsgrupp och en referensgrupp. Vidare har samarbete med regionen skett för att få stöd i utvecklingsarbetet.

Inom äldreomsorgen pågår ett utvecklingsarbete kring kommunens träffpunkter. Målsättningen är att alla äldre personer inom kommunen ska ha samma förutsättningar att kunna delta vid träffpunkter, oavsett var man bor. Ett liknande utvecklingsarbete pågår även inom våra äldreboenden, där det handlar om att tillse att de boende ges samma vård och omsorg, oavsett boende.

Arbetet med utbildningen Första hjälpen till psykisk hälsa fortgår. Flera grupper av medarbetare inom olika verksamheter har genomgått utbildningen. Kommunen har fyra egna utbildare, vilket bedöms trygga en långsiktig kontinuitet. Översyn av kommunens arbete kring suicid pågår för att identifiera utvecklingsbehov.

Arbete pågår med att ta fram en ANDTS (alkohol, narkotika, tobak, dopning, spel) - strategi för Finspångs kommun. Arbete pågår inom ANDTS i kommunen i form av exempelvis Tobaksfri duo som är ett förebyggande program på högstadiet, hälsoutbildning, 100% Hårdträning som är ett förebyggande arbete mot dopning, behandlingsprogram och rökfri arbetstid som riktar sig till medarbetarna i kommunen. Kommunen och polisen utför samordnad alkoholtillsyn i restaurang- och krogmiljö. Vidare sker samverkan i form av SMADIT (samverkan mot alkohol och droger i trafiken) som handlar om att personer som misstänks för ratt- eller drograttfylla snabbt ska komma i kontakt med socialtjänst eller beroendevård. I Finspång används även samverkansmetoden SSPF, (skola, socialtjänst, polis och fritid) för att tidigt fånga upp individer där det finns ett riskbeteende, inte bara gällande ANDT-området.

Anständiga arbetsvillkor och full sysselsättning

Finspångs sjukpenningtal ligger lägre än i riket och är det tredje lägsta i Östergötland. Sjukpenningtalet har ökat 0,4 dag från föregående år samtidigt som det i riket har minskat ungefär lika mycket.

Ungdomsarbetslösheten sjönk både nationellt och lokalt i Finspångs kommun under första halvåret för att sedan öka och totalt sett hamna högre än föregående år. Ungdomsarbetslösheten är högre och ökade mer i Finspång jämfört både med riket och Östergötland.

Kommunens arbetsmarknadsenhet har verksamhet riktad specifikt till ungdomar i syfte att göra dem anställningsbara. Mer praktiskt stöd för att rusta ungdomarna för arbetslivet har behövts och arbetsmarknadsenheten har tillsatt en ungdomscoach som arbetar med målgruppen. Metodutveckling har skett under året för att förbättra resultatet. Kommunen och Arbetsförmedlingen har ett avtal gällande arbetslösa ungdomar men Arbetsförmedlingen använder inte Arbetsmarknadsenheten i så stor utsträckning som det finns kapacitet för. Samtal pågår med Arbetsförmedlingen för att åtgärda detta.

Hållbara städer och samhällen

Arbete pågår löpande för att möjliggöra en blandad bebyggelse i kommunens detaljplaner, vilket bidrar till en hållbar social utveckling. Fokus har under året även varit att utveckla fastighetsförvaltningen för att utbildnings- och omsorgsverksamheterna ska ha goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Finspång ska ha en hållbar ekologisk utveckling

 Bra

Kommentar

Kommunens arbete för en hållbar ekologisk utveckling har varit fortsatt starkt under 2019. De betydelsefullaste insatserna bedöms vara arbetet med klimatanpassningsplanen, den kommande tillgängligheten av fossilfritt bränsle, tillsättning av kommunens natur- och friluftsråd samt bedriften av kommunens skolor att vara en av de 10 kommuner som hade största andel skräpplockande barn i kampanjen "Vi Håller Rent".

Kommunens arbete för att minska vår verksamhets klimatpåverkan sker på många fronter vilket starkt bidrar till att detta mål bedöms som uppfyllt. Kommunens hållbarhetsstrateg har utöver det kommunala uppdraget använts i ett externt energisamarbetsprojekt med Siemens.

Livsmedelskonsumtion

Kommunens kök fortsätter att bidra starkt till en hållbar ekologisk utveckling. Andel ekologiska av kommunens inköp låg på 30,5 procent mätt i kr av kommunens livsmedelsinköp vilket är något mer än målet.

Andelen närproducerade livsmedel av kommunens inköp blev 37,5 procent, en ökning med 10,4 procentenheter från 2018. Störst är andelen färskvaror mätt i kronor som avser färskt kött och korvprodukter.

Finspångs kommun samverkar med Upphandlingscenter Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen, detta innebär att avtal som tecknas till stor del utgår i från de större kommunernas ambitionsnivåer.

Varje dag mäts både serveringssvinn (mat vi producerar men som inte går åt och vi inte kan ta tillvara på) och tallrikssvinn för att tydliggöra matsvinn för kökspersonal och för elever. Den mat som ändå blir över trots att köken arbetar med att producera rätt mängd mat tas tillvara på genom att laga till nästa dag. Antingen serveras ett tredje alternativ eller så gör köket en ny rätt och även då som ett tredje alternativ som vi kallar Left over eller klimatsmart.

Klimatanpassningsplan och klimatväxlingsystem

En klimatanpassningsplan antogs av kommunfullmäktige i december.

Ett förslag till klimatväxlingssystem med koldioxidfond har tagits fram under året. Förslaget kommer att skrivas fram till kommunstyrelsen i början på 2020. Arbetet med riktlinjer beräknas kunna vara klar för att presentera till sista mars 2020.

Kommunen arbetar även på många fronter för att minska klimatpåverkan av vår egen verksamhet. En studie har genomförts för att utreda var solceller kan placeras på kommunens fastigheter för att ha störst effekt. Under våren 2020 ska en utbyggnadsplan för solceller tas fram. Vi ser också över våra fordonsinköp för att öka användningen av förnybara bränslen som etanol och icke-fossilt dieselbränsle (HVO).

Under 2019 har det inte funnits någon möjlighet att tanka rent HVO-bränsle i Finspång. Detta i kombination med att vi inte tankat etanol i den utsträckning vi borde innebär att andelen fossilfritt bränsle har sjunkit från 20 procent 2018 till 8 procent 2019.

Efter ett omfattande arbete med bränsleleverantörer finns från årsskiftet åter tillgång till HVO i Finspångs tätort.

Under våren 2020 kommer en informationskampanj att genomföras för att säkra att kommunkoncernens fordon tankas fossilfritt i så stor utsträckning som möjligt. En omställning till flera elfordon är en mycket viktig del av omställningsarbetet som behövs för att minska vår klimatpåverkan.

Antalet elcyklar i kommunens verksamheter ökar och kommunens cykel och el-cykelpool blir mer och mer populär.

Under året har mindre än 1 procent av fjärrvärmeproduktionen skett med fossilolja. Ungefär hälften av energin vid fjärrvärmeproduktionen kom från förbränning av hushållsavfall. Naturvårdsverket räknar med att ungefär en tredjedel av energin i hushållsavfall utgörs av fossila fraktioner. För att minska klimatpåverkan måste vi framförallt arbeta på att sortera bort plasten ut hushållsavfallet.

Natur- och friluftsliv

Under våren beslutade kommunstyrelsen om tillsättning av kommunens natur- och friluftsråd. Arbetet i rådet har påbörjats under hösten.

Ett förslag till natur- och friluftsplen har tagits fram för att få till ett strategiskt arbete för natur-och friluftsliv. Planen kommer att leda till kunskapsuppbyggnad, ge praktiska åtgärdsförslag samt vara ett underlag för fysisk planering. Förslaget har under hösten skickats ut på remiss till kommunens natur- och friluftsråd och beräknas vara färdigställd i februari 2020.

Antalet genomförda eller pågående naturvårdande projekt under året har uppfyllt styrtalet. Exempel på projekt som genomförts och pågår är:

- åtgärder för vilda bin
- inventering av vattensalamander
- uppsättning av fladdermusholkar
- övriga åtgärder för att främja insekter
- åtgärds paket för att minska växten jätteloka.

Arbetet med att uppdatera objektskatalogen för skyddade områden slutfördes under hösten 2019.

Vattenvård och dagvattenhantering

Kommunen ansvarar för Finspångsåsarna vattenråd som är en samrådspattform för vattenfrågor. Vattenrådet har haft ett flera möten under året där bland annat statusen i kommunens vattenförekomster diskuterats.

Kommunen har beviljats 750 000 kr för ett projekt för att skapa en mer hållbar hantering av dagvatten i kommunen. Bidraget är inom ramen för lokala vattenvårds projekt (LOVA). Projektets övergripande mål är att dagvattnets påverkan på våra sjöar och vattendrag ska minska och våra samhällen ska anpassas till ett förändrat klimat.

Projektet är ett samarbete mellan flera sektorer inom kommunen tillsammans med Finspångs Tekniska Verk. Arbetet kommer att pågå under 2021 och 2022.

Uppmuntran till verksamheternas delaktighet att bidra till den ekologiska utvecklingen

Riktlinjer för kommunens miljöpott har beslutats i kommunstyrelsen och 2019 års medel beslutades efter sommaren. Intresse för miljöutvecklingspotten var väldigt stort med ansökningar för bland annat:

- minskad klimatpåverkan genom hållbart resande
- ökad biologisk mångfald genom olika projekt i förskolor
- ökad källsortering.

Ett antal projekt pågår för att öka resandet med cykel i kommunen. Cykelmätningar har genomförts på flera platser som ska visa det genomsnittliga trafikflödet per dygn. Kompletterande mätningar har skett under hösten 2019. Mätningen visar flera cyklister än i mätningen 2018 men det råder osäkerhet i dessa värden då mätutrustning i något fall inte hade placerats på avsedd plats.

Utredning pågår om förvärv av banvallen från Borggård och norrut för cykelbana. Kontakt har tagits med aktuella markägare och beräknade kostnader har tagits fram.

Miljöarbetet i förskolor och skolor

Sektor utbildning har tidigare haft fyra Grön flagg certifierade förskolor. Gullvivan, Ekesjö, Kvarnen och Stacken. Målet med Grön Flagga är att barn och unga deltar i, planerar och genomför aktiviteter för hållbar utveckling. Tillsammans skapas nyfikenhet och ett långsiktigt engagemang i arbetet med social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Under 2020 kommer endast Ekesjö förskola och Metallens förskola att samarbeta med Håll Sverige rent, detta med anledning av att uppdraget kräver mycket administrativt arbete. Majoriteten av Finspångs förskolor kommer dock att fortsätta arbeta med hållbar utveckling utifrån förskolans läroplan.

Pedagoger från flera förskolor i kommunen deltar i ett nationella nätverket kring Hållbar framtid, där syftet är att inspirera, lära av och utmana varandra i arbetet.

Lekeberga förskola fick årets miljöstipendium av Finspångs kommun. Förskolan arbetar aktivt med miljöfrågor, genom att medvetandegöra det varje enskild individ kan bidra med, alltifrån att bygga insektshotell till att plocka skräp. Lekeberga förskola är en inspirationskälla för både barn, vårdnadshavare och övriga medborgare för ökad förståelse om att alla kan göra något för inverkan på miljön.

Nedskräpning, avfallshantering samt källsortering

En strategi för att minska nedskräpning på offentliga platser har tagits fram. Strategin är förankrad med berörda verksamheter. Efter utredningen har flera källsorteringskärl köpts in och placerats ut för att möjliggöra sortering av sopor på allmänna platser.

Uppdraget att kartlägga hur källsortering i kommunens lokaler bäst organiseras utifrån nuvarande förhållanden har färdigställts. Utifrån denna kommer ett förslag på fortsatt arbete att tas fram. Källsortering i kommunhuset implementerades under augusti månad.

Vi Håller Rent är Sveriges största skräpplockarkampanj, där främst skolor och förskolor plockar skräp i pedagogiskt syfte. Finspång var den kommun i Sverige som hade största andel skräpplockande barn. 64 procent av alla barn i kommunen deltog i kampanjen. Ser man till deltagandet i hela Sverige låg de på ungefär 28 procent av alla barn i åldrarna 1–18 år.

I årets strategiska plan finns ett uppdrag att ta fram ett förslag på inriktning för framtida avfallshantering i kommunen. I detta uppdrag samarbetar förvaltningen med Finspångs Tekniska Verk.

Uppdraget påverkas i hög grad av en ny lagstiftning. Den nya lagen reglerar ansvaret för hanteringen av fraktioner som omfattas av producentansvar. Då datumet för införandet ännu inte är beslutat och

det fortfarande pågår en dialog mellan de berörda aktörerna för att samordna insamlings- och hanteringssystem på nationell nivå har det prioriterade uppdraget inte kunnat genomföras. Bedömningen är att det är lämpligt att avvakta vidare utredning tills beslut från de nationella aktörerna erhållits. Uppdraget att ta fram ett förslag på inriktning för framtida avfallshantering kommer att genomföras som en del av arbetet med översyn av avfallsplanen.

Arbetet med förorenade områden

Strategiskt arbete med föroreningar pågår på bred front i dialog mellan kommunen och Länsstyrelsen. För närvarande prioriteras följande objekt:

Rejmyre glasbruk

Utifrån tidigare genomförd förstudie har ett förslag till fördjupad förstudie tagits fram i samverkan med Länsstyrelsen. I fortsatt dialog med Länsstyrelsen kommer en konsult att upphandlas för den fördjupade förstudien.

Syftet med undersökningarna är att få en bild av hur stor föroreningsutbredningen är i hela området mot vattentäkten Hunn. I undersökningarna belyses hur eventuell spridning ser ut samt i vilka former föroreningarna förekommer i mark och vatten.

Lotorp

Fortsatta undersökningar har visat att föroreningar, främst arsenik, förekommer på ett större område och i större omfattning än vad som tidigare varit känt. Utöver C-planen har även A-planen varit avstängd för fotbollsverksamhet sedan 2018. Efter att djupare undersökningar och riskanalyser genomförts under året har tillfälliga åtgärder vidtagits i avvaktan på att en större saneringsåtgärd ska ske. De tillfälliga åtgärderna har inneburit att det övre lagret jord tagits bort på A-planen och att en ny gräsplan har anlagts. Den tillfälliga gräsplanen färdigställdes och togs i bruk i slutet av sommaren.

Finspångs centraltvätt

Efter beslut i kommunstyrelsen om att Finspångs kommun tar på sig huvudmannaskapet för efterbehandlingsåtgärderna ansöktes om statligt bidrag för sanering. Bidrag beviljades i mitten på december och efter utbetalning från länsstyrelsen som förväntas januari 2020 kommer projektet för sanering att sättas igång.

Utöver ovan nämnda prioriterade objekt deltar Finspångs kommun i arbetet mot föroreningar, bland annat, i Skutbosjön och vid Brenäs såg.

Näringslivet i Finspång ska stärkas och breddas



Varning

Kommentar

Efter 2018 års svaga resultat på detta mål har en hel del aktiviteter initierats och genomförts. Förvaltningens bedömning är att vi är på väg åt rätt håll men att vi har en hel del kvar att göra.

Under 2019 genomförde alla ledamöter i kommunstyrelsen två företagsbesök. Kommunstyrelsen har även varit ute på ett "Företagssafari" och träffat fem små och medelstora företag tillsammans med Företagarna. Dessa satsningar har varit mycket uppskattade hos näringslivet och ett "Företagssafari" genomförs igen under våren 2020.

Internt har arbetet med bemötande och service mot företagande organiserats med en styrgrupp mellan förvaltningens olika delar och även Finspångs tekniska verk för att synkronisera insatser och roller gentemot näringslivet. Utbildningar för handläggare i bemötande och service har genomförts löpande under året.

Insiktsmätningen visar en klar förbättring mot förra årets resultat som var en bottennotering för

Finspångs kommun. Nöjd-Kund-Index (NKI) för Finspångs kommun uppgår till 70, vilket är ett gott resultat jämfört med föregående år men vi ligger fortfarande efter i en nationell kontext där snittet är ett NKI på 72. Samtliga serviceområden förbättras och värdet för bemötande ges ett särskilt högt betyg. Samtliga myndighetsområden förbättras och återigen har brandskydd högst betyg. Bygglov står för den största förbättring gentemot föregående år.

Svensk näringslivs mätning av vårt företagsklimat och vår service mot företagen visar också förbättrade resultat och Finspångs kommun klättrar från plats 250 till 237 på rankningen. Rankningens resultat är fortfarande långt från tillfredsställande men glädjande är att de faktorer där vi går kraftigt framåt är de frågor som vi haft fokus på under året som exempelvis kommunpolitikernas och tjänstemännens attityd till företagande och frågan om service från förvaltningen.

Ett fortsatt högt tryck på etableringar är givetvis glädjande men leder också till att vi nu står helt utan industrimark i centralorten. Kommunen vill skapa möjligheter för ytterligare etableringar och förvaltningen är aktiv vid de få tillfällen som det finns fastigheter och mark till salu.

En ny översiktsplan baserad på tillväxtmålet om 30/35 kommer att vara en stor tillgång för förvaltningen i detta arbete framåt med nya utpekade områden för verksamhetsmark.

Nyföretagandet ökar något jämfört med 2018 men är fortfarande lågt. Förhoppningen är att en inkludering av nyföretagarcentrum i Tillväxt Finspång från och med 2020 kan revitalisera frågan och skapa en annan utveckling i framtiden.

Vi har en nedgång av omsättning inom handeln. Tillväxten har varit ganska konstant under de senaste 5-6 åren men sjunker nu med cirka 5 procent. Det är inom segmentet sällanköpsvaror som hela nedgången sker och här finns den största konkurrensen från närliggande handelsområden och inom internet-handel. Det ligger väl i linje med jämförbara kommuner och den nationella trenden.

Samarbetet med näringslivet är fortsatt gott och Tillväxt Finspång är bildat som en ekonomisk förening och styrelsearbetet har börjat på ett bra sätt. Under hösten har den ekonomiska föreningen tagit in en projektledare och en mer aktiv extern marknadsföring och medlemsrekrytering har påbörjats. Vi är nu nära att slutföra bildandet och bemanning av organisationen.

Finspång ska vara en trygg kommun att bo och vistas i



Bra

Kommentar

Målet bedöms som uppfyllt. I förhållande till kommunens riskbild och storlek är antalet räddningsinsatser mycket lågt och betydligt färre än under tidigare år. Kommunens beredskap mot extraordinära händelser har bedömts som väl fungerande vid Länsstyrelsens tillsyn. Arbetet med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder och räddningstjänstens utbildningsinsatser leder också till att skapa en trygg kommun. Alla sektorer bidrar även till trygghet genom arbete med psykisk ohälsa samt riskinventering i sina verksamheter.

Samtliga sektorer och verksamheter bidrar till målet att Finspångs kommun ska vara en trygg kommun att bo och vistas genom att skapa delaktighet och ge god service och omvårdnad.

Trygghet i Finspångs kommun beror på om vi har:

- en väl fungerande räddningstjänst för att förebygga och avhjälpa olyckor
- ett planerat säkerhetsskydd
- förmåga att kunna tillgängliggöra och ge korrekt information
- förmåga att hantera större och oväntade händelser (krisberedskap)
- en planering för att värna om civil befolkning, skydda samhällsviktig verksamhet samt förmåga att understödja försvarsmakten
- ett brottsförebyggande arbete
- löpande genomförande av trygghetsskapande åtgärder i alla våra verksamheter

Kommunövergripande

Psykisk ohälsa är ett växande problem i Sverige och ett viktigt område som Finspångs kommun arbetar brett med för att öka välbefinnande och trygghet. Det är flera sektorer involverade i detta arbete, men bland annat har ett informationsmaterial framtagits och rutiner fastställts för kommunsjukvården vid kontakt med personer med självmordstankar. Det finns också rutiner för hur personal minskar risken för att smitta sprids, ett jämlikt bemötande av brukare och elever samt riskinventering i kommunens verksamheter. För att förvalta och systematisera arbetet med risker samt att förbereda sig för kriser har vissa verksamheter börjat med kontinuitetshandling. Detta innefattar att verksamheten identifierar vilka beroenden som finns samt vilken planering som behöver göras för att kunna hantera en störning i något av dessa beroenden. Då fastställs en miniminivå på verksamhetens service samt vilka reservrutiner som behöver tas fram som stöd vid en händelse.

Räddningstjänsten

Totalt antal räddningstjänstinsatser för år 2019 är 82 stycken vilket innebär att det är betydligt färre än 2018 års antal som var 105, vilket också innebär att det lågt i förhållande till kommunens riskbild och storlek. Även antalet utvecklade bränder i byggnader har sjunkit rejält jämfört med år 2018 och uppgick år 2019 till 9 stycken jämfört mot 15 stycken för år 2018. Målet är att inte överskrida 15 utvecklade bränder för helåret. Eventuellt kan sänkningen bero på ett gott förebyggande arbete i form av de utbildningar räddningstjänst genomför, men sänkningen behöver vara mer permanent för sådana slutsatser ska kunna dras med säkerhet.

Trafikolyckor ökar jämfört med föregående år och det finns i nuläget ingen tydlig orsaksförklaring till detta.

Mediantiden för framkörning under året ligger på 9 minuter och mediantiden för IVPA ligger på 10 minuter. Detta innebär att mediantiderna ligger på en lägre nivå än målen på 11 minuter för vardera uttryckningstyp.

Säkerhetsskydd

Den första april trädde en ny säkerhetsskyddslag i kraft. Den föreskriver att kommuner ska ha ett säkerhetsskydd för att skydda information och våra samhällsviktiga verksamheter mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott. Kommundirektören har tillsatt en säkerhetsskyddschef med uppdraget att skapa en organisation för samordning och utveckling av informationssäkerhet, brottsförebyggande, krisberedskap och civilt försvar. I den nya organisationen tydliggörs roller, ansvar och befogenheter. Strategiskt arbete har implementerats genom bland annat säkerhetsberedningsgruppen.

Kommunens säkerhetsskyddsfunktioner har genomgått för uppdraget relevanta utbildningar och säkerhetsskyddschefen har påbörjat arbete med såväl säkerhetsskyddsanalys som efterföljande säkerhetsskyddsplan. Ett omfattande arbete genomförts med klassificering av nyckelfunktioner i säkerhetsklass. Arbetet fortgår löpande med översyn av ytterligare funktioner i koncernen som behöver säkerhetsprövas och klassificeras. Samverkan med våra bolag har utvecklats.

Krisberedskap och civilt försvar

För att hantera samhällsstörningar och kriser på ett bättre sätt har utbildning om krisledningsorganisationen förts in i introduktionsprocessen för framförallt kommunledningen. Kommunen har genomfört en risk- och sårbarhetsanalys under våren. För att förankra och ge en bredare kunskap om arbetet med krisberedskap har analyser gjorts i sektorernas ledningsgrupper.

Styrande dokument för kommunens hela krisberedskapsarbete har framtagits under året:

- *Reglemente krisledningsnämnden* revideras.
- *Program för krisberedskap* beskriver övergripande inriktning, definitioner och ambitionshöjningar för kommunens krisberedskap.
- *Rutin för för ledning* och *Rutin för kriskommunikation* som beskriver hur kommunen organiserar sig och arbetar operativt vid samhällsstörningar.
- *Planering för utbildning och övning* inom krisberedskapsområdet.

- *Riktlinje för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM).*

Det civila försvaret utgår från kommunens krisberedskapsförmåga varför en utbildad och övad krisorganisation ger en god grund för kommunens fortsatta uppdrag. Finspång deltog i den distribuerade delen av Totalförsvarsövning 2020. Den 12 december samlades ledamöter från kommunstyrelsen och kommunens krisledningsorganisation för en seminarieövning inom civilt försvar. Övningen var en workshop som brett ökade kommunens kunskapsnivå gällande höjd beredskap och civilt försvar. Inför övningen gavs information i samma områden till såväl kommunstyrelsen som kommunens chefer.

Uppstart för arbetsgruppen som ska arbeta med krigsplacering har skjutits till våren 2020. Detta möjliggör att kommunen uppfyller kravet på uppstart av krigsplacering senast 2020. Kravet beskrivs i *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Brottsförebyggande arbete

Tillgreppsbrott är ett gemensamt begrepp för brott som innebär att någon utan lov tar något som tillhör någon annan till exempel stöld och rån. Under året har det anmälts 365 tillgreppsbrott i Finspångs kommun vilket är en minskning från föregående helår då 484 tillgreppsbrott anmälades. I jämförelse med år 2018 har antalet anmälda brott sjunkit vid samtliga tertialredovisningar. Antalet tillgreppsbrott är i allmänhet högre under sommaren.

Det största problemet när man utifrån brottsstatistiken ska dra slutsatser om den verkliga brottsligheten är att långt ifrån alla brott kommer med i statistiken. Generellt gäller att man oftare anmäler brott om försäkringsbolag kräver en polisanmälan eller om förlusten är av större värde. Vid exempelvis bilstöld och allvarligare stöldbrott kan den polisanmälda brottsligheten antas spegla den faktiska brottsligheten väl.

Våldsbrott innebär våld mot en annan person, till exempel misshandel, sexualbrott och dråp. Under år 2019 har det anmälts 258 våldsbrott i Finspångs kommun vilket är en minskning från föregående helår då 280 våldsbrott anmälades.

Det är en liten grupp personer som utsätts för en stor del av alla brottsändelser som sker under ett år. Utsattheten för brott är inte jämnt fördelad i befolkningen, då de flesta inte alls drabbas av brott, medan en mycket liten del utsätts för många händelser och därmed är upprepat utsatta för brott. I jämförelse med 2018 har antalet anmälda brott sjunkit i samtliga tertial och polisen bedömer att anmälningsbenägenheten ligger kvar på samma nivå som tidigare år så sannolikt står denna sänkning för en reell minskning av brott. Polisens bedömning är att sänkningen beror på ändrad bemanning i Finspång vilket gjort att det förebyggande arbetet kan prioriteras, samt bättre samverkan mellan ansvariga myndigheter. Brottsstatistiken visar även en nationell och generell sänkning som kan bero på ökade resurser till polisen.

SCB:s medborgarundersökning för Finspångs kommun år 2019 visar ett indexvärde för trygghet som är fyra enheter högre än vid föregående mätning hösten 2017.

För frågan "**hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter**" har Finspångs kommun ett medelvärde på 6,2 för år 2019 jämfört med 5,8 vid föregående mätning år 2017. För män är siffran 6,7 och för kvinnor är motsvarande siffra 5,7.

För frågan "**hur säker du kan känna dig mot hot, rån och misshandel**" är medelvärdet 6,2 enheter år 2019 jämfört med 5,8 vid föregående mätning år 2017.

För frågan "**hur trygg och säker du kan känna dig mot inbrott i hemmet**" ligger medelvärdet totalt för Finspångs kommun på 6,3 enheter jämfört med 6,0 vid föregående mätning år 2017. För män är medelvärdet 6,4 (6,1 vid föregående mätning) och för kvinnor 6,2 (5,8 vid föregående mätning)

Männens betygsindex för trygghet är tre enheter högre än snittet för alla kommuner. Männens upplevelse sig otryggast mot inbrott i hemmet men anger ändå att man totalt känner sig något tryggare än kvinnorna.

- Äldre medborgare 50+ upplever sig generellt som tryggare än yngre.
- Nyinflyttade (0-5 år) känner sig generellt tryggare än de som bott här längre.
- Utrikes födda känner sig tryggare än inrikes födda.
- Känslan av trygghet ökar också med graden av utbildning.

Frågeställningarna gällande medborgarnas upplevda trygghet i Finspångs kommun har inte fått en säkerställd förändring i betygsindex jämfört med hösten 2017. Det som bör uppmärksammas i detta sammanhang är att männen upplever sig otryggast mot inbrott i hemmet medan statistiken visar att antalet anmälda brott av denna karaktär har minskat.

Samhällsplanering

Trygghetsskapande åtgärder sker även fysiskt i vår offentliga miljö. Dessa åtgärder är oftast de som bidrar mest till känslan av trygghet på olika platser. Grunden är en god samhällsplanering men i takt med att kommunen växer samt omflyttningar inom kommunen kan behov av omställningar eller kompletteringar uppstå.

Exempel på trygghetsskapande åtgärder som genomförts i vår fysiska miljö under 2019 är:

- Hastighetsdämpande åtgärder på Vallonvägen och Hyttvägen
- Utbyte av ljuskällor i centrum på Bergslagsvägen. Byte till ljuskällor som ger bättre färgåtergivning och därmed ökad trygghet
- Røjning på parkeringen bakom Bergska skolan samt borttagning av skrotbilar, buskage och träd för en öppnare miljö
- Røjning på gångstråket utmed Lillsjön vilket har medfört en öppnare miljö
- Røjning av buskar samt lagning av väg vid Hällestad skola.
- Ett aktivt arbete med att flytta de digitala hastighetsskyltarna som placeras ut vid skolor och till platser där medborgarna inkommit med synpunkter om hastighetsöverträdelser.
- Røjning av skrotbilar och städning av kommunens tomt i Ljusfallshammar.
- Tydligare uppmärkning av plankorsningar
- Aktivt arbete med klottersanering samt felanmälan till berörda parter
- Belysning som tidigare släckts ner vid bruket i Igelfors har rustats upp och tänds igen i september
- Tagit bort buskage Fridhemsvägen/ Husarvägen för att öppna upp för bättre sikt
- Enar på Bergslagstorget har tagits bort för att skapa en öppnare miljö
- Røjning av buskage runt parkeringen nedanför Kalkugnsvägen har skett
- Uppsättande av belysning längs gång- och cykelstråk genom Mollevallen
- En helt ny gång- och cykelväg har anlagts utefter hela Södra Storängsvägen. Gång- och cykelvägen har förstärkt med belysning och busskuddar har anlagts vilket bidrar till lägre hastighet längs sträckan vilket i sin tur ökar tryggheten för oskyddade trafikanter.
- Bom mot Storängsskolans skolgård samt ökat antal parkeringsplatser för hämta- och lämna ökar tryggheten för elever då bilarnas utrymme har begränsats i direkt anslutning till skolan.
- Belysning och røjning av sly i samband med byggnationen av lekplatsen Lektoro skapar ökad trygghetskänsla då området går att överblicka.

VERKSAMHET (kommunen som verksamhetsutvecklare)

Önskat läge

Finspångs kommuns verksamheter ska vara lättillgängliga, effektiva och av god kvalitet.

I kontakt med kommunen och av kommunen finansierade verksamheter ska god service erbjudas



Bra

Kommentar

Bedömningen är att målet uppfylls. Kommunen har bra svarskvalitet och goda svarstider på frågor både via sociala medier och e-post. Svar på enkel fråga via telefon kan dock förbättras inom kommunens verksamheter. Medborgardialoger och serviceundersökningar visar att kommunens verksamheter har en god service och i stort ett gott bemötande.

Vid dialoger med kommuninvånare har det framkommit att andelen som upplever att det är mycket svårt att få kontakt med medarbetare på Finspångs kommun ökat. Många kommuninvånare upplever att det är enkelt att få en första kontakt via kommunens växel, men att kontakten med enskilda medarbetare därefter är svårare att lyckas med. För att öka kunskapen och medvetenheten kring vår service och vårt bemötande har kommunen under året genomfört workshops med de medarbetare som har mycket kontakt med kommuninvånarna.

Möjligheterna att starta ett kommungemensamt kontaktcenter/servicecenter har undersökts och presenterats med kostnadsberäkningar tillsammans med förslag på möjliga modeller för ett införande. Erfarenhet och kunskaper har hämtats in från andra kommuner som har etablerat kontaktcenter/servicecenter. Under sommaren 2019 presenterades underlaget för kommundirektör och kommunstyrelsens ordförande. Uppdraget lämnades vidare till kommundirektören för beslut under 2020.

Ett förslag på hur mottagandet i kommunhuset kan göras mer tillgängligt, välkomnande och integritetsskapande för kommuninvånarna har tagits fram och presenterats för kommunstyrelsen. Åtgärderna påbörjades under hösten 2019 och beräknas bli färdiga under våren 2020.

Webbinformation

En ny webbplats har lanserats vilket gett kommunen och kommunens förvaltningar bättre möjligheter att ge korrekt och tillgänglig webbinformation till invånarna. Kommunikationsavdelningen har i samverkan med sektorer och avdelningar uppdaterat informationen på webbsidan för att säkerställa att informationen är aktuell.

För att säkerställa tillgänglighet och användarvänlighet har webbsidan testats av flera fokusgrupper.

Frågor via e-post och telefon

Telefonsamtal vidarekopplas genom växeln och e-post genom kommunbrevlådan.

Inför frånvaro som semester, övrig ledighet eller sjukdom betonades för verksamheterna att inkommande telefonsamtal och e-post måste hanteras samt vidarekopplas så att invånarna får svar. Vikten av att inom organisationen sprida information om bemanning kopplat till telefoni och posthantering betonades också. Detta för att underlätta kontakt med tjänstgörande personal.

Samhällsservice

Vid tidigare mätningar har kommunen fått låga resultat för service på bygglovsfunktionen. Ett förbättringsarbete inom sektorn har startats under 2019 för att öka servicegraden.

Förskolan har kunnat erbjuda förskoleplats till samtliga barn i kommunen, däremot har inte alla vårdnadshavare fått sitt förstahandsval. Förskolan har erbjudit omsorg under kvällar, nätter och helger.

Ett medborgarförslag gällande möjligheten till flexiblare vistelsetider för barn till föräldralediga och arbetssökande ledde till att förskolan ökade möjligheten för sådana.

Social omsorg

I samband med att den nya externa webbplatsen lanserades så har informationen på webbplatsen setts över. Förtydliganden kring till exempel telefontider för LSS-handläggare har skapats och ansvariga för informationen på webben har utsetts för fortsatt korrekt och uppdaterad information.

Äldreomsorg

Sektor vård och omsorg har ett anhörigcenter där stöd och gemenskap erbjuds anhöriga som vårdar och tar hand om närstående på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning. Verksamheten är uppskattad och välbesökt.

Inom äldreomsorgen är alla särskilda boenden anslutna till trådlösa nätverk vilket ger brukare och personal möjlighet att använda olika typer av digitala kommunikationsmedel, använda översättningsprogram, titta på filmer, lyssna på musik med mera. I takt med att utvecklingen går framåt och våra äldre kommer att använda digitala verktyg mer och mer kommer sannolikt både behov och utbud att öka.

Genom att kommunikationsavdelningen i samverkan med verksamheterna är aktiv på olika sociala medier ökar kunskapen om verksamheten samtidigt som medborgare och anhöriga enkelt kan få svar via dessa kanaler samt kan se vad som händer i det vardagliga arbetet.

Medborgardialoger

Demokratiberedningen har reviderade policyn för medborgardialoger under 2018. De som har uppdraget att genomföra dialogerna har fått information om hur vi med policyn som grund kan uppnå en systematisk medborgardialog. Fokus har legat på att öka förståelsen för sambandet mellan dialogernas syfte, målgrupperna och de metoder och verktyg som vi har till vårt förfogande.

Under året har medborgardialoger kopplade till utveckling och översiktsplanen genomförts. Under målet *Finspång ska vara en attraktiv boendekommun* beskrivs de dialoger som har slutförts under året.

Vid behov av stöd och omsorg av kommunen och av kommunen finansierade verksamheter ska genomförandet präglas av god kvalitet, individens delaktighet och trygghet



Bra

Kommentar

Kommunen erbjuder generellt stöd och omsorg som uppfyller målet. Enskilda verksamheter eller enheter har dock avvikelser som inte lever upp till målet. Inom vissa områden finns jämförbara undersökningar på nationell nivå medan andra områden saknar jämförelser utifrån satta mål. Vi har ett fortsatt behov av att utveckla våra undersökningar så att de blir målgruppsanpassade.

Sektor utbildning

Barn och vårdnadshavare som har kontakt med förskolan är generellt mycket nöjda och ger förskolan höga omdömen på frågor om trivsel och kvalitet.

Mest nöjda är vårdnadshavarna med hur förskolan arbetar med trygghet och trivsel samt med normer och värden. Det finns dock ett behov att förbättra modersmålsstödet.

Grundskolan har under året prioriterat tre utvecklingsområden för sina verksamheter.

- Skolan ska präglas av trygghet och studiero
- Närvaron i skolan ska öka och rapporteras på ett korrekt sätt
- Skillnaden mellan pojkar och flickors meritvärde ska minska, men båda ska vara på en fortsatt hög nivå

För att utveckla elevernas upplevelse av trygghet och studiero har verksamheterna tillsammans med eleverna reviderat ordningsreglerna. Merparten av sektorns personal har genomfört fortbildning om diskrimineringsgrunderna. Rektorer har under våren även utvecklat rutinen för övergång mellan olika stadier för att skapa likvärdighet och trygghet för eleverna.

Elevhälsoplanen har implementerats i verksamheterna. I planen har rutinen för skolnärvaro tydliggjorts vilket ökar möjligheten att initiera insatser till elev i ett tidigt skede.

På enhetsnivå har det genomförts gemensam kompetensutveckling grundad på boken En skola för alla. Syftet med fortbildningen var att identifiera hur skolan kan göras mer tillgänglig för alla elever och hur fler elever kan få en lyckad skolgång. Med hjälp av digitalisering ser utbildningssektorn fortsatta möjligheter att variera undervisningen på ett sätt som gynnar både flickor och pojks lärande utifrån individuella behov och förutsättningar.

Sektor social omsorg

Under hösten 2019 mättes brukares nöjdhet inom bostad med särskild service LSS. Utfallet av mätningen ligger något över styrtalet.

Årets svarsfrekvens var låg men utmärkande för svaren är att de allra flesta upplever att de får den hjälp de behöver, att personalen bryr sig och skapar trygghet. Några brukare upplever ibland rädsla vilken kopplas till känslan av ensamhet och störningar från grannar. Under 2020 är arbetet med stärkt trygghet vara ett prioriterat utvecklingsområde.

Då svarsfrekvensen är låg och verksamheterna upplever svårigheter med att vara brukarna behjälpliga med att fylla i svaren utan att det påverkar svaren kommer verksamhetsområdet leta efter bättre metoder för att följa upp brukarnas nöjdhet

Resultatet inom daglig verksamhet visar för sjätte året i rad att nöjdheten inom daglig verksamhet är högre än styrtalet.

Inom individ och familjeomsorgen är svarsfrekvensen på brukarenkäten för låg för att göra en rättvis analys. Arbetet med att öka svarsfrekvensen är ett förbättringsarbete under 2020.

Enligt socialtjänstlagen (SoL) ska handläggning av ärenden ske skyndsamt. När det gäller utredningar som rör vuxna individer finns inte en exakt tidsangivelse för när en utredning ska vara klar. Ett aktivt arbete sker med att genomföra kvalitativa och korta utredningar.

Individ och familjeomsorgen behöver fortsätta arbetet med att upprätta genomförandeplaner då måluppfyllelsen är relativt låg. Inom LSS-verksamheterna har samtliga brukare en genomförandeplan. Samtliga enheter behöver dock arbeta vidare med kvalitén på genomförandeplanerna. Under 2020 kommer sektorns stödpedagoger utbilda hela personalen inom LSS-verksamheten i hur upprättandet av genomförandeplanerna ska gå till för att brukarna ska få större inflytande över planen.

Sektor vård- och omsorg

Brukarbedömningen på helhetsintrycket 2019 visar att kommunens särskilda boenden inom äldreomsorgen hamnar på samma nivå som riket där 80 procent anger att de är nöjda eller mycket nöjda med sitt boende. Brukarundersökningen visar dock på betydande skillnader i resultatet mellan olika enheter. Resultaten varierar mellan 69 procent och 100 procent nöjda. Utifrån undersökningen kan vi således se att vi har enheter inom våra boendeenheter som ligger i topp och enheter som behöver lyftas och förbättras.

På flertalet av våra boendeenheter känner sig de boende nöjda med den service som vi tillhandahåller och majoriteten av de boende känner sig trygga och väl bemötta av våra medarbetare. Det framgår dock att vi har förbättringsområden avseende flera punkter. På en enhet får vi låg skattning på frågor om bemötande

Verksamheternas utbud varierar men det genomförs aktiviteter på såväl individ som gruppnivå. Måltidssituationer, bemötande, och utemiljöer är frågor som enheterna identifierat som

förbättringsområden att arbeta vidare med under 2020. Vi behöver lyfta de goda exemplen och lära av varandra så att kommunens boenden får ett så likvärdigt utbud som möjligt.

Flera hemtjänstenheter har under året aktivt arbetat med både bemötande och värdegrundsfrågor utifrån ett brukarfokus. Ett arbete har också skett med delaktighet av brukare i genomförandeplaner. Brukare i hemtjänsten upplever en ökad nöjdhet som kan kopplas direkt till det förbättringsarbete som genomförts. Bland annat har den upplevda tryggheten hemma med hemtjänst under perioden 2016 till 2019 successivt ökat från 79 till årets 89.

Vi når även det uppsatt målet gällande kontinuitet med högst 17 personer i snitt per månad hos brukare i hemtjänst.

Jämfört med snittet i riket är det fler brukare i Finspång som uppger att de besväras av ensamhet. Ett prioriterat utvecklingsområde under 2020 är därför att förbättra tillgängligheten och samverkan med civilsamhället i våra träffpunktsverksamheter.

Under året har en digital signering för överlämnandet av läkemedelsdos införts i vård- och omsorgssektorn. Det digitala arbetssättet har bidragit till kraftigt minskade avvikelser i överlämnade av läkemedel. Arbetssättet kommer under 2020 att implementeras även inom social omsorgs verksamhetsområde.

Uppföljningen av palliativa vårdplaner görs via en journalgranskning. Resultatet vid årets granskning visar att samtliga personer som avlidit har haft en palliativ vårdplan och att vak sätts in i livets slut. Den främsta anledningen till det goda resultatet är det arbete som görs inom hälso- och sjukvårdsorganisationen genom arbete med palliativa ombud i verksamhet.

Hög måluppfyllelse inom alla delar av utbildningssystemet



Varning

Kommentar

Sektorn bedömer att hög måluppfyllelse inte är uppnådd i alla delar av utbildningssystemet. Under flera år har resultaten i Finspångs grundskola inte motsvarat det förväntade resultat utifrån SALSA. En större andel elever än rikssnittet uppnår dock behörighet till gymnasiet och en hög andel av eleverna på den kommunala gymnasieskolan uppnår högskolebehörighet.

Finspångs förskolor och skolor fungerar bra och har kompetent och engagerad personal. Elever och föräldrar är generellt nöjda med sin förskola eller skola och man upplever att det är tryggt. Utmaning ligger i att förbättra våra elevers kunskapsresultat.

Prioriterade områden under innevarande läsår har varit att utveckla ledarskapet, kvalitetssäkring av betyg och bedömning samt anpassningar till elevers behov.

För att säkerställa måluppfyllelsen har sektorn under året arbetat med att stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Sektorn har i samarbete med Skolverket tagit fram en enkätprocess för att kunna följa elevernas progression. Eftersom vi är ensamma om att använda den så har vi inga andra kommuner att jämföra med. Vi kan dock fortfarande jämföra utfallet med de årskurser som Skolverket tidigare följt upp. Bearbetandet av enkäten gav redan under detta inledande år material för analys och jämförelse som vi aldrig tidigare haft tillgång till.

För att öka måluppfyllelsen tas en strategisk kompetensförsörjningsplan fram under läsåret. Planen ska var klar i juni 2020.

Syftet med planen är att vara till stöd vid rekrytering men den ska också bidra till att kommunen behåller kompetenta och behöriga medarbetare.

Förskolan

Förskolans uppdrag är att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. I enkätresultaten från vårdnadshavarna instämmer vårdnadshavarna till 88 procent vid påståendena att barnen erbjuds en stimulerande miljö samt att barnen lär sig mycket på förskolan.

Under läsåret 2018/2019 har förskolan arbetat med att implementera den reviderade läroplanen. Den reviderade läroplanen har ett större fokus på begreppet undervisning. Skolverket definierar undervisningen som målstyrda processer som syftar till utveckling och lärande. Målen anger en riktning att sträva mot och är inte utformade som mål att uppnå eller krav på jämförelse mellan enskilda barn.

Från den 1 juli 2019 ska förskolechefer benämnas rektorer. I och med det måste också alla rektorer som nyanställs i förskolan gå den obligatoriska befattningsutbildningen för rektorer vilket i sin tur kommer att leda till högre måluppfyllelse.

Andelen personal med pedagogisk högskoleexamen inom förskolan har ökat något under året. Andelen med förskolläraexamen är nu 59 procent. Trenden i riket är att andelen personal med förskolläraexamen stadigt sjunker. Även i Finspång har andelen sjunkit under några år men vi har hela tiden legat över rikssnittet. Att förskolan lyckats vända trenden ökar förutsättningarna för att uppfylla de undervisningsmål som fastställts i den nya reviderade läroplanen för förskolan.

Grundskolan och fritidshemmen

Skolans uppdrag är att ge alla elever det stöd de behöver utifrån deras olika förutsättningar och behov. Den 1 juli 2019 trädde en förstärkning av skollagen i kraft. Genom att följa elevers lärande och sätta in tidiga stödinsatser redan från förskoleklass ska fler elever få det stöd de behöver inom läs- och skrivförmåga.

Den 1 juli 2019 infördes krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning på fritidshem. Legitimationskravet innebär att undervisning på fritidshem ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare, det vill säga undervisning ska ske under ledning av dessa. Ingen förändring görs avseende möjligheten att anställa annan personal, till exempel barnskötare eller fritidsledare.

Sektorn har anordnat nätverksträffar för dessa två yrkeskategorier. Detta för att utveckla kvalitén och måluppfyllelsen. Nätverksträffarna bidrar dessutom till en ökad likvärdighet inom kommunen och landet. Under året har fritidshemmet arbetat med en webbutbildning gällande fritidshemmets undervisning. För att uppfylla läsa- och skriva- garantin har förskoleklassens pedagoger arbetat med kartläggningsmaterialet Hitta språket och Hitta matematiken från skolverket.

De nationella proven i årskurs 3 i svenska och matematik visar på högre resultat än tidigare. Sektorn har arbetat systematiskt med läs- och skrivutveckling samt med två lärarsystem på vissa skolor. De förbättrade resultaten tyder på att insatsen fungerat.

Sammantaget meritvärde, det vill säga det samlade betygsvärdet för samtliga ämnen för årskurs 6 i Finspång är 216,8 av 320. Det innebär att årets årskurs 7 har med sig ett betydligt högre meritvärde till högstadiet än vad årets årskurs 9 hade i avgångsbetyg. Utifrån detta borde de ha goda möjligheter att utvecklas positivt och uppnå ett resultat i paritet med det modellberäknade värdet i SALSA.

SALSA är en statistisk modell som beräknar resultaten för en skola i relation till skolans faktiska betygsresultat med hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrarnas utbildningsbakgrund och andelen nyinvandrade. Det modellberäknat meritvärdet enligt SALSA, alltså vad som kunde förväntas utifrån bakgrundsfaktorerna, var 224.

Det genomsnittliga meritvärdet för avgångsklasserna var 209,4. Flickor når ett högre genomsnittligt meritvärde, 230,1 jämfört med pojkar som har 189,5. Samtliga avgångsklasser presterar sämre än det förväntade medelvärdet för kommunen.

Det genomsnittliga meritvärdet på 209,4 var en ökning från höstterminens resultat på 195. Resultatet följer ett mönster över tid där elever i genomsnitt får 9 procent bättre resultat på vårterminen jämfört

med höstterminen i årskurs 9. Orsakerna till detta bör utredas ytterligare för att säkerställa att eleverna får betyg på höstterminen utifrån deras faktiska visade kunskaper, färdigheter och förmågor.

Behörigheten till gymnasiet för avgångseleverna vårterminen 2019 var 85,1 procent. 80,7 procent av finspångseleverna var behöriga även till naturvetenskaps- och teknikprogrammen. Det är den högsta andel behöriga till dessa program sedan det nuvarande intagningssystem infördes 2011.

Framförallt pojkarnas resultat har förbättrats under de senaste tre åren. 66,3 - 77,1 - 82,8 procent av pojkarna var behöriga till yrkesprogram 2017-2018-2019. Riksnittet för behörighet är för pojkar 78,8 procent och för flickor 83 procent.

I förhållande till andra kommuner i landet och i jämförelse med modellberäknade värden hade Finspång en relativt hög andel avgångselever med behörighet till nationella program på gymnasiet.

Gymnasieskolan

I Finspångs kommun finns högskoleförberedande program och yrkesprogram på den kommunala gymnasieskolan Bergska gymnasiet och på den fristående skolan Curt Nicolingymnasiet (CNG). Bergska gymnasiet driver också Introduktionsprogrammen (IM) och Gymnasiesärskolan (GYS).

94 procent av eleverna från de högskoleförberedande programmen på Bergska gymnasiet uppnådde högskolebehörighet vilket var ett något högre resultat än läsåret innan. 72 procent av eleverna på gymnasieskolans yrkesprogram uppnådde sin yrkesexamen. Eleverna på yrkesprogrammen får inte automatiskt högskolebehörighet men de har möjlighet att läsa till de ämnen som krävs. 25 procent av avgångseleverna på Bergska gymnasiet yrkesprogram 2019 hade läst till högskolebehörighet.

Introduktionsprogrammen

Elever som går på introduktionsprogrammen (IM) har inte uppnått behörighet till ett gymnasieprogram.

Bergska gymnasiet har fem introduktionsprogram

- Preparandutbildning vänder sig till elever som bedöms vara nära att nå gymnasiebehörighet. Elev ska nå behörighet inom ett år. Detta introduktionsprogram kommer försvinna från och med läsåret 2019/2020
- Yrkesintroduktion finns mot fordon, industri och bygg. Målet för eleverna är vidare studier på yrkesprogram eller att gå vidare mot arbetsmarknad
- Språkintrouktion vänder sig till elever som nyligen anlant till Sverige. Fokus är svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till gymnasieprogram, IM-utbildning eller arbetsmarknaden.
- Individuellt alternativ där mer specifika åtgärder krävs för att hjälpa en enskild elev att kunna nå gymnasieskolan, annan utbildning eller att komma ut i arbetslivet.
- Programinriktat val som syftar till att ge eleven den behörighet som krävs för ett nationellt program. Här läser IM-eleverna tillsammans med eleverna på det önskade programmet.

Introduktionsprogrammen (IM) hade ca 130 elever inskrivna läsåret 2018/2019. 60 av de eleverna har gått vidare till antingen Gymnasieskolans program, arbetsliv eller andra studier på exempelvis Folkhögskola, Vuxenutbildning. Ungefär 70 elever blev kvar till läsåret 2019/2020.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan på Bergska gymnasiet består av två enheter; gymnasiesärskolans nationella program med 5 elever och gymnasiesärskolans individuella program med 7 elever. Det nationella programmet har under läsåret 2018/2019 den största delen av eleverna antagna på programmet Administration, handel och varuhantering. Alla elever har nått betygsnivå i de ämnen som avslutas detta läsår.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningens syfte är att vuxna ska kunna utveckla sina kunskaper och sin kompetens för att stärka sin ställning både i arbetsliv och samhällsliv. Vuxenutbildningen på gymnasie- och grundläggande nivå har under 2019 totalt haft 1246 kursdeltagare. Av dessa har 779 fått minst betyget E vilket ger 62 procent godkända kurser.

En övervägande del av kurserna erbjuds via distans och den studieformen är för flertalet av de studerande svår och många kursdeltagare är studieovana. För att möta elevernas behov av bättre stöd i sin utbildning har vuxenutbildningen startat ett lärcentrum i form av öppet klassrum. Dit kan eleverna, utan att boka tid, komma på eftermiddagar och kvällstid för att få stöd av lärare på plats. Detta främst för att möta distanselevernas behov men även de elever som har närstudier kan få lärarledd hjälp med sina självstudier.

Tyvärr har inte eleverna använt öppet klassrum i den omfattning som man önskat. Vuxenutbildningen har som mål att utveckla metodiken med öppet klassrum under 2020. Ambitionen är också att kunna erbjuda fler kurser i form av närstudier eller flexdistans.

Svenska för invandrare (SFI) har under året haft totalt 705 kursdeltagare. Av dessa har 147 (21 procent) fått godkänt i minst en SFI-kurs. Andelen som fullföljt en kurs har försämrats mot tidigare och uppfyller inte målet. Den låga andelen kan delvis förklaras med att deltagarna byter spår eller klass men inte nivå. Det har också varit ett stort bortfall på grund av graviditet och föräldradighet. Sista nivån SFI D har haft en stor grupp där två spår samkörts. Detta har lett till att eleverna har haft svårt att nå upp till godkänt betyg. Under 2020 har man planerat att SFI D klassen delas i två spår vilket förhoppningsvis ska leda till att deltagarna lättare ska nå kursmålen.

Under året har det erbjudits yrkesutbildningar internt anordnade mot industri, kök-och restaurang, barnskötare. Yrkesutbildningen mot vård och omsorg erbjuds via en extern utbildningsanordnare.

I juni 2019 tog sexton elever examen på barnskötarutbildningen inom yrkes-SFI där man kombinerar SFI-studier med yrkesutbildning. Operatörsutbildningen inom industri som genomförts i samverkan med Curt Nicolingymnasiet ledde till att 26 av de 41 elever som började utbildningen fick arbete. Tio elever bedriver fortfarande studier.

Efterfrågan av utbildning som leder till en större möjlighet att snabbare bli anställningsbar har ökat speciellt inom SFI-gruppen. Detta har lett till att Vuxenutbildningen startade yrkes-SFI inriktning mot Kök- och restaurang. Utbildningen hade 23 elever inskrivna under våren. Nio har övergått till arbete och fyra studerar fortfarande. Flera elever avbröt sin köks- och restaurangutbildning. En av orsakerna var att elevernas språknivå var för låg. Vi ser att det är av vikt att säkerställa möjligheten för vuxna som inte helt behärskar det svenska språket att tillgodogöra sig utbildningen. Här kan nivåtester vara ett bra sätt att bedöma och säkerställa detta. Under hösten var 18 elever antagna till kök- och restaurangutbildningen, fem blev klara till december 2019, övriga har pågående utbildning.

Särskild utbildning för vuxna

Särvux har under vårterminen haft tolv deltagare inskrivna och under höstterminen tretton elever, relativt jämnt fördelat mellan kvinnor och män. Huvuddelen kommer från kommunens dagtidssysselsättning, daglig verksamhet.

Särvux tar löpande in deltagare och har verksamhet under hela året. Målsättning är att alla deltagare ska ges goda förutsättningar till ett självständigt vuxenliv och arbetsliv. För att nå dit erbjuds alla en kvalitetssäkrad utbildning som utgår från behov, möjligheter och mål. Utbudet är främst teoretiska ämnen, matematik, svenska och engelska.

Verksamheten bedrivs i en lektionssal belägen i anslutning till gymnasiesärskolans och introduktionsprogrammets lokaler på Bergska gymnasiet.

En ny delkurs inom ämnet teknik har påbörjats med fokus på att öka den digitala kunskapen. Förmågan att kunna använda mobiltelefoner, läsplattor och datorer är av stor vikt för att kunna agera självständigt i dagens samhälle. Kursen kommer fortlöpande erbjudas som ett val i utbildningen.

Deltagarna upprättar en individuell studieplan som följs upp och utvärderas. Alla deltagare som avslutat sina studier har nått målen i sin studieplan.

Verksamheten har haft som mål att utveckla möjlighet att läsa yrkeskurser. Verksamheten är redo och vill utöka utbud med yrkespaket som kan genomföras i samverkan med gymnasiesärskolan. Detta har inte startat i höst, ett fortsatt utvecklingsarbete pågår.

MEDARBETARE

Önskat läge

Finspångs kommun ska vara en attraktiv arbetsplats med motiverade och kompetenta medarbetare

Finspångs kommun ska vara en attraktiv arbetsplats



Varning

Kommentar

Kommunen har vunnit utmärkelser för sitt arbetsgivararbete och lyckas i stort väl med att attrahera kvalificerade medarbetare. Utvecklingssatsningar så som ökad andel heltidsanställningar, kompetensutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete samt en innehållsrik förmånsportal bidrar till attraktiviteten. Den höga sjukfrånvaron, låg grundbemanning och fortsatt ökande uttag av oövertid inom vissa verksamheter påverkar tjänstgörande medarbetare och chefer negativt. Bedömningen är att målet att vara en attraktiv arbetsplats inte nås under året.

Samtliga sektorer genomför insatser för att öka attraktiviteten som arbetsplats. Inom sektor samhällsbyggnad har ett särskilt projekt kring attraktiv arbetsgivare genomförts inom räddningstjänsten. Projektet kom fram till tio olika punkter som var och en har hanterats som ett delprojekt. Reaktionerna och de förändringar som hittills gjorts har varit positiva.

Sektorerna har i stort lyckats att rekrytera kvalificerade medarbetare. Sektor samhällsbyggnad har lyckats väl med gjorda rekryteringar men arbetsinsatsen för att hitta kvalificerade medarbetare har varit större än tidigare och kostnaderna för löner har ökat. Sektor social omsorg får kvalificerade sökande till de flesta typer av lediga tjänster. Inom individ- och familjeomsorg (IFO) har en satsning skett på nära ledarskap vilket lett till en förbättrad arbetsmiljö. Satsningen bedöms också ha bidragit till att antalet kvalificerade sökande till lediga tjänster ökat.

Brandmän, projektledare, ingenjörer och andra yrkeskategorier inom sektor samhällsbyggnad, som kräver högskoleutbildning, har varit svåra att rekrytera. Svårrekryterade befattningar är också erfarna sjuksköterskor, förskollärare, behöriga lärare, personliga assistenter och erfaren vårdpersonal med tillräckliga kunskaper i svenska språket. På många av tjänsterna är det också ett krav att ha körkort. Det är också svårt att rekrytera visstidsanställda till våra uppdrag, framförallt när det finns behov av specialkompetens.

Åtgärder som förväntas öka vår attraktivitet som arbetsgivare har genomförts under året. Vi genomför ett övergripande arbete med:

- vår grundbemanning och schemaläggning.
- tydliggörande av karriärmöjligheter
- att öka antalet heltider.

Sektor utbildning har arbetat med att ta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan. Sektor samhällsbyggnad och sektor vård och omsorg har arbetat med hanterbara chefsområden.

Ett närvarande ledarskap med tydligare styrning har gett positiv effekt för bland annat sektorerna samhällsbyggnad och social omsorg som noterat att de fått resultat av åtgärderna. Enskilda enheter kan dock till följd av beslut om avveckling, minskade åtaganden och chefsbyten ha påverkats negativt.

Kommunen marknadsför och visar sina anställningar på olika sätt bland annat genom en karriärsida. Deltagande sker i olika rekryteringsmässor. Satsning har också skett på marknadsföring i sociala medier där kommunen även fortsatt visar upp sina medarbetare och verksamheter. Antalet möten med studenter i rekryteringssyfte har däremot minskat under året.

Samverkan sker med skolor och universitet där avtal finns kring verksamhetsförlagd utbildning. Feriearbetare anställs och kommunen har tagit emot flera praktikanter under året. Under 2019 var det

flera av de som sökt feriearbete som istället erbjöds sommarjobb i kommunen. Skickliga personer försöker verksamheten ta tillvara på som framtida medarbetare.

Övergripande personalarbete

Verksamheterna har sett över sin grundbemanning och effektiviserat sin schemaplanering. Detta görs för att minska behovet av vikarier mertid och övertid i verksamheterna.

Kommunen strävar efter att erbjuda alla medarbetare heltidsanställning. Effekter av detta arbete syns inte ännu utan uppföljning av effekter kommer troligtvis kunna ses under 2020. Kostnaderna kring nya heltidsanställningarna ska utredas vidare.

Att uppdatera strategin för Finspångs kommun som attraktiv arbetsplats, fastställande av en lönestrategi samt beslut om övergripande personal- och kompetensförsörjningsplan och tydliggörande av karriärvägar är insatser som görs för att öka attraktiviteten.

Översyn av arbetstidsavtal och utökning av erbjudna förmåner till medarbetarna pågår ständigt för att stärka attraktiviteten.

Förmåner som erbjuds utöver centralt avtal är bland annat:

- Möjlighet att teckna gruppförsäkring för den anställde med familj. Försäkringsskyddet gäller vid händelse av olycka, sjukdom eller dödsfall. Försäkringen ger också tillgång till stöd i juridiska och ekonomiska frågor samt när det gäller personliga ärenden kring kost, hälsa, stress, relationer, föräldraskap, missbruk och sorg.
- Friskvårdsvecka
- Läkare via mobil
- Professionella rådgivare inom karriär och hälsa
- Friskvårdsbidrag
- Lifeplan pensionstjänst
- Personalklubb (Kommandå)
- Hälsoundersökning.
- Cykel mot nettolöneavdrag

Arbetsmiljöarbete

Inom några sektorer har det periodvis varit låg bemanning på grund av sjukfrånvaro och brist på personal vilket bland annat resulterat i en del ensamarbete, övertid och extrapass på helger och kvällar. Några av sektorerna har fortsatt hög vikarieomfattning och kompetensutveckling inom schema- och bemanning pågår parallellt med översynen av grundbemanningen. Några effekterna av den ökad grundbemanning på sektor vård och omsorgs arbetsmiljö går inte att utläsa ännu och behöver följas upp i relation till ett eventuellt utökat eller minskat behov hos brukarna. Arbetet med en utökad grundbemanning förväntas i förlängningen ge en effekt på sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaron har minskat något. Det är stor variation mellan och inom verksamheterna i sektorerna. Sektorerna fokuserar på att identifiera och aktivt arbeta med den arbetsrelaterade sjukfrånvaron. En enhet med hög sjukfrånvaro inom sektor vård och omsorg har ingått i ett projekt tillsammans med företagshälsovården där olika insatser genomförs för att sänka sjukfrånvaron. Insatsen har inte gett någon tydlig effekt i minskad sjukfrånvaro.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av medarbetare och chefer pågår ständigt inom samtliga sektorer. Alla nyanställda medarbetare deltar i en kommungemensam introduktion. Inom sektor utbildning har sju medarbetare slutfört en förskolläraryt utbildning. Ytterligare fyra medarbetare läser till förskollärare via en regional utbildningsinsats. Tolv medarbetare läser till barnskötare i Finspångs kommuns regi. Kommunen stödjer också flera medarbetare att ta körkort för att säkerställa att de kan genomföra uppdraget fullt ut.

Centrala insatser sker för cheferna i organisationen. Årets insatser har haft fokus på arbetsmiljö och

förändringsarbete. Vissa chefer går ledarutvecklingsprogram och några medarbetare deltar i en utbildning för blivande chefer som sker i samverkan med övriga kommuner i Östergötland. Finspångs kommun deltar också i ett projekt finansierat av Europeiska socialfonden (ESF) i regionen. Projektet som har namnet Evikomp (E-län Vi Kompetensutvecklar) syftar till att stärka kompetensen för befintlig personal inom vård och omsorg samt inom hälso- och sjukvård.

Utöver detta anordnar kommunen interna utbildningar som stödjer medarbetarna i arbetet med de interna processerna inom ekonomi och personal.

Finspångs kommun ska ha engagerade och motiverade chefer och medarbetare som är professionella i sin yrkesutövning

 Varning

Kommentar

Bedömningen är att kommunen inte kommer att uppnå målet med engagerade och motiverade chefer och medarbetare som är professionella i sin yrkesutövning. Kommunen har genomfört ett antal omorganisationer som har gett god effekt och som kommer att ge fler positiva effekter framåt. Däremot kan det ekonomiska läget och initiala effekter av omorganisationer och chefsbyten skapa oro och därmed påverka resultatet negativt. Positivt är att en väldigt hög andel av medarbetarna tycker att deras arbete känns meningsfullt.

Personalförsörjning är en stor utmaning för kommunen. Flera befattningar inom sektorerna är svåra att rekrytera. Trots svårigheter bedömer sektorerna ändå att de lyckats att anställa kvalificerade medarbetare på de flesta befattningarna. Det finns rekryteringar som får annonseras igen och det kan vara få sökanden till vissa tjänster. Lönenivåerna blir också höga på flera befattningar. Sektor utbildning har också arbetat med kompetensväxling där de höjt andelen legitimerade lärare i skolorna.

Flera verksamheter uppvisar en hög frånvaro. Volymökningar medför ett ökat behov av personal. Högt medelålder medför pensionsavgångar och förlust av kompetens. Det har skett flera insatser för att skapa en god arbetsmiljö. För att öka delaktigheten har sektor vård och omsorg startat en sakkunniggrupp som arbetar med att utveckla verksamhetsutveckling. Ombudsrollerna har förtydligats vilket också har ökat delaktigheten för medarbetarna.

Arbetsmiljöfrågorna följs upp i organisationen på enheternas arbetsplatsträffar en gång i månaden. Det pågår också andra insatser, ibland direkt mot enhet eller individ med stöd av företagshälsa eller coach. Nya arbetssätt har införts. Sektor social omsorg har också infört avstämningsträffar där enhetschef träffar verksamhetschef för att följa upp och ta fram handlingsplaner för att säkerställa en god arbetsmiljö och en rimlig arbetsbelastning. Sektorerna kommer fortsätta fokusera på grundbemanningen som ett sätt att hjälpa medarbetarna att utföra sina uppdrag och att förbättra deras arbetsmiljö.

Ledarskap

För att skapa goda förutsättningar att utöva ett nära ledarskap har genomgripande arbete skett inom samtliga sektorer. Omorganisationer och förstärkning med fler chefstjänster, bland annat verksamhetschefer samt införande av nya chefsled inom verksamheterna förväntas bidra till måluppfyllelse. Förändringar i resultat har redan noterats för några av verksamheterna.

Sektor utbildning har utvärderat sin nya organisation. Organisationen har lett till ett reellt stöd och ett närmare ledarskap. Organisationsförändringen och tillsatta mötesforum kommer att bidra till ett närmre samarbete mellan cheferna och ge bättre förutsättningar att se den röda tråden. Inom sektor samhällsbyggnad har en samlad organisation skapats för servicefrågor. Sektorn har också byggt upp en ny enhet under året, då fastighetsförvaltningen av verksamhetslokaler övergått från kommunalt bostadsbolag till kommunen.

När det gäller vård och omsorg var det först i slutet på året som omorganisationen var på plats i sin

helhet. Resultatet blir därför svårt att koppla till årets resultat i medarbetarenkäten. Inom sektorn har bland annat resultatet i ledarskapsindex sjunkit vilket kan bero på att omorganisationen initialt gjort att ledarskapet upplevts mer oroligt än tryggt och nära. Fortsatt arbete i den nya organisationen förväntas ge ett bättre resultat under 2020.

Bemanning

Översyn av grundbemanningen pågår i sektor vård och omsorg och i sektor social omsorg. Handlingsplaner för att jobba vidare med grundbemanningen har tagits fram för sektor samhällsbyggnad och sektor utbildning. I samband med översynen av grundbemanningen pågår kompetensutvecklingsinsatser kring bemanning och schemaplanering. Avsikten är att säkerställa att kommunen har rätt kompetens i rätt tid och på rätt plats. Övertiden, sjukfrånvaron och vikarieanskaffningen ska minska. Arbetsmiljön, effektiviteten och kontinuiteten i verksamheten ska förbättras. Vikariebokningarna har minskat för några av sektorerna och utifrån detta kommer en översyn göras under 2020 för att utreda vad som nu är effektivast när det gäller organisering och hantering.

Styrning

Avdelningen för ekonomi och styrning arbetar aktivt med att stödja cheferna i arbetet med mål och uppföljning av dessa. Sektorerna och de flesta enheterna arbetar aktivt med verksamhetsplaner och aktivitetsplaner med utgångspunkt i Finspångs kommuns strategiska plan. Sektor vård och omsorg kommer under 2020 arbeta vidare med att ta fram verksamhetsplaner på enhetsnivå.

Avdelningarna arbetar med egna insatser för att tydliggöra mål och hur uppföljning av dessa ska ske. Ett arbete med att synliggöra förbättringsarbete och sprida goda exempel har påbörjats. Arbetet startas upp med en utbildningsinsats för kommunens chefer, strateger och handläggare. Uppföljning av insatsen sker i chefsmöten och i olika forum inom de olika sektorerna. Sektor social omsorg har arbetat med att tydliggöra riktning, mål och arbetssätt inom sektorn. Ett omtag har skett i frågorna och effekt av insatserna beräknas ses först 2020. När sektor utbildning utvärderade effekterna av sin omorganisation framkommer att det nu är en mer samlad sektor med större tydlighet i uppdrag och roller samt att det är lättare med informationsspridning. Sektorn har också fokuserat på kvalitetsarbete som också innebär en större tydlighet i mål och uppdrag. Arbetet kan vara en av de bidragande orsakerna till ett stärkt resultat i sektorns medarbetarenkät.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av chefer och medarbetare pågår ständigt. Några av de aktuella insatserna är:

- centrala insatser med fokus på arbetsmiljö och förändringsledning
- regionalt ledarutvecklingsprogram
- deltagande i rektorsutbildning
- chefsutveckling inom ständiga förbättringar med hjälp av Ledarstegen
- regional barnskötarutbildning
- utbildning av barnskötare till förskollärare
- stärkande av kompetens för personal inom vård och omsorg samt hälso- och sjukvård genom deltagande i ett ESF projekt (Europeiska socialfonden) i regionen i projektet Evikom (E-län Vi Kompetensutvecklar)
- kollegialt lärande genom tillsättande av förstelärare i kommunens skolor.
- Mentorskap
- Nätverksträffar för olika lärargrupper i syfte att utveckla samarbete och kollegialt lärande.
- Utvecklande ledarskap
- Digitalisering
- Service och bemötande
- Upphandling och inköp
- Elevhälsofrämjande arbeten
- Utbildning i hedersproblematik

- Vårdbiträde till undersköterska

Genomförd kompetensutveckling kan vara en bidragande del i de förbättrat resultat som presenteras inom några av sektorerna även om det finns behov av att fortsätta arbetet.

EKONOMI

Finspångs kommun ska ha ekonomisk kontroll



Varning

Kommentar

Bedömningen är att kommunen inte har en tillräckligt god kontroll över kostnaderna för att målet ska bedömas som uppfyllt. Det finns tre sektorer med stora underskott i sin verksamhet som i dagsläget inte visat att de har kommit tillräätta med sin ekonomi. Det finns planer på åtgärder för att komma tillräätta med underskotten för 2020. Övriga sektorer och kommunen övergripande når måluppfyllelse inom sina verksamheter.

Kommunövergripande

Kommunens resultat för verksamhetsåret 2019 slutar på 13 mkr. Det är en lägre nivå än fjolårets resultat på 22,5 mkr. Avvikelse mot budgeterat årsresultat ligger på 0,3 mkr. Kommunen mäter budgetföljsamhet mot verksamhetens nettokostnader, det vill säga årets resultat exklusive finansiella kostnader och intäkter och skatteintäkter och generella statsbidrag. Dessa kostnader var 13,3 mkr högre än budgeterat och avvikelsen i procent är 1,0 vilket innebär att den inte är godkänd. Svårast att budgetera är statliga verksamhetsbidrag till kommunen där utfallet avviker med hela 26 mkr mot budget. Köp av verksamhet från andra kommuner och institutioner visar också en stor avvikelse, drygt 11 mkr. Den största avvikelsen finns på löner med en avvikelse på 28 mkr. Det är viktigt att ha i åtanke att en del lönekostnader, till exempel extra tjänster täcks med statsbidrag. Tre av fem sektorer redovisar underskott. Sektor social omsorgs budgetunderskott uppgår till 5,5 procent och sektor utbildnings till 2,1 procent. De stora överskotten finns som tidigare år under kommungemensamma kostnader i form av avskrivningar och ränta för investeringar som inte slutförts, särskilda satsningar som inte genomförts och utvecklingsmedel som inte ansökts om, totalt cirka 20 mkr. Även finansenheten ger överskott. En stor anledning är högre skatteintäkter och att genomsnittlig lånekostnad för kommunens upptagna lån blev lägre än budgeterat, flera lån omsattes till en lägre ränta än tidigare. Från och med 2019 ska finansiella omsättningstillgångar (kommunens pensionsmedelsportfölj) värderas till marknadsvärde istället för anskaffningsvärde, vilket skapar stor variation i redovisningen mellan åren och medför en osäkerhetsfaktor i prognoserna under året. Vid bokslutet redovisades realiserade vinster och förluster med netto +3,2 mkr. Fram till dess att placeringarna säljs är beloppen prognoser på framtida vinster/förluster utifrån hur marknadsvärdena såg ut vid bokslutstillfället.

Prognosen för kommunens nettokostnader i tertialrapport 2 var 22,3 mkr högre än det slutliga utfallet, avvikelsen i procent blev 2,0, vilket är högre än målet 0,5 procent och därmed icke godkänt.

Politisk Verksamhet

Politisk verksamhet Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader			Netto		Avvikelse 2019
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Ramjusterat 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Kommunfullmäktige	-3 267	0	0	-3 939	0	-3 468	-3 468	-3 939	472
varav beredningar	-548	0	0	-629	0	-683	-683	-629	-54
Kommunstyrelsen	-6 695	0	0	-5 726		-5 329	-5 329	-5 726	397
varav KS medel för oförutsedda behov	-174	0	0	-700	290	-109	-109	-410	301

Politisk verksamhet Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader			Netto		
varav social myndighetsnämnd	-277	0	0	-285	0	-252	-252	-285	33
Överförmyndaren	-2 641	1 092	1 241	-3 523	0	-3 797	-2 556	-2 431	-125
Bygg- och miljönämnden	-100	0	0	-128	0	-216	-216	-128	-88
Revisionen	-769	0	0	-1 207	0	-1 289	-1 289	-1 207	-82
Valnämnden	-900	513	516	-1 207	0	-1 171	-655	-694	39
Årets resultat	-14 372	1 605	1 757	-15 730	0	-15 270	-13 513	-14 125	612

Under året utgick ekonomiskt omställningsstöd samt aktiva omställningsinsatser till förtroendevalda som avslutat sina uppdrag, vilket påverkade Kommunstyrelsens resultat. Kommunstyrelsens medel för oförutsedda behov visade även ett överskott i förhållande till budgeterade medel. Totalt fattades beslut om 399 tkr, däribland 250 tkr för länsöverskridande linjetrafik och 40 tkr till ungdomscheckar som ramjusterats till sektorerna under året.

Kommunfullmäktiges investering i nytt högtalar- och röstningssystem påbörjades under året och beräknas slutföras under nästa år, vilket innebar en förskjutning av drift och kapitalkostnader.

Liksom tidigare år hanterade överförmyndarens verksamhet godmanskapet för ensamkommande barn och ungdomar (EKB). Under hösten tillkom sex nya ärenden gällande EKB vilket medförde ökade kostnader för arvodering av gode män.

Ledningsstab

Sektor Ledningsstaben Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Kommundirektör	-3 842	125	51	-4 544	-3 469	-3 418	-4 419	1 001
Kommunikationsavdelning	-5 485	1 727	1 623	-8 693	-8 950	-7 327	-6 966	-361
Utvecklings och Näringslivsavdelning	-41 190	824	999	-37 879	-36 749	-35 750	-37 055	1 305
Bibliotek	-9 620	1 101	813	-10 481	-10 036	-9 223	-9 380	157
Kulturskola	-6 653	895	914	-7 980	-8 115	-7 201	-7 085	-116
Kulturhuset	-9 655	4 456	4 156	-13 108	-12 802	-8 646	-8 652	6
HR-avdelning	-10 903	4 122	4 087	-16 154	-14 783	-10 696	-12 032	1 336
Bemanningscentralen	-82	8 246	8 194	-8 540	-8 488	-294	-294	0
Ekonomi och styrningsavdelning	-12 450	752	764	-13 657	-13 407	-12 643	-12 905	262
Kansliavdelning	-8 683	13 889	13 556	-24 431	-24 801	-11 245	-10 542	-703
IT-avdelning	-4 914	20 508	21 924	-26 125	-27 097	-5 173	-5 617	444

Sektor Ledningsstaben Ekonomi (tkr)	Intäkter		Kostnader		Netto			
Årets resultat	-113	56 645	57 081	-171	-168	-111	-114	3 332
	477			592	696	615	947	

Ledningsstabens resultat blev ett överskott på c:a 3,3 mkr mot budget, vilket är cirka 2,5 mkr större än vad prognosen vid T2 uppvisade. Överskottet beror att kostnaderna har kunnat minskas i större utsträckning än prognostiserat vid T2. Samtliga enheter på ledningsstaben har vidtagit åtgärder för att förbättra sitt resursutnyttjande. Bland åtgärderna återfinns bland annat besparingar inom personalkostnader då flera tjänster inte har blivit tillsatta och enheterna har fått klara sig med mindre personal. Dessutom uppvisade samtliga enheter stor återhållsamhet i användande av sina buffertar som är till oförutsedda händelserna och dylikt. Nedan finns en kommentar för varje enhet.

Kommundirektörens enhet uppvisar överskott med cirka 1 mkr. Överskottet beror dels på att buffert för oförutsedda händelserna inte har behövt användas under året dels på att semesterlöneskulden för hela ledningsstaben har minskat från föregående år. Överskottet på enheten skulle ha varit ännu större om inte O-ringen har uppvisat underskott med cirka 0,6 mkr mot budget.

På *kommunikationsavdelningen* visar kommunens bilpool ett underskott, det beror dels på att priset för uthyrning av poolbil inte justerades förrän 1 april 2019. Samtidigt har behovet av att hyra bil minskat vilket har gjort att antalet bilar i bilpoolen minskas med ytterligare tre bilar från 1 januari 2020.

IT-enheten gör ett överskott på cirka 0,5 mkr. Överskottet beror delvis på att enheten har haft mindre personalkostnader då två vakanta tjänster inte har blivit tillsatta utan ersatts av två projektanställda med mindre timtaxa. Enheten fick ökade intäkter på grund av ökad volym från sektor utbildning. Vidareförsäljning till samtliga sektorer har ökat under året jämfört med föregående år.

Kansliavdelningen gör ett underskott på cirka 0,7 mkr. Avdelningen har arbetat för att hålla nere kostnaderna men de totala kostnaderna för förvaltningshuset gör ett underskott på cirka 1 mkr i relation till lagt budget. Det stora underskottet beror till största delen av ökade lokalvårdskostnader till följd av förändrad prissättning.

HR-avdelningen inkluderat feriearbetarna gör ett överskott på cirka 1,3 mkr, varav feriearbetarna står för cirka 0,4 mkr. HR-avdelningens överskott beror bland annat på att avdelningen försökt hålla nere på kostnaderna till exempel konsulter samt att del av overheadkostnaden vidarefaktureras. Dessa medel har ej använts under året. Utöver detta har också tjänstledigheter och föräldraledigheter bidragit till överskottet. Planerad kostnad för införande av systemstöd för uppföljning av arbetsmiljö och inventering och uppföljning av kompetens har ej genomförts under året.

Feriearbetarna gör ett överskott och anledningen till detta är att det är flera elever som går vård- och omsorgsprogrammet som har fått semestervikariat istället för feriearbete. Ett större antal sökanden har också tackat nej till feriearbete i år. Viss frånvaro för feriearbetarna och nya sänkta arbetsgivaravgifter från och med den 1 augusti påverkar också utfallet.

Kostnaderna för *bemanningscentralen* har varit höga och prognosen pekade vid tertial 2 på ett underskott. Bemanningscentralens ekonomi har påverkats negativt av att det varit svårt att få ut medarbetarnas tid fullt ut på de beställningar som kommit in. Hög sjukfrånvaro och uttag av mycket sparad semester är ytterligare faktorer som har påverkat ekonomin negativt. Det har varit svårt att prognostisera för Bemanningscentralens ekonomi eftersom vi inte kunnat förutse passen de bokats på ute i verksamheterna.

Under året har ett aktivt arbete pågått för att planera medarbetarnas tid och minska den tid som inte går att boka ut. Det har även pågått ett aktivt arbete för att minska sjukfrånvaron och åtgärder har vidtagits för att komma tillrätta med korttidsfrånvaro på flera medarbetare. Detta har medfört att vi slutligen får ett överskott på 0,1 mkr. Det överskottet fördelas till sektorerna vård och omsorg och sociala omsorg utifrån antalet långtidsvikariat.

Utvecklings- och tillväxtavdelningen uppvisar överskott med ca 1,3 mkr. Bland de största orsakerna till överskottet är återhållsamhet inom verksamheterna turism och fritid. Bidrag till föreningar har blivit lägre än budgeterat på grund av färre ansökningar. En annan orsak till överskottet är ledigheter och ej tillsatta tjänster på avdelningen.

Kulturskolan gör ett underskott på grund av lägre intäkter i form av avgifter än budgeterat. Inför budgetarbetet hade enheten justerat budgeten med tanke på den nya lägre taxan. Verksamheten har också haft något högre personalkostnader.

Kulturhuset gör ett nollresultat, detta trots att en stor faktura (ca 0,6 mkr) avseende tidigare år belastat resultatet.

Biblioteket redovisar ett mindre överskott vilket främst kan förklaras med vakanser till följd av långtidssjukskrivningar som inte behövt ersättas fullt ut då biblioteket haft begränsade öppettider under sommarens flytt till nya lokaler.

Ekonomi- och styrningsavdelningen fick under 2019 ett sparbetning på 1,1 mkr som avdelningen hanterat. Ekonomiavdelningen visar ett överskott på 0,3 mkr. Överskottet beror på lägre lönekostnader, bland annat till följd av på sjukfrånvaro, föräldraledighet och vakanta tjänster.

Sektor Social omsorg

Social omsorg (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Sektorsledning SO	12 927	0	-568	16 964	17 183	16 615	16 964	349
IFO	38 188	-7 158	-7 185	43 205	42 889	35 704	36 047	343
IFO Försörjningsstöd	27 636	-2 227	-3 464	28 836	31 788	28 324	26 609	-1 715
Placeringar vuxna	5 881	-300	-450	4 300	6 099	5 649	4 000	-1 649
Placeringar BoU	36 805	-1 524	-1 368	36 624	30 475	29 107	35 100	5 993
Köpta platser LSS/SoL	22 360	-894	-903	10 507	21 100	20 197	9 613	-10 584
Boende samt boendestöd LSS/SoL	60 379	-5 893	-6 559	66 109	71 346	64 787	60 216	-4 571
Daglig verksamhet LSS/SoL	10 614	-1 436	-1 698	12 539	11 999	10 301	11 103	802
Personlig assistans LSS/SFB	18 888	-27 108	-27 026	43 948	46 300	19 274	16 840	-2 434
Övriga insatser LSS/SoL	7 891	-89	-106	8 320	9 092	8 986	8 231	-755
Arbetsmarknadsenheten	5 339	-5 134	-21 431	10 751	26 209	4 779	5 617	838

Social omsorg (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		
Ensamkommande BoU	-1 876	-7 077	-6 688	7 082	6 693	5	5	0
Årets resultat	245 031	-58 840	-77 446	289 185	321 174	243 728	230 345	-13 383

Sektor Social Omsorg visar för 2019 ett underskott på 13,4 mkr, vilket motsvarar en budgetavvikelse med 5,5 procent. För 2018 visade sektorn ett underskott på 18,6 mkr. I tilldelad ram för 2019 ingick dessutom ett generellt besparingskrav på 7,3 mkr samt en nedtrappning på 2 mkr för placeringar barn och unga (BoU). I budgetarbetet för 2019 lade sektorn en underbalans i budget på 16,7 mkr på olika enheter.

Sektorsledning SO visar en positiv budgetavvikelse på 0,3 mkr. Underbalansen i budgeten var 0,3 mkr då sektorn inte har möjlighet att finansiera den färdtjänst som för 2019 kostade 1,1 mkr. Den positiva budgetavvikelsen blev till följd av en minskad semesterlöneskuld på 0,6 mkr. Nettokostnaden har ökat med 3,7 mkr, vilket framför allt är en följd av att sektorn under 2019 övertog tjänster från ledningsstaben för arbete med integrationsinsatser.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) visar en positiv budgetavvikelse med 0,3 mkr. Detta är en förbättring med 0,9 mkr då enheten hade en underbalans i budget på 0,6 mkr. Den faktiska kostnadsminskningen från 2018 till 2019 är 2,5 mkr och är till största del en minskning av konsultkostnader. Detta har möjliggjorts till följd av ett mer nära ledarskap i kombination med en stabil arbetsgrupp.

Placeringar vuxna visar en negativ budgetavvikelse på 1,6 mkr. Underbalansen i budget var 2 mkr så resultatet blev 0,4 mkr bättre än förväntat och nettokostnaden har minskat med 0,2 mkr från 2018 till 2019. Kostnadsminskningen beror på att antalet vård dygn har fortsatt minska. Detta är ett resultat utav verksamhetens ökade arbete med tydliga riktlinjer och arbete med hemmaplanslösningar. Från 2019 och framåt så ingår inte kostnader för kontaktpersoner och kontaktfamiljer enligt SoL IFO i placeringar vuxna, dessa ligger istället under IFO. Detta har justerats för i kolumnen "Nettokostnad 2018". Nettokostnaden för placeringar av vuxna bedöms ligga på en nivå som inte kommer att kunna sänkas mycket mer.

2015	2016	2017	2018	2019
7 166	7 649	10 385	6 373	5 649

(tkr)

Placeringar barn och unga visar ett överskott på 6 mkr. Detta trots en minskad budget med 2 mkr från 2018 till 2019. Nettokostnaden har minskat med 7,7 mkr. Denna förbättring av resultatet är en fortsatt följd utav den stora förändringen inom kommunens organisation för individ- och familjeomsorg som skedde 2018. Ett nära ledarskap i kombination med en stabil arbetsgrupp har lett till möjligheten att arbeta med tydlig biståndsbedömning och uppföljning. Från 2019 och framåt så ingår inte kostnader för kontaktpersoner och kontaktfamiljer enligt SoL IFO i placeringar barn och unga, dessa ligger istället under IFO. Detta har justerats för i kolumnen "Nettokostnad 2018". Nettokostnaden för placeringar av barn och unga bedöms nu ligga på en nivå som inte kommer att kunna sänkas mycket mer.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
28 110	38 962	46 017	42 427	45 559	38 418	29 107

(tkr)

Köpta platser för placering med stöd av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) fortsätter att visa en negativ budgetavvikelse. Dock så har denna minskat från 14 mkr 2018 till 10,6 mkr för 2019. Sektorn valde att lägga en underbalans i budget på 10 mkr för

de köpta platserna då det inte fanns någon möjlighet att finansiera denna verksamhet med den givna ramen. Nettokostnaden för köpt verksamhet har minskat med 2,2 mkr från 2018 till 2019, varav hälften avser boende enligt LSS. Detta är till följd av att verksamheten har kunnat verkställa beslut inom kommunen samt att en del ärenden har avslutats. Det arbetas aktivt med att kunna skapa möjligheter för hemtagande av externa placeringar, vilka idag är mellan 0,5–3 mkr dyrare än våra egna placeringar på gruppboende. Dock är våra boenden fullbelagda och ett stort behov av utökning med ytterligare minst två LSS-boenden råder.

Kommunens egna boenden enligt LSS och SoL samt boendestöd enligt SoL visar en negativ budgetavvikelse på 4,5 mkr. Underbalansen i budget var 0,5 mkr. Under året har flera brukare på våra boenden fått utökade omvårdnadsbehov. Detta har lett till att vi har behövt höja bemanningen för att kunna tillgodose brukarnas förändrade behov samt säkerställa personalens arbetsmiljö. Tidigare år har kostnaden per boendeplats legat betydligt under genomsnittet i riket. Vi ligger nu något över genomsnittet i riket. Den stora kostnadsökningen per brukare från 2017 till 2018 beror till största del på ett fåtal extremt kostsamma ärenden samt de köpta platserna. Denna höga kostnadsnivå kan komma att öka något ytterligare fram tills att sektorn får tillgång till nya lokaler för att kunna erbjuda boendeplatser inom vår egen verksamhet.

Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	2016	2017	2018
Finspång	844 286	895 684	1 067 173
Riket	959 280	986 277	1 027 271

Boendestöd SoL har ökat kraftigt i antal ärenden mellan 2017 och 2018 och har fortsatt att öka under 2019. Denna ökning har dock avstannat något och ett utvecklingsarbete pågår för att gå igenom insatserna i varje individuellt ärende. Denna ökning i kombination med externt köpt boendestöd gör att nettokostnaden har ökat från 5,3 mkr 2018 till 6,3 mkr 2019. Underbalansen i budget var 0,4 mkr för det egna boendestödet och det blev en negativ budgetavvikelsen på 0,2 mkr.

Invånare 0-64 år med boendestöd, andel (%)	2015	2016	2017	2018
Finspång	0,10	0,11	0,13	0,27
Riket	0,26	0,27	0,29	0,30

Invånare 0-64 år med boendestöd, antal	2015	2016	2017	2018
Finspång	16	18	21	44

Kostnad boendestöd för personer med funktionsnedsättning enligt SoL, kr/inv	2015	2016	2017	2018
Finspång	0	0	281	280
Riket	208	217	225	233

Daglig verksamhet har sänkt sin nettokostnad med 0,6 mkr från 2018 till 2019 och gjort ett överskott på 0,8 mkr. Detta är till följd av en vakant cheftjänst samt ökade intäkter från försäljning.

Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/inv	2016	2017	2018
Finspång	140 977	144 602	144 692
Riket	210 967	217 166	228 721

Personlig assistans har ökat sin nettokostnad med 0,4 mkr från föregående år och ligger på 19,3 mkr. Av denna är 11,3 mkr kostnader till Försäkringskassan för de grundläggande 20 första timmarna.

0,9 mkr är kostnader för sjuklöner till privata utförare och 1,5 mkr är kostnader för personlig assistans enligt LSS. Totalt är detta 13,7 mkr som kommunen inte får någon ersättning för från Försäkringskassan. De 5,6 mkr som återstår av nettokostnaden är en följd av att schablonersättningen inte räcker till för att täcka den kommunala lönekostnaden som innefattar bland annat förkortad arbetstid och rätten till heltid. De egna sjuklöne- och övertidskostnaderna är också något som inte täcks av ersättningen samt att kostnaden för jour under natten endast ersätts med ¼ av en hel timersättning. Underbalansen i budget var 2,2 mkr, vilket nästan motsvarar den negativa budgetavvikelsen på 2,4 mkr. Under 2020 kommer det att läggas fokus på att se över rätten till förhöjd timersättning för att öka kommunens intäkter samt att förstärka grundbemanningen för att säkerställa kvalitén i verksamheten och minska vikarieanvändningen. Nettokostnaden för personlig assistans kommer troligtvis inte att minska utan snarare öka då uppräknings av Försäkringskassans ersättning varje år ligger långt under den faktiska kostnadsökningen för lönerevisionen.

Övriga insatser LSS/SoL inkluderar bland annat kommunens korttidsboende, kontaktpersoner och kontaktfamiljer samt avlösar- och ledsagarservice. Nettokostnaden ökade med 1,1 mkr från 2018 till 2019. Detta till följd av ett ökat behov utav kontaktpersoner och kontaktfamiljer under året, vilket bidrag till en negativ budgetavvikelse på 0,5 mkr. Korttidsboendet hade en underbalans i budget på 0,6 mkr. Den negativa budgetavvikelsen blev 0,3 mkr. Då nettokostnaden har ökat mellan 2018 och 2019 så kommer vi troligtvis att närma oss genomsnittet i riket för 2019 avseende övriga insatser enligt LSS.

Kostnad funktionsnedsättning LSS övriga insatser, kr/inv	2016	2017	2018
Finspång	355	444	427
Riket	493	488	488

Avvikelsen i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för all verksamhet enligt LSS, visar att Finspång fram till 2018 har legat under den kostnad som vi enligt nettokostnader och strukturvariabler beräknas ligga på. Vi närmar oss därmed rikets genomsnitt som är 0, dock behöver inte ökade kostnader innebära att vi närmar oss 0 då det är i relation till övriga kommuners kostnader.

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	2016	2017	2018
Finspång	-8,3	-6,2	-5,4

Kommunens egna boenden för ensamkommande flyktingbarn har under året avvecklats och från och med december finns inga ungdomar kvar i verksamheten. Personal- och lokalkostnader har inte kunnat minskas i samma takt som intäkterna har minskat, vilket har lett till att schablonersättningen från Migrationsverket för 2019 inte har täckt kostnaderna och därmed orsakat ett budgetunderskott på 0,5 mkr. Detta har dock kunnat täckas av fonderade medel från tidigare års överskott.

Försörjningsstöd visar ett underskott på 1,7 mkr. Sektorn valde att minska budgetramen med 1 mkr inför 2019 så kostnadsökningen är endast 0,7 mkr. Detta är till följd av minskade arbetsmarknadsinsatser hos Arbetsförmedlingen så som extratjänster och arbetsmarknadsutbildningar. Under en lång rad år har vi minskat vår nettokostnad och från och med 2018 ligger vi under genomsnittet i riket per invånare.

Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	2014	2015	2016	2017	2018
Finspång	1 725	1 714	1 487	1 362	1 293
Riket	1 338	1 309	1 277	1 284	1 311

Arbetsmarknadsenheten visar ett överskott på 0,8 mkr till följd av fullt finansierade extratjänster som har kunnat användas i en del av verksamheten.

Prognossäkerhet

Sektor Social Omsorg visar ett resultat som är 6,5 mkr bättre än prognosen vid delårsbokslutet. Detta motsvarar 2,66 procent av resultatet. Den största avvikelsen ligger på placeringar barn och unga som

gör ett resultat som är 2 mkr bättre än prognosen vid delårsbokslutet. Resterande avvikelse på 4,5 mkr är till följd av att nästan samtliga verksamheter har gjort ett bättre resultat än förväntat.

Sektor Samhällsbyggnad

Sektor Samhällsbyggnad Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
	Nettoko stnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettoko stnad 2019	Nettobu dget 2019	
Sektorsövergripande	-3 088	880	1 315	-8 547	-7 128	-5 813	-7 667	1 854
Bygg- & miljöenheten	-4 945	4 911	4 355	-10 123	-9 692	-5 337	-5 212	-125
Måltidsservice	-461	30 320	29 496	-29 594	-28 842	654	726	-72
Lokalvårdsservice	-262	15 763	18 761	-15 760	-19 056	-295	3	-298
Måltid- och lokalvårdsservice	-29	25 111	25 056	-27 375	-27 223	-2 167	-2 264	97
Räddningstjänst	-29 211	2 095	3 090	-29 415	-30 550	-27 460	-27 320	-140
Samhällsplaneringsen het	-30 223	5 529	6 812	-35 498	-37 045	-30 233	-29 969	-264
Fastighetsförvaltning	-8 325	107 005	108 794	-113 778	-112 766	-3 972	-6 773	2 801
Transportenheten	-98	12 542	13 003	-12 554	-13 415	-412	-12	-400
Årets resultat	-76 642	204 156	210 682	-282 644	-285 717	-75 035	-78 488	3 453

Vid årsskiftet 2019-2020 har det genomförts en planerad och beslutad verksamhetsövergång av kommunens fastighetsförvaltning från Vallonbygden tillbaka till kommunen. Det förvaltande uppdraget har placerats inom sektor samhällsbyggnad i en nybildad fastighetsavdelning. Resultatet av denna verksamhetsövergång har medfört att sektor samhällsbyggnad uppvisar ett överskott om 3,4 mkr i avvikelse med prognosen vid delårsbokslutet som uppvisade ett underskott om 0,3 mkr. Det största skillnaden beror på att förvaltningen prognostiserat med en av Vallonbygden tidigare aviserad extra kostnad som uteblivit på grund av minskad produktion då såväl kommunen som Vallonbygden genomgått stora interna omställningar. Delar av kostnaderna som planerats in för den nya fastighetsförvaltningen under 2019 landar i stället in på 2020 då de flesta av våra nya medarbetare påbörjar sina uppdrag i januari.

Sektorn har under året beviljats kammungemensamma medel om 0,8 mkr för att främja befolkningstillväxt. Dessa medel har använts till att utöka med ytterligare en detaljplanehandläggare samt utökning av strategitid för att ge en heltidstjänst. Energirådgivning som tidigare köpts in från Norrköpings kommun har nu hämtats hem och placerats inom bygg- och miljöenheten vilket tillsammans med ökade taxeintäkter inom miljö möjliggjort ytterligare en finansierad tjänst inom bygg- och miljö. Under året har även det brottsförebyggande arbetet samt utskänkningstillstånd överförts från näringslivs- och utvecklingsavdelningen till sektor samhällsbyggnad. Kompensation för dessa tjänster har erhållits genom ramjusteringar inom förvaltningen. Den nya tobakslagen har lett till att uppdraget till Motalas kommun avseende alkoholhandläggning har utökats. Ett aktivt besparingsarbete har pågått inom hela sektorn under året.

Räddningstjänsten redovisar ett underskott som beror på att vi lyckades hitta nya deltidsbrandmän som vi ville få i tjänst så fort som möjligt. Vi har utbildat dem internt till en extra kostnad av 0,1 mkr. Räddningstjänstens hävare gick sönder under 2019 vilket medförde en kostnad på 0,05 mkr.

Resultatet har påverkats positivt av att Räddningsschefen haft ett parallellt uppdrag som tf. bygg- och miljöchef under november-december.

För *måltidsservice* justerades 2019 års budget utifrån 2018 års plusresultat för att skapa en bättre balanserad budget med lägre priser. Med målsättningen att inte skapa ett överskott, likt 2018 som vid årets slut fördelades på de köpande verksamheterna, budgeterades betydligt lägre kostnader inför 2019. Sänkningen av budgetkostnaderna var dock lite för stora vilket medförde att utfallet i augusti visade ett prognosunderskott om cirka 0,5 mkr. Detta blev även slutresultatet. Att kostnaden för årets livsmedel hållit en lägre nivå har bidragit positivt till året resultat. Personalkostnaderna är även de lägre jämfört med samma period för 2019 utifrån förväntat beställning. Måltidsservice har erhållit minskade intäkter på grund av mindre antal varma portioner till skolan samt äldreomsorg.

Postverksamheten kommer uppvisa ett nollresultat. Visserligen minskar intäkter jämfört med föregående år vilket togs med vid budgeteringen men den positiva avvikelsen beror på att även portokostnaderna är lägre. Kostnaderna för kuvert är också lägre då verksamheten haft en tidigare lager av kuvert.

Vaktmästeri uppvisar nollresultat. Det pågår översyn över priset som vaktmästeri tar för sina tjänster då intäkterna behöver motsvara den kostnad verksamheten har.

Transportenheten uppvisar underskott på dryg 0,4 mkr. Underskottet är orsakat främst av mindre intäkter än budgeterat, främst inom skolskjuts. Under hösten har en liten ökning av resande med färdtjänst/omsorgsresor med tillhörande intäkter noterats. Då bemanningen och fordonskapacitet planeras både utifrån tillgänglighet, maxtoppar samt kommunens helhetstjänster genererar små ökning av resande ofta en nettointäkt. En pensionsavgång kommer att ske under 2020 kommer att prövas utifrån återbesättningsbehov samt att inköp av leasade fordon för förbättring av ekonomin.

Med 2019 års uppräknade pris samt egna besparingar bedömer verksamheten att kunna bedrivas i ekonomisk balans 2020.

Lokalvårdsservice uppvisar överskott på dryg 0,4 mkr. Verksamheten har erhållit nya justerade priser i från januari 2019. Justeringen har gjorts utifrån att lokalvårdsservice prissättning tidigare varit ofullständig och bland annat inte tog höjd för restiden emellan de olika lokalvårdsobjekten. Att inte restiden tidigare beaktats i prissättningen har tidigare varit en mycket stor del i den mångåriga förlust som lokalvårdsverksamheten uppvisat. Under året har personalkostnaderna sänkts i jämfört med 2018. Detta beror bl a på att införande av heltidstjänster vilket har medfört färre anställda och därmed lättare chefsområde. Även antalet vikarietimmor har sänkts och därmed kostnader för vikarier samt att anställning av servicechef slutfördes senare än planerat bidrog positivt till personalbokslutet. Verksamheten har fortfarande en hel del utmaningar men sammanfattningsvis så har förbättringsarbetet under 2018 gett ett betydligt bättre resultat och fortsatt arbete med effektiviseringsarbete 2020 pågår.

Samhällsplaneringsenheten prognostiserade ett nollresultat men resultatet visar vid årets slut ett överskridande med 0,3 mkr.

Att det blivit ett överskridande beror på flera olika faktorer. Under året har exempelvis flera oförutsedda kostnader drabbat verksamheten exempelvis har större dräneringsåtgärder varit nödvändiga att genomföras på en fastighet som kommunen haft till försäljning samt renovering av avloppsledning till en fastighet som arrenderas ut för restaurangverksamhet.

Utifrån ett eftersatt behov så har kostnaderna för köp av verksamhet för röjning av tätortsnära skog och parkverksamheten varit högre än budgeterat. I och med att kommunens tillväxtmål och det intensiva arbetet med att ta fram detaljplaner för nya bostäder så har även kostnaderna för konsultstöd inom verksamheten varit högre än budgeterat. Kostnader för vägbelysning har minskat med ca 500 tkr under året jämfört med 2018. Den milda vintern tillsammans med högre intäkter inom planverksamheten samt försäljning av virke har emellertid täckt upp en stor del av de ökade kostnaderna.

Utifrån att en ny idéskrift kommit från Rådet för kommunal redovisning, kommer kommunen att från 2020 att behöva pröva om budgetering detaljplaner skall ske drift- eller investeringskostnader.

Fastighetsenheten räknar med att helårsprognosen för enheten kommer att kunna ge ett överskott på 110

knappt 2,8 mkr.

Intäkterna och kostnaderna är högre än förväntat beroende främst på tillkomsten av Lillängens förskola som objekt, vilket ger högre hyresintäkter och högre kapitalkostnader.

För förvaltningsöversättning har en underskott om 3,5 mkr tagit upp i oktoberprognosen det totala överskridandet blev knappt 2,3 mkr, väderleken har varit gynnsam i november- december vilket påverkat kostnader för energiförbrukning samt snöröjning. Skillnaden mellan prognos oktober och bokslut är i stort sett enbart beroende på denna förändring samt att avdelningen erhållit försäkringsöversättning för branden på Sandens förskola år 2018 om ca 0,3 mkr. Vakanser av tjänster har lett till att utfallet för personal är lägre än budget, då tjänster tillsatts senare än beräknat under 2019.

Verksamhetsövergången från Vallonbygden till kommunen kommer att innebära kostnader under 2019 och 2020. Bland annat kan nämnas nya lokaler för en ny enhet med inredning, personalrekryteringar och fastighetsdatasystem. I Augustiprognosen förväntades att rivning av Ekesjö skola samt hyra av moduler under renovering av Viggstorps skolan skulle hinna genomföras under 2019, nu blir det en förskjutning av utförande och kostnader över årsskiftet 2020. År 2020 Förväntas en ökad kostnad för fastighetsförvaltningen, då övertagandet medför hantering av osäkerheter som sker vid en verksamhetsövergång.

Bygg- och miljöhänsyn uppvisar underskott (-0,1 mkr). En viktig åtgärd som genomförts är att en större del av de inkomster (0,3 mkr) som inkommit ifrån större bygglovsansökningar och miljöprövningar balanserats över till 2020 de dessa kräver arbetsinsatser under 2020. Under året har ett omfattande arbete genomförts för att sammanställa de samlade behoven av tillsyn för bygglov och miljö. Tidigare års vakanser i kombination med för små periodiseringar har medfört att det finns en tillsynsskuld som behöver inarbetas under den kommande planperioden.

Sektor Utbildning

Sektor Utbildning Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Utbildning gemensamt	-16 615	1 038	2 711	-20 297	-20 726	-18 015	-19 259	1 244
Central barn- och elevhälsa	-17 179	740	925	-21 828	-20 761	-19 836	-21 088	1 252
Grundskola	-255 108	40 879	39 281	-294 581	-302 149	-262 868	-253 702	-9 166
Förskola	-140 799	20 848	24 924	-161 904	-164 813	-139 889	-141 056	1 167
Gymnasiet	-97 016	15 004	14 908	-111 789	-119 260	-104 352	-96 785	-7 567
Vuxenutbildning	-11 979	6 130	9 943	-16 758	-19 297	-9 354	-10 628	1 275
Årets resultat	-538 696	84 639	92 692	-627 157	-647 006	-554 314	-542 518	-11 795

Sektor utbildning har sedan den 1 januari 2018 ansvar för hela utbildningsverksamheten i Finspångs kommun. I slutet av 2019 uppgick sektorns totala nettobudget till 554 mkr. En budget som till största del bygger på volymtilldelning utifrån antalet barn och elever i verksamheterna. Till detta kommer ytterligare medel i form av intäkter: taxor och avgifter, statsbidrag främst från Skolverket och Migrationsverket, försäljning av verksamhet/interkommunala intäkter. Detta tillsammans gav sektorn en bruttobudget på 635 mkr. Sektorns totala bruttokostnad blev 647 mkr, således ett underskott på ca 12 mkr.

Budgetarbetet inför 2019

I budgetarbetet upplevde sektorn stora problem att få tilldelad budgetram att räcka till för flera av sektorns ansvarsområden. Detta fick till följd att några verksamheter och enskilda enheter gick in i verksamhetsåret med underfinansiering. Det visade sig också redan i den första prognosen som lämnades i slutet av april med ett större underskott, se kommentarer nedan.

Av kommunens satsning på 6,5 mkr till sektor utbildning i budgettilldelningen för 2019 valde sektorn att lägga 5,2 mkr på förskolan, detta efter ett flertal år med budgetunderskott. Verksamheten uppvisar god balans efter detta.

Förklaringarna till budgetproblematiken var flera. Vid utgången av 2018 visade sektorn ett underskott på 20,9 mkr, detta trots att relativt stora besparingar gjordes framför allt när det gällde bemanningen under 2018. Den resurstilldelning som gjordes i kommunens övergripande modell för 2019 innehöll ett avsevärt sparbetning. Finspång har flera små enheter både inom förskolan och skolan. Det kan i små enheter vara en utmaning att möta vårdnadshavarnas omsorgsbehov, klara läroplanens alla obligatoriska ämnen inom grundskolan och samtidigt få en budget i balans. Särskolans verksamhet har vuxit betydligt under de senaste tre åren och har ett stort behov av extra resurser. Antalet barn och elever som går utanför kommunens egna verksamheter, i friskolor eller i andra kommuner har över tid ökat på alla fronter, d v s inom förskola, grundskola och gymnasiet. De senaste åren har en allt större del av budgeten lagts på detta. Generellt så har också lönerna för lärare ökat markant under de senaste åren, så kallad löneglidning, detta visar sig tydligt vid nyrekryteringar av behöriga lärare.

Sammantaget så fick sektorn göra en mycket restriktiv budgettilldelning till verksamheterna med ett sparbetning på 1,8 procent och någon hänsyn till löneglidning kunde inte tas. Ett antal chefsområden fick då problem att lägga en nollbudget. De fick då sektorledningens tillåtelse att börja året med en underbalans i budget. Till detta kopplades ett uppdrag att under året arbeta med åtgärder för att minimera detta underskott. Totalt uppgick underbalanserna till 10,2 mkr vid årets början. Sektorledningen har löpande under året gjort specifika uppföljningar av detta arbete med respektive chefsområde.

Budgetföljsamhet

Utbildning gemensamt innehåller sektorledningskontor med avdelningarna ledning och utveckling, administration och planering inklusive sektorns centrala IT-funktion. Dessa delar visar ett överskott med 1,2 mkr. Ett statsbidrag har i större utsträckning än förväntat kunnat användas för att täcka personalkostnader inom ledning och utveckling, överskott 1,3 mkr, Fortbildningskostnader inom IT-området visar överskott med 0,6 mkr, fortbildningen har senarelagts. En ökning av sektorns semesterlöneskuld ger ökade kostnader med 0,7 mkr. Vistidsanställda har ersatts av tillsvidareanställda, i detta skifte sker en ökning av semesterlöneskulden.

Central barn- och elevhälsa inklusive Språkenheten visar överskott i sina personalkostnader med 0,9 mkr till följd av vakanta tjänster under delar av året. Intäkterna från sålda tjänster och administrationskostnader ger överskott med 0,3 mkr.

Grundskolan inklusive fritidshem och grundsärskola har ett underskott på 5,8 mkr på övergripande nivå. Intäkterna från Migrationsverket blev 3,2 mkr lägre än beräknat. Antalet elever som ger kommunen rätt till bidrag från Migrationsverket har blivit färre än förväntat. Skolorna, framför allt Storängsskolan och Grosvadsskolan har trots detta en relativt stor mängd elever med annat modersmål som kräver extra resurser, bland annat i form av studiehandledning på andra språk. Intäkterna från andra kommuner för grundskoleplatser blev 0,9 mkr lägre än budgeterat, färre elever än förväntat från andra kommuner har gått i våra skolor. Fler elever än förväntat har gått i andra kommuner och friskolor vilket ger ett underskott på 1,1 mkr. Skolskjutskostnaderna överstiger budget med 1,2 mkr. Riktade statsbidrag gav 1,0 mkr mer än budgeterat.

Grundskolans rektorsområden inkl. fritidshem och grundsärskola visar tillsammans ett underskott på 3,4 mkr inklusive ett underskott för lokalvård med 0,9 mkr. Underbalanserna uppgick till 5,0 mkr för personalkostnader vid årets början. Det innebär att rektorsområdena tillsammans hämtat hem 2,5 mkr

utifrån beviljade underbalanser. Underskotten finns inom personalkostnader. Flertalet skolor upplever problem med att, inom sin budgetram, ordna extra resurser för barn med behov av särskilt stöd. När det gäller Rejmyre och Hällestads rektorsområden, med några relativt sett små skolenheter, så räcker inte tilldelad normal elevpeng för att klara bemanningen och en budget i balans på respektive enhet. Grundsärskolan visar underskott med 1,1 mkr. Ett avslag på en ansökan till Migrationsverket för bidrag för extra kostnader medförde ett underskott på 0,5 mkr, resten utgörs av personalkostnader. Verksamheten som i grunden är mycket personalkrävande, har volymmässigt fördubblats från 2016 till idag, under 2019 har 43 elever gått där.

Förskolan övergripande visar överskott med totalt 1,7 mkr. Utfallet för riktade statsbidrag blev högre än budgeterat. Bland annat bidraget för mindre barngrupper i förskolan som gav ett överskott 2,3 mkr. Köpta platser i andra kommuner och friförskolor överskred budget med 0,3 mkr, fler barn än förväntat var i sådan verksamhet. Kostnaden för måltider blev 0,3 mkr högre än budgeterat.

Förskolans sex chefsområden redovisar tillsammans ett underskott på 0,5 mkr, varav 0,4 mkr beror på ökade kostnader för lokalvård. Underbalansen för personalkostnader uppgick till 0,4 mkr vid årets början. Bemanning och övriga kostnader har varit väl anpassade till givna budgetramar men utrymmet för extra stöd till barn med stora behov, för läromedel samt förbrukningsvaror har varit är begränsat. Över- och underskott varierar mellan områdena, detta utifrån fysiska förutsättningar som t ex storlek på förskolor och antalet barn med behov av extra resurser. God personalplanering och effektiv vikariehantering har varit framgångsfaktorer kostnadsmässigt. Chefsområdena tillämpar ett system med fasta vikarier, så kallade löpare, på respektive område. Detta är framgångsrikt både vad beträffar verksamhetsnytta och ekonomi. Inom chefsområdenas budgetramar har också en overheadkostnad för nyttjande av bemanningscentralen betalats med 0,6 mkr. Förskolans nyttjande var lågt beräknat redan vid årets ingång och har blivit ännu lägre. Utbetalning av ackumulerade övertidsersättningar till dagbarnvårdare som slutat, 0,3 mkr har också tagits inom ram. Omsorg på obekväma tider, Nattis, på Högklint kom igång under hösten 2018 och har drivits under 2019. Verksamhetens omfattning har varit liten men med relativt höga kostnader. Tilldelade medel har räckt till för den verksamhet som varit. Nattis avvecklas fr om årsskiftet 2019/2020.

Gymnasieverksamheten totalt sett visar underskott med 7,6 mkr. Organisatoriskt består den av tre lika delar, nationella program, introduktionsprogram/gymnasiesärskola samt extern verksamhet. Ekonomiskt arbetar sektorn med en intern pott för elevpeng till de egna verksamheterna, de får elevpeng varje månad utifrån antal elever på de olika programmen. I början av året lades en reserv med 3,2 mkr i potten. Denna kom från ramtilldelningen för gymnasiesärskolan som enligt sektorns bedömning var för stor i förhållande till antalet elever. En del av denna reserv har under året förts över till gymnasiesärskolan som tagit emot fler elever med behov av extra stödresurser. Av reserven återstår 2,7 mkr, dessa redovisas nu som överskott och kvittar bort en del av underskotten i verksamheterna.

Gymnasiet Bergska Bildningen, nationella program redovisar ett underskott på 4,8 mkr. Underbalansen vid årets början var 4 mkr. Problemet är att klara ekonomin med nuvarande elevvolym och det utbud av program och inriktningar som skolan har. Antalet elever förväntades öka till hösttermin, men ökningen blev inte så stor, i slutet av året gick 260 elever på skolan. Undervisningsgrupperna blir små och undervisningskostnaden hög per elev, detta gäller även för fasta omkostnader som verksamheten har. Underskott utöver underbalansen består av lokalvårdskostnader 0,4 mkr och skolmåltider 0,4 mkr.

Gymnasiet Bergska Introduktionsprogrammen (IM) och gymnasiesärskolan visar underskott med 4,1 mkr. Underbalansen vid årets början var 3,8 mkr. Avvikelser från underbalansen består av lokalvårdskostnader underskott 0,5 mkr och personalkostnader överskott 0,2 mkr. Antalet elever på IM har minskat under de två senaste åren, från våren 2018 155 elever till hösten 2019 113 elever, detta i sig är positivt. När det gäller gymnasiesärskolan har antalet elever ökat något under samma tidsperiod, från 14 elever till 18. Några utav dessa elever, som tidigare gått hos externa anordnare, behöver extra mycket stöd i form av personalresurser. Båda verksamhetsdelarna är mycket personalintensiva då många elever behöver extra stöd. Under 2018 genomfördes en betydningsfull

anpassning av bemanningen för att möta elevminskningen på IM och denna fortsätter under 2019. Trots detta finns problem att klara budgeten utifrån given finansiering. En ytterligare förklaring till kostnadsbilden är de förhållandevis höga kostnaderna för lokaler, de är nyrenoverade med högt kvadratmeterpris.

Gymnasiet externt visade under 2018 en ökning med 32 elever från vårterminen till höstterminen. Elevantalet ökade med ytterligare 26 elever inför denna höst, i slutet av höstterminen 2019 gick 476 elever hos externa anordnare. En väsentlig ökning av budgeten gjordes inför verksamhetsåret för att ta höjd för detta, kostnadsbudgeten omfattade cirka 59 mkr för elevavgifter till andra kommuner och friskolor, busskort och inackorderingstillägg. Antalet elever blev något fler och genomsnittspriset per elevplats högre än beräknat. Underskott på kostnadssidan blev 1,8 mkr. Intäkterna visar dock överskott med 0,4 mkr till följd av att fler elever än förväntat från andra kommuner gått på Bergska Bildningen.

Vuxenutbildningen visar överskott med 1,3 mkr. Verksamheten finansieras dels med rambudget på 10,6 mkr och via bidrag, främst statsbidrag, faktiska intäkter på 9,9 mkr. Verksamheten bedrivs dels i egen regi, personalbudget 10,6 mkr, men också via omfattande köp av utbildning. Verksamhetens budget både för intäkter från bidrag och kostnader för anordning av utbildning har varit för låg. Intäktsbudgeten var 3,8 mkr för låg och kostnadsbudgeten var 2,5 mkr för låg jämfört med faktiskt utfall. Differenserna i ekonomin kommer i stort sett från de yrkesutbildningar som anordnats. Kort sagt så har det genomförts en större utbildningsvolym än förväntat, med högre kostnader som följd. Bidragen för dessa utbildningar blev klart större än beräknat och täcker mer än väl kostnadsökningen. Verksamhetens kostnader översteg budget för personal med 0,4 mkr, lokalvård med 0,2 mkr. köp av utbildning från andra anordnare med 1,4 mkr samt läromedel och inventarier 0,4 mkr. Intäkterna översteg budget främst tack vare ett större statsbidrag än förväntat för yrkesutbildningar.

Prognossäkerhet

Resultatet i bokslutet är -11,8 mkr, det avviker med -2,4 mkr från prognosen i augusti. Det ger en prognosavvikelse med 0,4 procent i relation till total nettokostnad på 554 mkr. Målet i strategisk plan är att avvikelsen ska vara mindre än 0,5 procent.

Analys av vissa intäkter och kostnader

En analys av intäkter och kostnader för verksamheterna visar på några tydliga trender. Intäkterna inom grundskoleverksamheten har haft en dramatisk utveckling från 22 mkr 2015 till 42 mkr 2017. En nedgång syns 2018 då intäkterna landar på 33 mkr, för 2019 blev det 39 mkr. Ökningen över tid förklaras till största del av ökade bidrag från Migrationsverket för asylsökande elever och från Skolverket för riktade statsbidrag för olika typer av satsningar. När det gäller statsbidragen kan t ex Lärarlönelyftet, Karriärtjänster, Lågstadiesatsning, Fritidshemssatsning, Läxhjälp och Likvärdig grundskola nämnas. Svängningarna under perioden beror främst på antalet asylsökande elever. Nedgången 2018 beror på att antalet asylsökande elever var väsentligt färre. 2019 har bidragen för asylsökande minskat ytterligare medan de riktade statsbidragen ökat. Verksamhetsplanering och budgetprocedurer försvåras av dessa svängningar.

En annan tydlig trend är de ökade kostnaderna för lärarpersonal. Detta förklaras i sin tur av flera delar, karriärtjänster och lärarlönelyft, dessa är statsbidragsfinansierade. Kommunen har ett nytt arbetstidsavtal för lärare som ger högre löner, detta har finansierats utan ramtillskott. Löneglidning som visar sig tydligt vid nyrekryteringstillfällen, därtill kommer den generella lönerrevisionen som sker varje år. Personalkostnaderna i grundskolan, brutto, har ökat med 6,5 procent från 2018 till 2019. Volymökningen i grundskolan var 3,4 procent och lönerrevisionen för lärare var 2,0 procent. En del personalförstärkningar har också kunnat göras med hjälp av statsbidraget för likvärdig grundskola. Dessa faktorer tillsammans med resonemanget om lärarlöner ovan förklarar kostnadsökningen på 6,5 procent och visar att bemanningen hållits under kontroll. Ett arbete som gjordes under 2018 minskade bemanningen, då var kostnadsökningen endast 0,6 procent. Kostnaderna för den grundskoleverksamhet som kommunen köper externt har ökat från 15,7 mkr 2015 till 20,3 mkr 2019. Ökningen från 2018 blev 1,2 mkr. Denna förändring beror till största del på att fler elever går

interkommunalt eller i friskolor.

När det gäller förskolan finns det inga lika tydliga trender men ett par delar är värda att påpeka. Kostnaderna för den verksamhet som kommunen köper externt har ökat från 11,7 mkr 2015 till 17,0 mkr 2019. Denna förändring över tid beror till största del på att fler barn går interkommunalt eller i friförskolor. Personalkostnaderna, brutto, har ökat med 2,9 procent från 2018 till 2019. Med tanke på en liten volymökning och med normal lönerevision, förskollärarna fick 2,8 procent, så visar värdet att bemanningen ej utökats under 2019. Löneutvecklingen har över tid inte varit lika stor inom förskolan. Personalkostnaden som andel av totalkostnaderna har sjunkit från 66 procent till 65 procent från 2015 till 2019. Intäktsförändringen för förskolan är inte lika dramatisk som i grundskolan. 2015 var intäkterna 20,9 mkr och 2019 var de 24,9 mkr. Antalet olika statsbidrag och volymen i pengar är väsentligt lägre inom förskolan.

För gymnasieverksamheten så har bruttokostnaden för extern verksamhet dvs de platser som kommunen köper av andra kommuner och friskolor ökat betydligt de senaste två åren. Värdet har legat relativt konstant på 51 mkr under 2014-2017. Kostnaden blev 56 mkr 2018 och 2019 blev den 59 mkr. Fler elever har valt att gå externt. Kostnaden per utbildningsplats har ökat väsentligt den senaste åren. 2019 kostade en genomsnittlig elevplats 127 tkr inkl. busskort och inackordering. Intäkterna för bidrag från Migrationsverket blev 9,1 mkr för 2018 en ökning med 4,5 mkr från 2017. För 2019 blev bidraget 5,0 mkr. Detta varierar med antalet asylsökande elever i verksamheten och de regelverk som styr tilldelningen av bidrag tex utifrån den sk gymnasielagen. Problemet planeringsmässigt är de stora svängningar som varit de senaste åren. Ett par kostnadslag som är värda att reflektera över är lokal- och måltidskostnader för kommunens egna gymnasieverksamheter. Lokalkostnader inklusive lokalvård 2019 blev 4,4 mkr eller 33 tkr per elev för IM och gymnasiesärskolan, totalt 135 elever. De har all verksamhet förlagd till Bergska skolan. För de nationella programmen som har merparten av sin verksamhet i Bildningen och mindre delar i Bergska skolan blev motsvarande värden 4,6 mkr och 18 tkr per elev, totalt 257 elever. När det gäller skolluncherna bli förhållandet det motsatta. De nationella programmen, där merparten äter i Bildningen har en genomsnittlig kostnad på 13 tkr per elev 2019, total kostnad 3,4 mkr. För IM och gymnasiesärskolan blev motsvarande värden 8 tkr per elev och totalt 1,1 mkr. De äter sina luncher i Metallens matsal. Genomsnittskostnaden per elev är beräknad utan bortfall dvs att alla elever äter alla dagar.

Ett kostnadslag som berör alla verksamheter är lokalvårdskostnader. De har under de senaste två åren tagit en allt större del av sektorns budgetramar. Kostnaden 2017 var 14,5 mkr och 2019 blev den 16,8 mkr, en kostnadsökning med 2,3 mkr eller 16 procent på två år. Beräkningen är justerad för lokaler som tillkommit under denna tvåårsperiod.

Sektor Vård och omsorg

Budgetföljsamhet

Sektor Vård och omsorg Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Vård & omsorg centralt	11 411	38 328	40 902	-23 524	-23 479	17 424	14 804	2 620
Myndighetskontoret	-13 298	0	6	-17 892	-15 498	-15 492	-17 892	2 400
Hälsa- och sjukvårdsorganisationen	-32 452	93	1 584	-32 279	-37 296	-35 712	-32 186	-3 526

Sektor Vård och omsorg Ekonomi (tkr)		Intäkter		Kostnader		Netto		
Särskilt boende	-175 934	1 276	1 347	-177 841	-185 780	-184 433	-176 565	-7 868
Hemtjänst	-82 065	65 161	75 054	-145 642	-165 491	-90 437	-80 481	-9 956
Årets resultat	-292 339	104 858	118 893	-397 178	-427 543	-308 650	-292 320	-16 330

Sektorns resultat visar ett underskott på 16,3 mkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 5,6 procent.

En orsak till underskottet är att *hemtjänsten* haft en högre volym under 2019 än det man budgeterat med inför året. Volymerna har ökat med 16 000 timmar. Ökningen beror främst på större behov av matdistribution, omvårdnadsinsatser och delegerade hemsjukvårdsinsatser. Den ökade volymen innebär att hemtjänstenheterna haft ett större personalbehov som resulterat i att enheterna totalt överstigit sina personalbudgetar med 10,2 mkr.

En ytterligare orsak till underskottet är att sektorn inför året 2019 blev av med ett riktat statsbidrag på 5 mkr för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Därutöver fanns ett besparingskrav på 9 mkr. Enheterna har inte lyckats anpassa sina organisationer utifrån minskad budget 2019.

Hälso- och sjukvårdsorganisationen hade störst tilldelning av det tidigare riktade statsbidraget och har drabbats hårdast av uteblivet bidrag. Som ett resultat av den minskade personalbudgeten har HS ett underskott gällande personalkostnader på 4,3 mkr, vilket är en budgetavvikelse på cirka 17 procent.

I de *särskilda boendeenheterna* består större delen av underskottet av personalkostnader som överstiger budget. Detta beror delvis på höga sjuktal på flera enheter. Totalt var sjuklönekostnader för korttidssjukfrånvaron 2,5 mkr under 2019. De särskilda boendeenheterna har under året använt sig av korttidsvikarier vars kostnad uppgick till 15,5 mkr som är cirka 11 procent av den totala personalkostnaden på särskilda boendeenheterna.

En av boendeenheterna visar ett underskott på 4,5 mkr. Utöver höga sjukfrånvarokostnader finns även svårigheter att få till en bra samordning av personalresurser utifrån lokalernas utformning.

Prognossäkerhet

I prognosarbetet vid tertiäl 2 visade sektorn ett underskott på 17,5 mkr. Resultatet i bokslutet blev 16,3 mkr, vilket innebär en differens 1,2 mkr. Det ger en prognosavvikelse på 0,4 procent.

Det som framförallt ligger bakom prognosavvikelsen är att hemtjänsten har bättre resultat än vad som prognostiserades i augusti. Inom en av hemtjänstenheterna finns den största differensen mellan prognos och utfall vars personalkostnader i bokslutet. Resultatet är cirka 1 mkr lägre än vad som prognostiserades i tertiäl 2. Enheten har genom ett effektivt arbete sedan tertiäl 2 lyckats sänka sina genomsnittliga lönekostnader från 1,3 mkr i månaden till 1,1 mkr vilket motsvarar hela sektorns prognosavvikelse mellan tertiäl 2 och bokslut.

Kostnads- och intäktsutveckling jämfört med föregående år

Sektorns intäkter från bidrag har minskat med 4,6 mkr från föregående år. Den främsta anledningen till detta är det uteblivna statsbidraget på 5 mkr som funnits i sektorn under flera år.

Personalkostnader har ökat med 10,6 mkr. Den största delen av dessa ökade kostnader kommer från hemtjänsten och hälso- och sjukvård. Hemtjänsten har ökade personalkostnader på 7,7 mkr och Hälso- och sjukvårdsorganisationen har en ökning på 2,4 mkr. Att hemtjänstens personalkostnader ökat så mycket beror på den ökade volymen från föregående år. Detta har medfört ett större personalbehov för hemtjänstenheterna.

Totalt har sektorns intäkter ökat med 6,5 mkr. Sektorns kostnader har ökat med 22,8 mkr från föregående år. De ökade volymerna ger ingen nettoeffekt på enhetsnivå, då de innebär både högre intäkter samt högre personalkostnader. Centralt blir det en nettokostnad då enheternas intäkter utgår från centralt konto.

Sektorn har under 2019 fördyrade kostnader för matdistribution på 0,4 mkr.

Nyckeltal

Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	2016	2017	2018
Finspångs kommun	855 209	960 867	1 011 424
Lågpendlingskommun nära större stad	846 297	899 878	958 756
Alla kommuner	851 232	892 546	944 694

Förbättrad analys av den högre kostnaden pågår, en spekulering är att vi får ett högt värde då genomströmningen på boendeenheter är lägre än jämförbara kommuner. Sektorn har jämfört med riket få särskilda boendeplatser vilket skulle kunna innebära att brukare på särskilda boendeenheter även har en högre vårdtyngd.

Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänstagare	2016	2017	2018
Finspångs kommun	223 776	233 417	260 747
Lågpendlingskommun nära större stad	244 407	257 622	279 041
Alla kommuner	252 138	263 712	279 192

Finspång har en marginellt lägre kostnad per hemtjänstagare både jämfört med jämförbara kommuner samt i jämförelse med alla kommuner i Sverige. Hemtjänstenheterna fortsätter arbetet med schemaoptimering och effektivt resursutnyttjande.

Kommungemensamma kostnader och intäkter

Kommungemensamma kostnader och intäkter Ekonomi (tkr)	Intäkter			Kostnader			Netto		
	Nettokostnad 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Ramjusterat 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	Avvikelse 2019
Lönepott inkl avgångsvederlag	0	0	0	-21 862	15 401	-2 565	-2 565	-6 461	3 896
Lokalpool	-1 959	0	0	-1 071	-253	-2 518	-2 518	-1 324	-1 194
Centrala medel omplacering o rehab.	-183	0	0	-369	0	-123	-123	-369	246
Samordningsförbundet	-542	0	0	-600	0	-508	-508	-600	92
Landsbygdsveckling	-267	0	0	-317	0	-267	-267	-317	50
Mellanskillnad CNG	-900	0	0	0	0	0	0	0	0
Ledarutvecklingsinsatser	-273	0	0	-264	0	-189	-189	-264	75

Kommungemensamma kostnader och intäkter Ekonomi (tkr)		Intäkter		Kostnader			Netto		
Partsgemensam kompetensutveckling	-140	0	0	-175	0	-175	-175	-175	0
Kompetensutvecklingsmedel	-343	0	0	-317	0	-243	-243	-317	74
Digitalisering	0	0	0	-2 000	187	0	0	-1 813	1 813
Utvecklings- och omställningsmedel	0	0	0	-3 950	1 180	0	0	-2 770	2 770
Medlemskap CKS	-370	0	0	-375	0	-380	-380	-375	-5
Upplösning fonderade flyktingmedel	14 000	13 339	13 339	0	0	0	13 339	13 339	0
Personalsociala åtgärder	-325	0	0	-300	0	-219	-219	-300	81
Kulturyta Rejmyre	-200	0	0	-200	0	-200	-200	-200	0
Sjuk-friskttjänst	-592	0	0	0	0	0	0	0	0
Medarbetarenkät, Helix mm	-238	0	0	-529	0	-235	-235	-529	294
Internränta nya investeringar	0	0	0	-6 307	1 095	0	0	-5 212	5 212
Avskrivningar nya investeringar	0	0	0	-6 338	2 338	0	0	-4 000	4 000
Vägföreningar	0	0	0	-500	0	0	0	-500	500
E-handel	0	0	0	-150	0	0	0	-150	150
Lönekartläggning	0	0	0	-135	65	0	0	-70	70
Avgiftssänkning kulturskolan	0	0	0	-370	300	0	0	-70	70
Barnomsorg på obekvämt arbetstid	0	0	0	-2 000	2 000	0	0	0	0
ITi skolan	0	0	0	-4 500	4 500	0	0	0	0
Öppen förskola	0	0	0	-1 000	0	0	0	-1 000	1 000
Tjänster plan- och bygg	0	0	0	-800	800	0	0	0	0
Projektmiljon gymnasieskolor	0	0	0	-1 000	0	-361	-361	-1 000	639
Skolbibliotek	0	0	0	-1 000	1 000	0	0	0	0
Årets resultat	7 668	13 339	13 339	-56 429	28 613	-7 984	5 355	-14 477	19 832

Inom kommungemensamma kostnader och intäkter har kommunen samlat en del av de gemensamma poster som inte kan kopplas till en enskild sektor. Här finns budget för nya avskrivningar kopplat till investeringsbudgeten, utvecklingsmedel, och kommunens lokalpool. Även medel till samordningsförbundet och andra projekt såsom landsbygdsutveckling och ledarskapsutveckling återfinns här.

Bokslutet för kommungemensamma kostnader och intäkter visade ett överskott. Från årets

utvecklings- och omställningsmedel togs beslut om 1,8 mkr, däribland 0,3 mkr till platsutveckling Rejmyre, 0,3 mkr till marknadsföring O-ringen och 0,4 mkr till flyttkostnader för Finspångs biblioteket. Lokalpoolen inkluderade kostnader för tomställda lokalytor på Bildningen och Bergska som inte finansierades fullt ut.

Under året fanns avsatta medel för digitalisering med 2 mkr. Kommunstyrelsen beslutade om medel till sektor social omsorg med 0,2 mkr för taligenkänning och utrustning för digitalisering inom IFO.

Flera av kommunens pågående investeringsprojekt hann inte slutföras under året eller påverkade endast resultatet under del av året vilket generade lägre budgetjusteringar för nya kapitalkostnader. Tidpunkten för när investeringarna beräknas slutredovisas påverkar prognosen och är en osäkerhetsfaktor varje år.

Under året beslutade om 341 tkr i bidrag CNG och 40 tkr till Bergska gymnasiet från årets avsatta projektmiljon till gymnasieskolor.

Kostnader för vägföreningar, öppen förskola blev inte aktuella för beslut under året medan medel för löneöversyn 2019 gav ett överskott med 3,9 mkr.

Finansenheten

Finansenheten Ekonomi (tkr)	Nettokostnad 2018	Intäkter		Kostnader		Netto		Avvikelse 2019
		Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Nettokostnad 2019	Nettobudget 2019	
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 283 997	1 321 466	1 326 656	0	0	1 326 656	1 321 466	5 190
Finansiella kostnader och intäkter	32 027	23 097	22 113	-3 202	-3 249	18 864	19 895	-1 031
Övriga kommundemensamma kostnader och intäkter	-1 133	462	847	-562	-1 905	-1 058	-100	-958
Pensionsmedelsportfölj	8 551	704	19 562	-108	-15 260	4 302	596	3 706
Internbanken	-704	21 107	19 275	-26 612	-18 680	595	-5 505	6 100
Statsbidrag migrationsverket permanent uppehållstillstånd	12 227	387	517	0	-130	387	387	0
Personalomkostnadspåslag och arbetsgivaravgifter	47 644	274 158	276 548	-224 785	-227 110	49 438	49 373	65
Pensioner och löneskatt	-87 251	0	0	-86 172	-84 608	-84 608	-86 172	1 564
Årets resultat	1 295 358	1 641 381	1 665 518	-341 441	-350 942	1 314 576	1 299 940	14 636

Kommunens finansiering från skatteintäkter och generella statsbidrag visade på högre skatteintäkter inkluderat förbättrade slutavräkningar för både 2018 års och 2019.

Flera av kommunens pågående investeringsprojekt hann inte slutföras under året eller påverkade endast resultatet under del av året vilket genererade lägre interna ränteintäkter. Tidpunkten för när investeringarna beräknas slutredovisas påverkar prognosen och utfallet för finansiella kostnader och intäkter och är en osäkerhetsfaktor varje år.

Övriga kommungemensamma kostnader och intäkter inkluderade kostnader avseende förgävesprojekteringar för parkering Lillsjöbäcken, skatepark och nytt LSS-boende. Här fanns även lönekostnader för avgående kommundirektör.

Från och med 2019 ska finansiella omsättningstillgångar (kommunens pensionsmedelsportfölj) värderas till marknadsvärde istället för anskaffningsvärde, vilket skapar stor variation i redovisningen mellan åren och medför en osäkerhetsfaktor i prognoserna under året. Vid bokslutet redovisades realiserade vinster och förluster med netto +3,2 mkr. Fram till dess att placeringarna säljs är beloppen prognoser på framtida vinster/förluster utifrån hur marknadsvärdena såg ut vid bokslutstillfället.

Genomsnittlig lånekostnad för kommunens upptagna lån blev lägre än budgeterat, flera lån omsattes till en lägre ränta än tidigare. Kommunens ränteintäkter för vidareutlåning i internbanken blev samtidigt lägre som följd av att debiteringen baseras på genomsnittlig ränta.

Den pensionsskultsberäkning som KPA lämnade för bokslutet 2019 visar på lägre kostnader är förväntat.

Finspångs kommun ska ha en hållbar ekonomisk utveckling



Bra

Kommentar

Bedömningen är att kommunens sektorer bedriver ett idogt arbete för att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. I sektorernas beskrivning nedan återfinns en rad förbättringsåtgärder med syfte att skapa en hållbar ekonomisk utveckling. Flera av dem har fått genomslag och effekt under 2019 medan andra väntas få effekt under 2020-2021. Ett tecken på hållbar ekonomisk utveckling är kommunens soliditet eller skuldsättningsgrad. Under året har soliditeten förstärkts ytterligare både till följd av ett överskott i resultaträkningen och en sjunkande ansvarsförbindelse för pensioner. Kommunen har ett långsiktigt mål att ha ett över skott som motsvarar två procent av skatter och generella statsbidrag. På kort sikt har kommunfullmäktige bestämt att en procent är tillräckligt när kommunens ekonomi är ansträngd. Både resultatmålet och soliditetsmålet nås.

Sektor Samhällsbyggnad

Sektorns olika verksamheter har under verksamhetsåret fokuserat på utifrån trenden i den kommunala ekonomin aktivt kunna medverka till de besparingar som krävs för att bibehålla en kommun i ekonomisk balans.

Inom **Fastighetsenheten** har en planerad övergång från Vallonbygden till kommunen skett vid årsskiftet 2019/2020. Det förvaltande uppdraget har placerats inom sektor samhällsbyggnad i en nybildad fastighetsavdelning. Orsaken till verksamhetsövergången är främst att kommunen härmed efterlever LOU som annars föreskriver att fastighetsförvaltning utanför kommunen ska upphandlas, även om det är ett dotterbolag som har externa kunder. En fördel som kommunen erhåller är att vi får en lokalförsörjning till förvaltningen som är närmare verksamheterna och med kundansvariga förvaltare. Med fastighetsavdelningen inom den kommunala förvaltningen kan även ombudgeteringar ske inom befintlig ram när oförutsedda behov uppstår vilket tidigare var svårare då årets hela budgetram lämnades över till Vallonbygden.

Måltidsservice har under verksamhetsåret haft betydligt mindre intäkter än 2018. Detta beror på att den nya modellen som infördes under 2018 genererat ett större överskott vilket inför 2019 medförde sänkta fastpriskostnader till verksamheterna till de köpande verksamheterna. Besparingar som har skett inom Måltidsservice är delvis ett utökat samarbete med Lokalvården för att skapa heltidstjänster. Genom samarbetet samt förbättrad schemaläggning har grundbemanningen ökat så att vikariekostnaderna minskat vilket totalt minskat kostnaderna med ca 200 tkr.

Lokalvårdsenheten har under många år dragits med ett underskott beroende på hög sjukfrånvaro att restid och förflyttningstid emellan arbetsställena inte debiterats ut i tillräcklig omfattning. Med en korrigerig av detta i de nya avtalen är ni Lokalvårdens budget i balans vilket betyder att ingen extra

interndebering behöver ske till de köpande sektorerna vid årets slut. För att kunderna ska få ett tydligare besparingsincitament har förbrukningsvaror (papper) brutits ut ur priset så att det både blir tydligt och påverkansbart då lokalvårdens köpare efterfrågar olika kvalitetsnivåer. Ett stort arbete har genomförts för att ha avstämningar med samtliga köpare av lokalvård för att säkerställa att rätt utrymmens städas samt med rätt ambitionsnivå. Lokalvårdens bemanning har de tre senaste åren minskat genom att gå från 65 anställda till 45 anställda så fler heltider skapats. Att ha färre anställda men med mer tid ger en effektivare organisation då overheadtiden för vår personal minskar (kläder, utrustning samt personalmöten). En bidragande orsak till minskningen är också att den externa lokalvården till FTV samt Vallonbygden avslutats under 2019. Under året har ett fortsatt utvecklingsarbete skett med hjälp av försök att införa nya städrobotar som ett komplement till vår personal.

Transportenheten dras även under 2019 med utmaning att fylla den tid som inte är fakturerbar, tiden mellan skolskjutsarna. Att sjukresorna upphör helt under 2019 har minskat intäkterna vilket till stör del mötts av besparingar i form av en minskad tjänst samt transporter med fokus på bränslesnål körning. Ett arbete med att införa en cirkulär ekonomi inom Transportenheten har påbörjats under året. En analys har bland annat gjorts gällande enhetens leasingavtal vilka löper ut under 2020. Om ekonomiska möjligheter ges kommer fordonen som används i dag att lösas in under 2020 vilket ger en möjligheter till en större besparing.

Sektor Social omsorg

Sektor Social Omsorg gjorde under 2018 en omorganisation där IFO utförare och Myndighetskontoret slogs ihop och fyra gruppchefstjänster tillsattes. Detta har skapat ett mer nära ledarskap där arbetet fördelas på ett annat sätt och medarbetarna får ett större stöd och en tydligare styrning. Detta har lett till att medarbetarna väljer att stanna längre på sina tjänster. Det har även lett till minskade konsultkostnader för 2018 och för 2019 så har det kunnat undvikas helt. Även vikariekostnaderna har kunnat undvikas helt.

Sektorn prioriterade 2018 att starta ett analys- och utvecklingsarbete för placeringar vuxna. Utifrån detta analysarbete har åtgärder vidtagits för att förhindra en negativ kostnadsutveckling av placeringskostnader för vuxna, vilket har lett till att kostnaderna minskade väsentligt under 2018 och under 2019 har kostnaderna minskat ytterligare något. Dock ser vi att denna minskning av kostnad inte kommer att kunna fortgå.

Inom den nya IFO-organisationen har det arbetats fram flera nya arbetssätt för att arbeta stödjande och förebyggande och därmed undvika nya placeringar, vilket även detta har bidragit till att minska placeringskostnaderna. Från 2017 till 2019 har nettokostnaden minskat med 14,7 mkr. Dock ser vi att denna kraftiga minskning av kostnad inte kommer att kunna fortgå.

Det arbetas även aktivt med att kunna skapa möjligheter för hemtagande av externa LSS placeringar. Kostnaden för en extern placering är mellan 0,5-3 mkr dyrare än våra egna placeringar på gruppboende. Dock är våra boenden i dagsläget fullbelagda och stort behov av utökning med ytterligare LSS-boenden råder.

Inom våra boenden för ensamkommande barn och ungdomar har vi kontinuerligt under året arbetat med att anpassa verksamheten allt eftersom behovet av platser minskat totalt. Detta har varit ett komplicerat och svårt arbete då förutsättningarna är mycket oförutsägbara. Vi har dock lyckats väl med att minska verksamheten efter dessa förutsättningar.

Sektor Vård och omsorg

Vård- och omsorgssektorn redovisar 2019 ett underskott på 16,3 mkr. Jämfört med tidigare överskott 2018 har sektorn inte kunnat påvisa en hållbar ekonomisk utveckling. Volymförändringar och uteblivna statsbidrag på 5 mkr är den största orsaken till årets underskott. Sektorns enheter har inte lyckats anpassat sina organisationer efter förändrade förutsättningar. Vid framtida riktade statsbidrag kommer sektorn anpassa ordinarie verksamheter efter bidrag som tilldelas tillfälligt. Statsbidragen

skulle däremot ge kraft till att hitta mer långsiktiga lösningar som inte ger permanenta kostnadsökningar.

Sektorn har under 2019 haft en kraftigt ökad volym av biståndsbedömd hemtjänst. Som en följd av detta har hemtjänsten under året haft ett större personalbehov. Enheterna inom sektorn får inför 2020 besparingskrav i syfte att minska personalkostnader. Att genomföra besparingar i takt med ökade behov är en stor utmaning för samtliga enheter inom sektorn.

Hälso- och sjukvårdsorganisationen är den verksamhet som under flertalet år haft störst tilldelning av det riktade statsbidrag, vilket gjort att det är den verksamhet som drabbats hårdast av förändrad budgettilldelning 2019. Som ett resultat av den minskade personalbudgeten har hälso- och sjukvårdsorganisationen ett underskott gällande personalkostnader på 4,3 mkr, vilket är en budgetavvikelse på cirka 17 procent. Under 2020 kommer verksamhetschef och enhetschefer att arbeta med att minska personalkostnader för att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling.

Att minska sjukfrånvaron ses som en av de viktigaste faktorerna för att få budget i balans. Generellt har sektorns enheter en hög korttidsfrånvaro vilket genererar höga kostnader för introduktion, vikarier och övertidsersättningar. Verksamhetschefer tillsammans med enhetschefer inom särskilt boende och hemtjänst arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron.

Sektor Utbildning

Sammantaget kan sägas att det skett ett omfattande arbete inom sektorn med att få budget i balans. 2018 slutade med ett underskott på 20,9 mkr. 2019 blev år underskottet 11,8 mkr, i princip en halvering således

Sektorn har fortsatt arbetet som inleddes 2018 när det gäller förbättring av den ekonomiska styrningen. Verksamhetscheferna tillsammans med sektorns ekonom ställer tydliga krav på ekonomisk rapportering från respektive enhetschef kontinuerligt under året. Fokus har legat på personalplanering och bemanning där den stora kostnadsmassan finns. Enheternas önskade personalförändringar har noggrant processats och det har krävts ett ok från sektorledningen för genomförande. Samverkan mellan chefer och rektorer gällande personalplaneringen har förbättrats. Ledningsgruppen har också ett gemensamt ansvar för sektorns totala ekonomi. En ökad transparens i hela ekonomiarbetet har åstadkommit då budgeten, prognoser och utfall presenteras som en helhet på månadsvisa chefsmöten. Förskolans verksamhet har också genom ett utvecklingsarbete höjt grundbemanningen för att på så sätt öka både kvaliteten, minskat antal vuxna som barnen möter, men också minska kostnaderna på totalen.

Under hösten 2018 påbörjades också en utredning kring förskolans- och grundskolans framtida organisation. Detta arbete har fortsatt under 2019 och ett första förslag läggs fram i början av 2020. Antalet barn och elever ökar stadigt i Finspångs kommun och för att få både en kostnadseffektiv och kvalitativ bra verksamhet blir planeringsarbetet med skolans organisationsstruktur och den fysiska miljön viktigt.

Ledningsstab

Under året har arbetet fortsatt med att sprida kunskap om styrmodellen och de mål, indikatorer och styrtal som verksamheten ska sträva efter att uppfylla. Syftet är att kunskapen om målen via enhetscheferna ska nå ut till medarbetarna. Genom att utveckla verksamhetsplaneringen med aktivitetsplaner och nyckeltal på enhetsnivå ska alla medarbetare engageras. Rätt bemanning vid rätt tidpunkt är en faktor som har stor påverkan på kommunens ekonomi. Kunskapen att optimera schemalaggningen kan vara avgörande för att en enhet ska klara av sitt uppdrag inom given budget eller inte.

Övertiden har minskat och kommunen har en minskad sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron är dock fortfarande hög och det finns ett samband med kostnader för övertid. För att ge förutsättningar att fortsätta minska detta läggs resurser på bemanningsplanering och schemalaggningsarbete, vilket görs genom att utbilda chefer, HR-personal, ekonomer, administratörer och schemaläggare, dels med inspirationsföreläsningar, dels med workshops för direkt berörda chefer.

Kommunfullmäktige har under 2018 beslutat om visionen att bli 30 000 invånare år 2035. Detta kräver en långsiktig planering för boendemöjligheter och utbyggnad av den kommunala servicen. Parallellt med arbetet med en ny översiktsplan pågår kunskapsinsamling kring hur den ekonomiska planeringen ska anpassas.